

Join the
change

Fortum Oyj

Osavuosisikatsaus

Tammi–syyskuu 2020

Fortum Oyj
Kotipaikka Espoo
Y-tunnus 1463611-4

Sisällysluettelo

Uniperin kausiluonteisesti heikko neljännes rasitti Fortumin tulosta – Generationin tulos vakaa suojausten ansiosta	3
Toimitusjohtaja Markus Rauramon kommentti	4
Muutokset raportoinnissa	5
Taloudellinen tulos	6
Taloudellinen asema ja rahavirta	8
Segmenttikatsaukset	10
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	19
Toiminta- ja sääntely-ympäristö	21
Avaintekijät ja riskit	26
Näkymät	27
Oikeudenkäynnit	28
Kestävä kehitys	28
Osakkeet ja osakepääoma	32
Konsernin henkilöstö	32
Muutokset konsernin johdossa	33
Hallituksen valtuutukset	33
Muut merkittävät tapahtumat katsauskaudella	33
Lisätiedot	34

Osavuositarkastuksen taulukot

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	36
Lyhennetty konsernin tase	38
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	39
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	41
Nettovelan muutokset	43
Tunnusluvut	43
Konsernin lyhennetyn osavuositarkastuksen liitetiedot	44
Tunnuslukujen laskentakaavat	75
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	78
Fortumin tuotanto ja myyntivolyymit	79

Sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita.

Uniperin kausiluonteisesti heikko neljännes rasitti Fortumin tulosta – Generationin tulos vakaa suojausten ansiosta

Heinä–syyskuu 2020

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 132 (295) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli -176 (153) miljoonaa euroa Uniperin kolmannen neljänneksen tappiollisen tuloksen seurauksena
- Liikevoitto oli 60 (124) miljoonaa euroa, ja siihen vaikuttivat 291 miljoonan euron myyntivoitto Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnasta ja suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon -242 (-27) miljoonan euron muutos
- Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 23 (106) miljoonaa euroa; lasku johtui pääasiassa siitä, että Uniper raportoi 31.3.2020 saakka osakkuusyhtiönä
- Osakekohtainen tulos oli 0,23 (0,20) euroa, josta 0,33 (-0,02) euroa liittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin
- Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta oli 820 (236) miljoonaa euroa
- Liiketoiminnan rahavirta oli 363 (262) miljoonaa euroa

Tammi–syyskuu 2020

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 1 187 (1 213) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 424 (793) miljoonaa euroa
- Liikevoitto oli 1 186 (666) miljoonaa euroa sisältäen 722 miljoonan euron voiton Joensuun ja Järvenpään kaukolämpöliiketoimintojen myynnistä ja kertaluonteisen -222 miljoonan euron tulosvaikutuksen, joka liittyy Uniperin raportointiin tytäryhtiönä ja jolla ei ole kassavirtavaikutusta
- Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 540 (678) miljoonaa euroa; lasku johtui pääasiassa siitä, että Uniper raportoi 31.3.2020 saakka osakkuusyhtiönä
- Osakekohtainen tulos oli 1,63 (1,27) euroa, josta 0,75 (-0,11) euroa liittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin
- Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta oli 1 840 (1 411) miljoonaa euroa
- Liiketoiminnan rahavirta oli 1 424 (1 753) miljoonaa euroa
- COVID-19-pandemialla oli haittavaikutuksia pääasiassa konsernin Venäjän toiminnoissa
- Kokonaiskauppahinta julkaistuihin myynneistä oli 1,2 miljardia euroa sisältäen Joensuun ja Järvenpään kaukolämpöliiketoimintojen, pohjoismaisten tuulivoimalaitosten enemmistöosuuden ja pohjoismaisen latauspisteyhtiön enemmistöosuuden myynnit
- Maaliskuussa Fortumista tuli Uniperin enemmistöomistaja ja Uniperista Fortumin tytäryhtiö

Yhteenveto näkymistä

- Generation-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuodelle 2020 noin 85 % hintaan 34 euroa/MWh, vuodelle 2021 noin 75 % hintaan 33 euroa/MWh ja vuodelle 2022 noin 40 % hintaan 32 euroa/MWh
- Uniper-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuodelle 2020 noin 90 % hintaan 29 euroa/MWh, vuodelle 2021 noin 85 % hintaan 28 euroa/MWh ja vuodelle 2022 noin 55 % hintaan 24 euroa/MWh
- Päivitetty: Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 600 miljoonaa euroa (aiemmin 700 milj. euroa) vuonna 2020. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit. Luku sisältää noin 150 miljoonaa

euroa (aiemmin 200 milj. euroa) aurinko- ja tuulivoimainvestointeja pääoman kierrätyksen liiketoimintamallin mukaisesti. Arvio ei sisällä Uniper-segmentin investointeja

Tunnuslukuja

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	14 049	1 060	27 736	3 894	5 447	29 289
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	132	295	1 187	1 213	1 766	1 740
Vertailukelpoinen liikevoitto	-176	153	424	793	1 191	822
Liikevoitto	60	124	1 186	666	1 110	1 630
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	23	106	540	678	744	606
Tulos ennen tuloveroja	106	198	1 690	1 274	1 728	2 144
Tulos/osake, euroa	0,23	0,20	1,63	1,27	1,67	2,03
Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta*	820	236	1 840	1 411	1 658	2 087
Liiketoiminnan rahavirta	363	262	1 424	1 753	2 015	1 686
Oma pääoma/osake, euroa			14,10	13,96	14,61	
Rahoitusnettovelka (kauden lopussa)**			7 130		4 833	
Oikaistu nettovelka (kauden lopussa)**			9 640		4 978	
Korollinen nettovelka (kauden lopussa)**			-	5 367	5 260	

* Uusi välisumma on lisätty vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä. Vakuussaamiset ja -velat sisältyvät rahoitusnettovelkaan.

** Uniper-konsolidoinnin jälkeen Fortum on päivittänyt nettovelan määrittelmää ja käyttää rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa.

Toimitusjohtaja Markus Rauramo:

"Vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä Fortumin toimintaympäristöä leimasivat koronapandemian aiheuttaman epävarmuuden jatkuminen ja korkean vesitilanteen painamat sähkönhinnat Pohjoismaissa sekä Uniper-segmentin kausiluonteisesti heikko tulos. Sähkön hintasuojausten ja liiketoiminnan myyntivoittojen ansiosta tuloksemme oli kuitenkin kohtuullinen. Jatkamme Fortumin ja Uniperin strategioiden määrätietoista yhteensovittamista ja esittelemme työn tuloksia tarkemmin Fortumin pääomamarkkinapäivässä joulukuussa.

Pohjoismaiset vesivarastot olivat lähes historiallisen korkeat heinä-syyskuussa ja sen myötä myös sähkönhinnat pysyivät alkuvuoden tapaan matalina koko kolmannen neljänneksen. Pohjoismainen systeemihinta ja Norjan aluehinnat olivat erityisen alhaiset, kun taas Fortumille tärkeimmillä Ruotsin ja Suomen hinta-alueilla hinnat laskivat selvästi vähemmän. Hiilidioksidin päästöoikeuksien korkea hinta tuki Keski-Euroopan sähkönhintoja, ja Saksan ja Pohjoismaiden välinen hintaero pysyi suurena.

Koronapandemia horjutti edelleen maailmantaloutta vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Kuten ensimmäisellä vuosipuoliskolla, sen vaikutus Pohjoismaiden sähkönkysyntään oli kuitenkin rajallinen. Pandemian haittavaikutukset Fortumin toimintaan näkyivät lähinnä Venäjällä, missä sähkön ja lämmön kysyntä on laskenut.

Generation-segmentin tulosta rasittivat ydinvoiman laajat määräaikaishuollot, jotka vähensivät tuotantoa. Korkeammat saavutetut sähkönhinnat ja vesivoiman tuotantomäärien kasvu kuitenkin tasoittivat pienemmän ydinvoimatuotannon vaikutusta. Korkeamman suojaushinnan ja melko korkean suojaustason ansiosta pystyimme torjumaan spot-hintojen laskun vaikutusta. Consumer Solutions -segmentti paransi jälleen tulostaan, ja City Solutions -segmentin tulos oli vakaa.

Kuten olemme kertoneet jo vuoden edellisillä neljänneksillä, Uniperin vahva ensimmäisen neljänneksen tulos johtui osittain tuloksen siirtymisestä neljännesten välillä. Tämä rasitti entisestään segmentin tulosta kolmannella neljänneksellä, joka on tyypillisesti muita vuosineljänneksiä heikompi kausivaihtelujen vuoksi. Uniperin kausiluonteisesti heikompi kolmas neljännes ei vaikuttanut Uniperin koko vuoden ohjeistukseen, joka pysyi ennallaan ja on oikaistun liikevoiton osalta 800–1 000 miljoonaa euroa vuodelle 2020.

Fortum optimoi jatkuvasti liiketoimintakokonaisuuttaan. Elokuussa saatoimme päätökseen Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnan myynnin ja kirjassimme kaupasta 291 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Jatkoimme myös Puolan, Baltian ja Ruotsin kaukolämpöliiketoimintojemme strategista arviointia suunnitelmien mukaisesti. Otamme

arvioinnissa huomioon kaikki vaihtoehdot, myös toimintojen mahdollisen myynnin. Keskitymme jatkossakin vahvistamaan tasettamme ja varmistamaan, että taloudellinen asemamme pysyy muutenkin vahvana. Luottoluokituksen säilyttäminen vähintään tasolla BBB on meille edelleen hyvin tärkeää.

Syyskuussa 2020 Euroopan komissio ehdotti vuodelle 2030 asetetun päästövähennystavoitteen tiukentamista nykyisestä 40 prosentista 55 prosenttiin vuoteen 1990 verrattuna. Tuemme täysin komission ehdotusta, joka on selkeästi askel oikeaan suuntaan, vaikkakin hieman pienempi kuin Euroopan parlamentin ehdottama 60 prosentin vähennystavoite. Päästökauppajärjestelmän laajentaminen myös muille toimialoille, kuten lämmitykseen ja liikenteeseen olisi tehokas työkalu tavoitteen saavuttamiseen.

Päähuomioni Fortumin uutena toimitusjohtajana on ollut yhteistyössä Uniperin kanssa ja yhtiöiden strategioiden yhteensovittamisessa. Esittelemme Fortum-konsernin päivitetyn strategian ja tavoitteet pääomamarkkinapäivässämme 3.12.2020.”

Muutokset raportoinnissa

Uniperin yhdistely

Uniperin enemmistöomistajana Fortum on yhdistellyt Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Uniper raportoidaan erillisenä segmenttinä. Tämä edellyttää muutoksia esimerkiksi Fortumin raportointirakenteeseen, tilinpäätösten laatimisperiaatteisiin ja tiettyjen tunnuslukujen määritelmiin. Muutokset toteutetaan vaiheittain tilikaudella 2020. Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen.

Uniperin yhdistelemisen jälkeen Fortum on muuttanut nettovelan määritelmäänsä. Rahoitusnettovelan ja oikaistun nettovelan uusia määritelmiä käytetään Fortumin taloudellisessa raportoinnissa.

Kun Uniperin tulosta on yhdistelty Fortumin tuloslaskelmaan, tuloslaskelman erät on luokiteltu Fortumin tuloslaskelman esittämistavan mukaisesti, joten ne eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia Uniperin erillistuloslaskelman kanssa. Fortum on käyttänyt Uniperin tuloksen yhdistämiseen Uniperin oikaistun liikevoiton eriä, jotka Uniper on raportoinut taulukossa ”Components of adjusted EBIT” (ks. Uniperin vuoden 2020 kolmannen neljänneksen osavuositarkastus, s. 12). Lisäksi Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat ruotsalaisen ydinvoimayhteisyrityksen OKG AB:n lukuihin tehdyt oikaisut. Muita oikaisuja ei ole tehty Uniperin erillistuloslaskelmaan vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä, sillä hankintamenolaskelman laatiminen ja laskentaperiaatteiden yhtenäistäminen ovat vielä kesken.

Uniperin energiakaupankäynnin ja optimoinnin osuus Uniper-konsernin liikevaihdosta on yli 90 %. Merkittävä osuus Uniperin liikevaihdosta syntyy tuotantolaitosten ja sopimussalkun optimoinnista, joka esitetään bruttomääräisenä.

Uniper laatii taloustietonsa IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti. Uniper-yrityksoston jälkeen Fortum on aloittanut Uniperin tilinpäätösten laatimisperiaatteiden arvioinnin tunnistukseen mahdolliset merkittävät erot Fortumin käyttämiin laatimisperiaatteisiin.

Uniper-yrityksoston hankintamenolaskelman valmistelu on aloitettu. Lopullinen IFRS:n mukainen hankintamenolaskelma saatetaan päätökseen yhden vuoden kuluessa ostopäivästä.

Lisätietoja Uniperin yhdistelystä on liitteessä 1.

Taloudellinen tulos

Liikevaihto segmenteittäin

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	441	458	1 465	1 558	2 141	2 048
Russia	172	229	691	765	1 071	997
City Solutions	184	200	738	834	1 200	1 104
Consumer Solutions	235	311	896	1 326	1 835	1 405
Uniper	13 159	-	24 524	-	-	24 524
Muut toiminnot	34	29	102	83	115	134
Nord Poolissa tehtyjen osto- ja myyntien netotus	-74	-100	-212	-390	-529	-351
<i>Eliminoinnit</i>	-102	-67	-468	-282	-387	-573
Yhteensä	14 049	1 060	27 736	3 894	5 447	29 289

Vertailukelpoinen käyttökate segmenteittäin

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	181	176	666	660	939	945
Russia	73	91	286	333	469	422
City Solutions	10	11	148	179	309	278
Consumer Solutions	33	31	116	106	141	151
Uniper	-147	-	37	-	-	37
Muut toiminnot	-19	-14	-66	-64	-91	-93
Yhteensä	132	295	1 187	1 213	1 766	1 740

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	136	140	545	555	794	784
Russia	40	53	175	222	316	269
City Solutions	-36	-36	6	41	121	86
Consumer Solutions	18	16	69	60	79	88
Uniper	-307	-	-279	-	-	-279
Muut toiminnot	-27	-21	-92	-84	-119	-127
Yhteensä	-176	153	424	793	1 191	822

Liikevoitto segmentteittäin

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	143	111	543	463	771	851
Russia	40	54	176	223	317	270
City Solutions	255	-38	731	46	127	812
Consumer Solutions	26	20	81	24	20	77
Uniper	-377	-	-83	-	-	-83
Muut toiminnot	-27	-24	-262	-89	-127	-300
Yhteensä	60	124	1 186	666	1 110	1 630

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation	7	6	-17	45	10	-52
Russia	5	15	31	59	59	31
City Solutions	1	-1	38	41	37	34
Consumer Solutions	-	-	-	-	-	-
Uniper	11	-	16	-	-	16
Muut toiminnot*	0	86	471	534	638	575
Yhteensä	23	106	540	678	744	606

* Vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista sisältää Fortumin osuuden Uniperin neljännen vuosineljänneksen 2019 ja ensimmäisen vuosineljänneksen 2020 tuloksista.

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutokseen kolmannen neljänneksen, tammi-syyskuun ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Heinä–syyskuu 2020

Liikevaihto oli 14 049 (1 060) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski -176 (153) miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa Uniper-segmentin kausiluonteisesti heikosta kolmannen neljänneksen tuloksesta sekä Venäjän ruplan kurssimuutoksen negatiivisesta vaikutuksesta.

Liikevoittoon vaikuttivat 236 (-29) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka liittyivät pääasiassa myyntivoittoon Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnasta sekä suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutokseen.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 23 (106) miljoonaa euroa. Osuuden pieneneminen liittyy pääasiassa siihen, että Uniper on nyt tytäryhtiö (liite 12).

Tammi–syyskuu 2020

Liikevaihto oli 27 736 (3 894) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 424 (793) miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa Uniper-segmentin kausiluonteisesti heikosta kolmannen neljänneksen tuloksesta. Sähkön myyntikatteiden ja volyymien lasku heikensi Russia-segmentin vertailukelpoista liikevoittoa. Pääsyyt City Solutions -segmentin kannattavuuden selvään laskuun olivat lämmönmyynnin lasku, sähkönhintojen aleneminen ja Norjan kaukolämpöliiketoiminnan tuloksen heikentyminen.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 763 (-127) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon. Se johtui pääasiassa 722 miljoonan euron myyntivoitosta Joensuun ja Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnoista sekä kertaluonteisesta -222 miljoonan euron tulosvaikutuksesta, joka liittyi Uniperin raportointiin tytäryhtiönä ja jolla ei ole kassavirtavaikutusta. Uniperista tuli Fortumin tytäryhtiö 31.3.2020. Tämä kertaluonteinen erä ei vaikuttanut Fortumin omaan pääomaan, koska se oli vain uudelleenluokittelu oman pääoman sisällä (liitteet 1 ja 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 540 (678) miljoonaa euroa. Koska Fortum raportoi osuutensa Uniperin tuloksesta neljännesvuoden viiveellä, Fortumin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulos sisältää 162 miljoonan euron osuuden Uniperin vuoden 2019 neljännän neljänneksen tuloksesta ja 307 miljoonan euron osuuden vuoden 2020 ensimmäisen neljännän tuloksesta. Fortumin osuus Uniperin tuloksesta oli 469 (534) miljoonaa euroa ja sisältää Fortumin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä tekemän oikaisun peruutuksen. Oikaisu liittyi positiiviseen vaikutukseen, joka seurasi kapasiteettimarkkinan ottamisesta uudelleen käynnistämistä Isossa-Britanniassa. Fortum on tehnyt myös oikaisun, joka liittyi Uniperin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä ja vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä kirjaamiin arvonalentumisiin. Tämä oikaisu oli 449 miljoonaa euroa verojen jälkeen. Fortum hyödynsi tässä oikaisussa käyvän arvon oikaisuja, jotka kirjattiin hankintamenolaskelmaan vuonna 2018 (liite 12).

Nettorahoituskulut olivat 36 (70) miljoonaa euroa.

Lisätietoja on kohdassa ”Segmenttikatsaukset”.

Taloudellinen asema ja rahavirta

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutokseen kolmannen neljänneksen, tammi-syyskuun ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Rahavirta

Tammi–syyskuussa 2020 liiketoiminnan rahavirta laski 329 miljoonaa euroa ja oli 1 424 (1 753) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta kasvoi 429 miljoonalla eurolla ja oli 1 840 (1 411) miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta oli 1 109 (162) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit kasvoivat 153 miljoonalla eurolla ja olivat 682 (529) miljoonaa euroa. Osakehankinnat ilman likvidejä varoja olivat 1 643 miljoonaa euroa ja liittyivät pääasiassa Uniperin osakkeiden hankintaan. Osakemyynnit liittyivät pääasiassa Joensuun ja Järvenpään kaukolämpöliiketoimintojen myyntiin ja olivat 1 223 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä solmitulla vakuusjärjestelysopimuksella käteispannin vapauttamiseksi pohjoismaisessa sähköpörssissä oli 310 miljoonan euron positiivinen vaikutus, joka on esitetty muiden korollisten saatavien muutoksessa. Rahavirta ennen rahoitusta pieneni 316 (1 591) miljoonaan euroon.

Pitkäaikaisten lainojen nostot olivat 2 475 (2 805) miljoonaa euroa. Fortum nosti 2 000 miljoonan euron määräaikaislainan 24.3.2020 ja 300 miljoonan euron lyhytaikaisen lainan 6.5.2020 Uniperin osakkeiden hankintaa varten. Vuoden 2019 vertailukaudella Fortum laski liikkeeseen 2,5 miljardin euron joukkovelkakirjalainat osana yhtiön Euro Medium Term Note -lainaohjelmaa. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin yhteensä 467 (2 549) miljoonaa euroa. Likvidit varat kasvoivat 1 092 (808) miljoonaa euroa.

Varat

Taseen loppusumma raportointikauden lopussa oli 53 645 miljoonaa euroa (23 364 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 57 984 milj. euroa kesäkuun 2020 lopussa). Kasvu vuoden loppuun verrattuna liittyy pääasiassa Uniperin yhdistelemiseen Fortum-konserniin. Likvidit varat kauden lopussa olivat 2 474 miljoonaa euroa (1 433 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 2 403 milj. euroa kesäkuun 2020 lopussa).

Oma pääoma

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 12 522 miljoonaa euroa (12 982 milj. euroa vuoden 2019 lopussa). Oman pääoman 460 miljoonan euron lasku edellisvuoden lopusta liittyi pääasiassa 977 miljoonan euron osingonmaksuun ja 791 miljoonan euron negatiivisiin muuntoeroihin, joiden vaikutusta tasoitti kauden tulos, joka oli 1 448 miljoonaa euroa.

Rahoitus

Fortum päivitti Uniperin yhdistelyn jälkeen nettovelan määritelmänsä ensimmäisellä neljänneksellä ja käyttää raportoinnissaan rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa. Raportointikauden lopussa rahoitusnettovelka oli 7 130 miljoonaa euroa (4 833 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 7 772 milj. euroa kesäkuun 2020 lopussa) ja oikaistu nettovelka oli 9 640 miljoonaa euroa (4 978 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 10 060 milj. euroa kesäkuun 2020 lopussa). Vanhan määritelmän mukainen nettovelka oli 5 260 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa (liite 14).

Konsernin likvidit varat olivat raportointikauden lopussa 2 474 miljoonaa euroa (1 433 milj. euroa vuoden 2019 lopussa ja 2 403 milj. euroa kesäkuun 2020 lopussa). Uniperin osuus likvideistä varoista on 621 miljoonaa euroa.

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 5 000 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottoja. Nostamattomat luotot sisältävät 1 450 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy marraskuussa 2021 (sisältää option jatkaa sopimusta vuodella), 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy kesäkuussa 2023, sekä Uniperin 1 800 miljoonan euron luottolimiitin, joka erääntyy syyskuussa 2025.

Valmiusluottolimiittien lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimiittejä, jotka ovat voimassa toistaiseksi.

Tammikuussa 2020 Fortum irtisanoi 3 000 miljoonan euron osuuden ja kesäkuussa 2020 1 200 miljoonan euron osuuden luottolimiiteistä sekä valmiusluottolimiitistä. Osa luottolimiiteistä oli otettu Uniperin osakkeiden hankintaa varten. Elokuussa 2020 Fortum irtisanoi 350 miljoonaa euroa marraskuussa 2021 erääntyvästä valmiusluottolimiitistä. Maaliskuussa 2020 Fortum nosti näiden luottojen puitteissa Uniperin osakkeiden hankintaa varten 2 000 miljoonan euron määräaikaislainan, joka erääntyy 31.10.2022. Huhtikuussa 2020 Fortum allekirjoitti 70 miljoonan euron kahdenvälisen kymmenvuotisen lainasopimuksen. Toukokuussa 2020 Fortum nosti näiden luottojen puitteissa 300 miljoonan euron tilapäislainan, joka maksettiin etuajassa kesäkuussa 2020.

Maaliskuussa 2020 Standard & Poor's teki päätöksen Fortumin CreditWatch Negative -statuksen osalta ja piti Fortumin pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolla BBB negatiivisin näkymin. Lyhyen ajan luokitus on tasolla A-2. Huhtikuussa 2020 Fitch poisti Fortumin Rating Watch Negative -statuksen ja piti Fortumin pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolla BBB negatiivisin näkymin.

Maaliskuussa 2020 Standard & Poor's teki päätöksen myös Uniperin CreditWatch Negative -statuksen osalta ja piti Uniperin luottoluokituksen tasolla BBB negatiivisin näkymin.

Segmenttikatsaukset

Generation

Generation-segmentti vastaa Fortumin sähköntuotannosta Pohjoismaissa. Siihen kuuluvat ydinvoima-, vesivoima-, tuulivoima- ja lämpövoimatuotanto sekä sähköntuotannon optimointi ja sähkökauppa, markkina-analyysi sekä ydinvoiman asiantuntijapalvelut globaalisti. Segmentti ei sisällä Uniperin vesivoiman ja ydinvoiman tuotantoa eikä kaupankäyntitoimintaa Pohjoismaissa. Segmentti sisältää Generationin suhteellisen osuuden OKG:stä 31.3.2020 alkaen (liite 1).

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	441	458	1 465	1 558	2 141	2 048
- sähkönmyynti	421	435	1 372	1 465	2 006	1 913
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	318	325	1 092	1 124	1 568	1 535
- muu myynti	20	23	92	93	135	134
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	181	176	666	660	939	945
Vertailukelpoinen liikevoitto	136	140	545	555	794	784
Liikevoitto	143	111	543	463	771	851
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	7	6	-17	45	10	-52
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			5 772		6 147	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					12,8	12,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	46	81	113	184	260	189
Henkilöstön lukumäärä			1 222		1 109	

* Sähkön tukkumyyntitulot Pohjoismaissa sisältävät vesi- ja ydinvoimatuotannon. Ne eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Voimalaitokset rakennetaan usein yhdessä muiden energiantuottajien kanssa, ja omistajat ostavat sähköntuotannon hinnalla, joka vastaa tuotannon kustannuksia. Osuus tuloksesta koostuu pääasiassa IFRS-oikaisuista (esim. ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen kirjanpidosta) ja poistojen kirjaamisesta alkuperäisistä kauppahinnan kohdistuksista konsernin taseessa (liite 19 vuoden 2019 tilinpäätöksessä).

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesivoima Pohjoismaissa	4,5	4,3	16,0	14,5	20,3	21,8
Ydinvoima Pohjoismaissa	4,3	5,0	16,2	17,2	23,5	22,5
Tuulivoima Pohjoismaissa	0,0	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4
Lämpövoima Pohjoismaissa	-	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1
Yhteensä	8,8	9,4	32,6	32,1	44,4	44,9

Pohjoismainen myynti

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Myynti Pohjoismaissa	10,7	11,1	38,0	37,4	51,3	51,9
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	8,6	9,1	31,5	30,9	42,7	43,3

* Sähkön tukkumyyntivolymit Pohjoismaissa sisältävät vesi- ja ydinvoimatuotannon. Ne eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Saavutettu sähkönhinta

EUR/MWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	37,1	35,7	34,7	36,4	36,8	35,5

* Generation-segmentin sähkön tukkuhinta sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Heinä–syyskuu 2020

Generation-segmentin sähköntuotanto Pohjoismaissa pieneni ydinvoimavuosihiuktojen seurauksena. Segmentin yleinen toiminnallinen tulos oli hyvällä tasolla. Ydinvoimalaitosten vuosihiukot suoritettiin suunnitelmien mukaisesti neljänneksen aikana. Kokonaissähköntuotannosta 100 % (100 %) oli hiilidioksidipäästötöntä.

Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta nousi 4 % eli 1,4 euroa megawattitunnilta joustavan sähköntuotannon onnistuneen optimoinnin ja korkeampien suojaushintojen seurauksena, vaikka Fortumin sähköntuotantoalueilla spot-hinnat laskivatkin 33 % pääasiassa hyvän vesitilanteen ja tasaisesti kasvavan pohjoismaisen tuulivoimatuotannon vuoksi.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 3 %. Saavutettujen sähkönhintojen nousu ja vesivoiman tuotantomäärien kasvu kumosivat ydinvoimatuotannon laskun negatiivisen vaikutuksen. Vertailukelpoiseen liikevoittoon sisältyy myös 11 miljoonan euron positiivinen vaikutus johtuen Generation segmentissä olevan OKG osuuden suhteellisesta konsolidoinnista (liite 1).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 7 (-29) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon pääasiassa ydinjätehuoltorahastoon liittyvän oikaisun seurauksena. Vuonna 2019 vaikutus liittyi pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutokseen (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 7 (6) miljoonaa euroa (liite 12).

Elokuussa 2020 Fortum käynnisti Loviisan ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, jossa arvioidaan voimalaitoksen mahdollisen käytön jatkamisen ja vaihtoehtoisesti käytöstä poiston sekä matala- ja keskiaktiivisen jätteen loppusijoituslaitoksen ympäristövaikutuksia. Menettelyn odotetaan kestävän noin kaksi vuotta.

Elokuussa 2020 Teollisuuden Voima Oyj (TVO) ilmoitti Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen (OL3) päivitetystä rakennusaikataulusta, jonka mukaan laitos aloittaa säännöllisen sähköntuotannon helmikuussa 2022. Fortum omistaa 25 % OL3-ydinvoimalaitosyksiköstä TVO:n omistuksensa kautta.

Tammi–syyskuu 2020

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa kasvoi korkeamman vesivoimatuotannon myötä. Vertailuvuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä vesivoimatuotanto oli historiallisen matalaa. Kokonaissähköntuotannosta 100 % (99 %) oli hiilidioksidipäästötöntä.

Generation-segmentin saavutettu sähkön tukkumyyntihinta laski 1,7 euroa/MWh eli 5 %. Suhteellisen korkean suojaustason ansiosta lasku oli marginaalinen verrattuna spot-hintojen 48 %:n laskuun Fortumin sähköntuotantoalueilla.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 2 %. Saavutettujen sähkönhintojen alenemisen ja ydinvoimatuotannon laskun negatiivista vaikutusta tasoitti vesivoiman tuotantomäärien kasvu. Vertailukelpoiseen liikevoittoon sisältyy myös 23 miljoonan euron positiivinen vaikutus johtuen Generation segmentissä olevan OKG osuuden suhteellisesta konsolidoinnista (liite 1).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -1 (-92) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli -17 (45) miljoonaa euroa (liite 12).

Russia

Russia-segmentti koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Segmentti sisältää myös Fortumin yli 29 %:n omistusosuuden TGC-1:ssä sekä Fortumin lämmönmyynnin, sähkönmyynnin ja uusiutuvan sähköntuotannon rakentamisen yhteisyritykset. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Segmentti ei sisällä Uniperin Unipro-tytäryhtiötä Venäjällä.

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	172	229	691	765	1 071	997
- sähkönmyynti	159	211	603	676	924	851
- lämmönmyynti	12	18	86	88	145	143
- muu myynti	1	1	2	2	2	2
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	73	91	286	333	469	422
Vertailukelpoinen liikevoitto	40	53	175	222	316	269
Liikevoitto	40	54	176	223	317	270
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	5	15	31	59	59	31
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			2 398		3 205	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					12,3	10,7
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	21	16	72	35	133	170
Henkilöstön lukumäärä			2 964		2 955	

Russia-segmentin sähkön- ja lämmöntuotanto

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähköntuotanto Venäjällä	5,9	6,7	19,8	21,9	29,3	27,2
Lämmöntuotanto Venäjällä	1,6	1,7	10,3	11,3	17,3	16,3

Russia-segmentin hinnat

	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Keskimääräinen kapasiteettihinta CCS ja muut, tRUB/MW/kk* **	147	145	153	150	154	156
Keskimääräinen kapasiteettihinta CSA, tRUB/MW/kk**	970	1 004	1 033	1 066	1 096	1 071
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	555	571	592	604	624	615
Segmentin saavuttama sähkönhinta, RUB/MWh	2 059	1 974	1 901	1 985	1 990	1 927
Segmentin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh***	23,1	27,5	23,8	27,0	27,3	24,9

* Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

** Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

*** Muunnettu käyttämällä keskipurssia.

Heinä–syyskuu 2020

Sähköntuotanto laski 12 %, ja lämmöntuotanto pieneni 6 %. Sähkönkysyntää heikensivät öljyntuotannon pieneneminen ja taloudellisen toiminnan yleinen väheneminen OPEC+-maiden päätösten ja COVID-19-pandemian aiheuttamien rajoitusten seurauksena. Lämmöntuotannon lasku johtui etenkin aiempaa leudommasta säästä Tšeljabinskin ja Tjumenin alueilla.

Liikevaihto laski 25 % Venäjän ruplan heikentymisen ja volyymien laskun myötä. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -44 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 25 %. Lasku johtui pääasiassa Venäjän ruplan kurssimuutoksen -11 miljoonan euron vaikutuksesta. Sähköntuotannon ja CSA-maksujen (Capacity Supply Agreement) lasku tasoittivat luottotappiovarausten pienenemisen vaikutusta.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 5 (15) miljoonaa euroa (liite 12).

Tammi–syyskuu 2020

Sähköntuotanto laski 10 %, ja lämmöntuotanto pieneni 9 %.

Liikevaihto laski 10 % Venäjän ruplan heikentymisen sekä sähkönhintojen ja sähkön tuotantomäärien laskun myötä. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -61 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 21 %. Lasku johtui pääasiassa sähkön myyntikatteiden ja volyymien pienenemisestä ja CSA-maksujen laskusta sekä Venäjän ruplan heikentymisestä, joiden negatiivista vaikutusta tasoitti lämpötariffien nousu. CSA-maksujen aleneminen on seurausta valtion obligaatioiden korkojen laskusta. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli -16 miljoonaa euroa.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 31 (59) miljoonaa euroa (liite 12).

City Solutions

City Solutions -segmentti vastaa kestävästä kaupunkiratkaisuista. Segmenttiin kuuluvat kaukolämpö ja -kylmä, jätteen energiahyötykäyttö ja muut kiertotalouden ratkaisut sekä aurinkovoiman tuotanto, palvelut ja uuden biomassapohjaisen liiketoiminnan kehittäminen. Segmentillä on liiketoimintaa Pohjoismaissa, Baltiassa, Puolassa ja Intiassa. Segmenttiin kuuluu myös Fortumin 50 %:n omistusosuus Stockholm Exergistä, joka on yhteisyritys ja yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Segmentti ei sisällä Fortumin Uniper-tytäryhtiön toimintoja.

milj. euroa	III/2020	III/2019	I–III/2020	I–III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	184	200	738	834	1 200	1 104
- lämmönmyynti	58	63	352	414	615	553
- sähkönmyynti	22	28	79	108	153	124
- jätteiden käsittelyn myynti*	57	59	183	180	250	253
- muu myynti**	47	51	124	131	181	174
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	10	11	148	179	309	278
Vertailukelpoinen liikevoitto	-36	-36	6	41	121	86
Liikevoitto	255	-38	731	46	127	812
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	1	-1	38	41	37	34
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 520		3 892	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					4,7	3,9
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	148	53	217	262	322	277
Henkilöstön lukumäärä			2 084		1 970	

* Jätteiden käsittelyn myynti koostuu jätteiden vastaanottomaksuista ja ympäristörakentamisen palvelumyynnistä.

** Muu myynti koostuu pääasiassa käyttö- ja kunnossapitopalveluista sekä uusiutuotteiden ja polttoaineiden myynnistä.

Lämmönmyynti maittain

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Suomi	0,3	0,5	2,1	2,6	3,8	3,3
Puola	0,2	0,2	2,2	2,2	3,3	3,3
Norja	0,1	0,1	1,0	1,1	1,7	1,6
Muut maat	0,2	0,3	1,3	1,3	2,0	2,0
Yhteensä	0,9	1,1	6,6	7,2	10,8	10,2

Sähkönmyynti maittain

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Suomi	0,1	0,2	0,6	1,1	1,6	1,1
Puola	0,1	0,2	0,4	0,4	0,6	0,6
Muut maat	0,3	0,3	1,0	0,7	1,0	1,3
Yhteensä	0,6	0,6	2,1	2,2	3,2	3,1

Heinä–syyskuu 2020

Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynti tammikuussa 2020 ja Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnan myynti elokuussa 2020 vähensivät lämmönmyyntiä 6 %. Osasyynä laskuun olivat myös jonkin verran korkeammat lämpötilat useimmilla kaukolämpöalueilla.

Vertailukelpoinen liikevoitto pysyi ennallaan. Tulos parani kaukolämpöliiketoiminnoissa Suomessa ja Norjassa, mutta Baltian maiden tuloksen heikentyminen kumosi tulosparannuksen vaikutuksen. Norjassa kruunun kurssimuutoksen positiivinen vaikutus oli suurempi kuin erittäin alhaisen sähköhinnan negatiivinen vaikutus.

Liikevoittoon vaikuttivat 292 (-2) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka liittyivät pääasiassa 291 miljoonan euron verottomaan myyntivoittoon Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnasta (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 1 (-1) miljoonaa euroa (liite 12).

Tammi–syyskuu 2020

Lämmönmyynti laski 8 %, kun lämpötilat olivat selvästi tavallista korkeammat kaikilla kaukolämpöalueilla vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Osa lämmönmyynnin laskusta liittyy Joensuun ja Järvenpään kaukolämpöliiketoimintojen myyntiin. Pavagada 2 -aurinkopuiston käyttöönotto Intiassa elokuussa 2019 kasvatti sähkönmyyntiä ”muut maat” - alueella.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 85 %. Pääsyyt kannattavuuden selvään heikentymiseen olivat lämmönmyynnin lasku, sähköhintojen aleneminen ja Norjan lämmönhintojen lasku ensimmäisellä neljänneksellä sekä Norjan kaukolämpöliiketoiminnan tuloksen heikentyminen toisella neljänneksellä. Norjassa kaukolämmön hinnoittelu on yhteydessä sähköhintojen kehitykseen, jolla oli nykyisessä markkinaympäristössä selvästi negatiivinen vaikutus lämmönhintoihin. Lisäksi rakenteellisilla muutoksilla, pääasiassa Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynnillä, oli 8 miljoonan euron negatiivinen vaikutus tammi–syyskuun tulokseen. Elokuussa 2019 käyttöön otetulla Pavagada 2 -aurinkopuistolla oli positiivinen tulosvaikutus. COVID-19 -pandemian haittavaikutukset City Solutionsin tulokseen olivat vähäiset.

Liikevoittoon vaikuttivat 725 (5) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka liittyivät pääasiassa 431 miljoonan euron verottomaan myyntivoittoon Joensuun kaukolämpöliiketoiminnasta, 291 miljoonan euron verottomaan myyntivoittoon Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnasta (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 38 (41) miljoonaa euroa (liite 12). Siitä suurin osa liittyi 29 (30) miljoonan euron osuuteen Stockholm Exergin voitosta.

Fortum sopi 20.12.2019 Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Savon Voima Oyj:lle. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 530 miljoonaa euroa. Kauppahinta maksettiin Fortumille, kun myynti saatiin päätökseen 10.1.2020. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulokseen 431 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum päätti 6.2.2020 arvioida Puolassa, Virossa, Liettuassa, Latviassa ja Järvenpäässä sijaitsevien kaukolämpöliiketoimintojensa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä. Alustavien arviointien perusteella kyseisiä kaukolämpöliiketoimintoja pidetään sellaisina, että ne voisivat tuoda lisää kasvua ja arvonnousua omistusrakennetta muuttamalla. Fortum ilmoitti 3.7.2020 sopineensa Järvenpään kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä noin 375 miljoonalla eurolla. Fortum sai kaupan päätökseen 19.8.2020. Heinäkuussa Fortum kasvatti omistuksensa 100 %:iin Tarton kaukolämpöliiketoiminnassa mahdollisten tulevaisuuden järjestelyjen joustavoittamiseksi Viron kaukolämpöliiketoiminnoissa. Arvioinnit Puolassa ja Baltian maissa etenevät suunnitelmien mukaan. Fortum ilmoitti 31.7.2020 harkitsevansa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä, 50 %:n omistukselleen Stockholm Exergissä.

Consumer Solutions

Consumer Solutions -segmentti kattaa sähkö- ja kaasutuotteiden vähittäismyynnin Pohjoismaissa, Puolassa ja Espanjassa, mukaan lukien asiakaspalvelun ja laskutuksen. Fortum on Pohjoismaiden suurin sähkön vähittäismyyjä, ja yhtiöllä on noin 2,4 miljoonaa asiakasta ja useita eri tuotemerkkejä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa ja Espanjassa. Consumer Solutions tarjoaa sähkötuotteita ja niihin liittyviä palveluja sekä uusia digitaalisia kuluttajaratkaisuja.

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	235	311	896	1 326	1 835	1 405
- sähkönmyynti	187	272	727	1 175	1 630	1 182
- kaasunmyynti	22	22	96	94	132	135
- muu myynti	26	17	73	57	74	90
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	33	31	116	106	141	151
Vertailukelpoinen liikevoitto	18	16	69	60	79	88
Liikevoitto	26	20	81	24	20	77
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			533		640	
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	15	13	43	39	55	59
Henkilöstön lukumäärä			1 105		1 327	

Myynti

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkö	5,2	5,5*	21,0	21,8*	30,6	29,7
Kaasu	0,8	0,7	3,3	2,8	4,1	4,6

Ei sisällä tukkumyyntiä.

* Lukua korjattu aikaisemmin julkaistusta.

Asiakkaiden määrä

Tuhatta*	30.9.2020	31.12.2019
Sähkö	2 300	2 340
Kaasu	50	40
Yhteensä	2 340	2 380

* Pyöristettynä lähimpään 10 000:een.

Heinä–syyskuu 2020

Sähkönmyyntimäärä laski 5 %. Euromääräinen myynti pieneni 24 %, koska sähkönhinta oli alhainen Pohjoismaissa toisella ja kolmannella neljänneksellä. Kilpailu oli edelleen kovaa Pohjoismaissa. COVID-19-pandemia on lisännyt markkinoiden epävarmuutta etenkin PK-sektorilla, mutta liiketoiminnassa ei ole toistaiseksi ilmennyt merkittäviä negatiivisia vaikutuksia, kuten luottotappioita. Näistä epävarmuustekijöistä huolimatta Consumer Solutions -segmentin kilpailukyky vahvistui edelleen ja asiakkaiden suosittelu- ja henkilöstön tyytyväisyysindeksit pysyivät kaikkien aikojen korkeimmilla tasoilla. Neljänneksen aikana lanseerattiin useita uusia digitaalisia palveluja entisille ja uusille asiakkaille.

Tulos parani edelleen, ja vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 13 %. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi jo kahdentenatoista peräkkäisenä vuosineljänneksenä ja oli korkein koskaan vuoden kolmannella neljänneksellä saavutettu.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 8 (5) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Tammi–syyskuu 2020

Sähkön myyntimäärä pieneni 4 % pääasiassa Pohjoismaiden leudon sään seurauksena ensimmäisellä neljänneksellä. Kokonaismyyntituotto laski 32 %. Kaasun myyntimäärä kasvoi 18 % pääasiassa siksi, että yritysasiakkaiden määrä nousi Puolassa.

Vertailukelpoisen liikevoiton kasvu jatkui ja oli 15 % pääasiassa myyntikatteiden nousun seurauksena. Myyntikatteiden kasvu oli seurausta palveluvalikoiman aktiivisesta kehittämisestä Hafslundin yhdistämisen ja sitä seuranneen liiketoiminnan kehittämisen jälkeen.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 12 (-36) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Uniper

Uniper-segmentti sisältää Fortumin enemmistöomistuksen Uniperissa, Fortumin tytäryhtiössä. Uniper on johtava kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Sen liiketoimintaa ovat varma energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut. Sen päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti ja energiatuotannon optimointi, joista Uniper raportoi tilinpäätöksissään kolmella liiketoimintalueella: European Generation, Global Commodities ja Russian Power Generation. Segmentti sisältää Uniperin suhteellisen osuuden OKGstä (liite 1).

milj. euroa	III/2020	III/2019	I–III/2020	I–III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	13 159	-	24 524	-	-	24 524
- sähkönmyynti	5 489	-	10 427	-	-	10 427
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	84	-	227	-	-	227
- lämmönmyynti	52	-	110	-	-	110
- kaasunmyynti	6 996	-	12 748	-	-	12 748
- muu myynti	622	-	1 239	-	-	1 239
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	-147	-	37	-	-	37
Vertailukelpoinen liikevoitto	-307	-	-279	-	-	-279
Liikevoitto	-377	-	-83	-	-	-83
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	11	-	16	-	-	16
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)			6 618		-	
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	233	-	377	-	-	377
Henkilöstön lukumäärä			11 644		-	

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Sähkötuotanto energialähteittäin

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesivoima Pohjoismaissa	1,9	-	4,3	-	-	4,3
Ydinvoima Pohjoismaissa	1,9	-	4,7	-	-	4,7
Vesivoima Keski-Euroopassa	1,2	-	2,3	-	-	2,3
Lämpövoima Keski-Euroopassa	8,0	-	13,4	-	-	13,4
Lämpövoima Venäjällä	8,5	-	17,9	-	-	17,9
Yhteensä	21,6	-	42,7	-	-	42,7

Pohjoismainen myynti

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Myynti Pohjoismaissa	3,9	-	9,2	-	-	9,2
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	3,9	-	9,0	-	-	9,0

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Hinnat

EUR/MWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Uniperin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	21,9	-	25,2	-	-	25,2
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS ja muut, tRUB/MW/kk** ***	131	-	131	-	-	131
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA, tRUB/MW/kk***	899	-	900	-	-	900
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	245	-	245	-	-	245
Uniperin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, RUB/MWh	2 022	-	1 790	-	-	1 790
Uniperin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, EUR/MWh****	22,7	-	22,4	-	-	22,4

* Uniper-segmentin saavutettu sähkönhinta sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

*** Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemttomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

**** Muunnettu käyttämällä keskimursia.

Uniperin liiketoiminta

Uniper on kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Uniper on maailman suurimpia sähköntuottajia: sen tuotantokapasiteetti on yhteensä 34 gigawattia. Kapasiteetista noin 50 % perustuu kaasuun, 30 % hiileen ja 20 % vesi- ja ydinvoimaan. Uniperin päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti ja optimointi. Monipuolisen kaasuun perustuvan energiantuotannon ansiosta Uniper on myös yksi Euroopan johtavista kaasuyhtiöistä.

Uniperin energiakaupankäynnin ja optimoinnin osuus Uniper-konsernin liikevaihdosta on yli 90 %. Merkittävä osuus Uniperin liikevaihdosta syntyy tuotantolaitosten ja sopimussalkun optimoinnista, joka esitetään bruttomääräisenä.

Uniperin liiketoiminta noudattaa yleensä kausivaihtelua, ja ensimmäinen ja neljäs vuosineljännes ovat vahvimmat. Siksi toisen ja kolmannen neljänneksen tulosvaikutus on yleensä rajallinen.

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutoksiin kolmannen neljänneksen, tammi-syyskuun ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Heinä–syyskuu 2020

Pohjoismaita lukuun ottamatta sähkömarkkinoille oli kolmannella neljänneksellä tyypillistä kysynnän lasku COVID-19-pandemian seurauksena. Euroopassa uusiutuvan energian tuotanto oli vahvalla tasolla ja Pohjoismaiden vesivarastojen täyttöaste oli korkea. Sähkönhinnat ja hintaerot elpyivät kuitenkin hieman. Saksassa keskimääräinen spot-hinta nousi 75 % toiseen neljännekseen verrattuna ja oli lähellä vuoden takaista tasoa. Ydinvoiman tuotantomäärät olivat suhteellisen alhaisia suunniteltujen vuosihuoltojen seurauksena.

Kaasuliiketoiminta noudatti normaalia kausivaihtelua, ja kolmas neljännes oli heikko. Vaikutusta korosti entisestään kaasuliiketoiminnan vuoden sisäisen otimoinnin tehokas hyödyntäminen alkuvuonna, jonka seurauksena ensimmäisen neljänneksen tulos parani kolmannen neljänneksen kustannuksella.

Venäjän toiminnoilla oli positiivinen vaikutus Uniperin vertailukelpoiseen liikevoittoon. COVID-19-pandemian negatiivinen vaikutus hintoihin ja volyymeihin oli kolmannella neljänneksellä pienempi kuin toisella neljänneksellä.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli -307 (-) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -71 (-) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon. Vaikutus oli seurausta pääasiassa -249 (-) miljoonan euron muutoksesta suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvässä arvossa sekä 173 (-) miljoonan euron tuotosta, joka johtui pääasiassa lyhytaikaisten varojen väliaikaisten vähennysten peruutuksista ja varausten muutoksista (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 11 (-) miljoonaa euroa (liite 12).

Huhti–syyskuu 2020

Pohjoismaita lukuun ottamatta sähkömarkkinoille oli toisella ja kolmannella neljänneksellä tyypillistä kysynnän lasku COVID-19-pandemian seurauksena. Euroopassa uusiutuvan energian tuotanto oli vahvalla tasolla ja Pohjoismaiden vesivarastojen täyttöaste oli korkea. Tämä johti sähkönhintojen laskuun ja hintaerojen supistumiseen Uniperin ydinmarkkinoilla. Sähköntuotannon optimointi- ja suojaustoimet ja entistä vahvempi keskittyminen sekä spot- että päivänsisäiseen kaupankäyntiin ja järjestelmäpalveluihin sekä sähköntuotannon kasvu kolmannella neljänneksellä kuitenkin kumosivat lämmöntuotannon laskun taloudellisen vaikutuksen suurelta osin.

Markkinakysynnän lasku, suhteellisen korkeat varastotasot ja vahva tarjonta heikensivät kaasun hintoja Euroopassa. Tämä toi kaasuntoimittajille haasteeksi hankinnan ja myyntivalikoiman optimoinnin, mikä rasitti kaasuliiketoimintaa tavanomaista kausivaihtelua enemmän vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Lisäksi hyödykeliiketoiminta hyötyi etenkin hiili-, rahti- ja öljykauppasopimusten selvityksistä.

Venäjän liiketoiminnalla oli positiivinen vaikutus Uniperin vertailukelpoiseen liikevoittoon huolimatta siitä, että sähkönhinnat laskivat seuraavan päivän markkinoilla COVID-19-pandemian vaikutuksesta. Tämä johtui etenkin öljyn- ja kaasuntuottajista, ulkomaisen kysynnän laskusta, Venäjän ruplan kurssin heikkenemisestä sekä säästä johtuvasta tarjonnan kasvusta.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli -279 (-) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 196 (-) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon. Vaikutus oli seurausta pääasiassa -89 (-) miljoonan euron muutoksesta suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvässä arvossa; arvon alentumisista ja niiden peruutuksista, yhteensä 70 (-) miljoonaa euroa; ja 211 (-) miljoonan euron tuotosta, joka johtui pääasiassa lyhytaikaisten varojen väliaikaisten vähennysten peruutuksista ja varausten muutoksista (liite 3).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 16 (-) miljoonaa euroa (liite 12).

Uniperin 20.5.2020 pidetty varsinainen yhtiökokous hyväksyi 421 miljoonan euron osingon.

Uniper ja Irsching 4 ja 5 voimalaitosten muut osakkaat päättivät 28.5.2020 palauttaa laitokset markkinoille 1.10.2020 alkaen, koska markkinahinnat olivat elpyneet ja kaasun hinnat laskeneet. Suotuisan markkinakehityksen myötä näiden erittäin tehokkaiden kaasulaitosten käytön pitäisi jälleen olla taloudellisesti kannattavaa.

Uniper otti DattelIn 4 -hiilivoimalan käyttöön 30.5.2020.

Saksan liittohallitus hyväksyi 10.6.2020 kansallisen vetystrategian ja päätti kansallisen vetyneuvoston jäsenistä. Uniperin toimitusjohtaja Andreas Schierenbeck nimitettiin asiantuntijaneuvoston jäseneksi.

Kesäkuussa 2020 Uniper ja General Electric allekirjoittivat pitkän aikavälin yhteistyösopimuksen, jonka tavoitteena on hiilidioksidipäästöjen vähentäminen Uniperin kaasuvoimaloissa ja maakaasuvarastoissa.

Uniper-investointi

Fortum on Uniperin enemmistöomistaja yli 75 %:n osuudella osakkeista ja äänioikeuksista.

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on syy muutoksiin kolmannen neljänneksen, tammi-syyskuun ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna. Fortumin ensimmäisen neljänneksen osuus Uniperin tuloksesta raportoidaan Muut toiminnot -segmentin osuudessa osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (ks. "Muutokset raportoinnissa" liitteessä 1).

Vuonna 2017 Fortum teki julkisen ostotarjouksen kaikille Uniperin osakkeenomistajille. Ostotarjous saatiin päätökseen kesäkuussa 2018, ja Fortumin Uniper-omistus oli 47,12 %. Vuoden 2018 lopussa Fortumin Uniper-omistus oli 49,99 %. Hankintameno 49,99 %:n Uniper-omistuksesta ja hankintaan liittyvät välittömät kustannukset olivat 3 968 miljoonaa euroa (liite 6).

Fortum ilmoitti 8.10.2019, että yhtiö oli sopinut hankkivansa Elliottin ja Knight Vinken yhteensä ainakin 20,5 %:n Uniper-omistukset. Järjestelyn myötä Fortumin omistusosuus Uniperissa nousee yli 70 %:iin ja Uniper-kokonaisinvestointi noin 6,5 miljardiin euroon. Fortum vei 26.3.2020 päätökseen kaupan ensimmäisen erän saatuaan kaikki tarvittavat viranomaishyväksynät, ja Fortumin Uniper-omistus nousi 69,6 %:iin. Fortum vei 8.5.2020 päätökseen kaupan toisen ja viimeisen erän, ja sen omistusosuus nousi 73,4 %:iin. Elokuussa 2020 Fortum kasvatti Uniper-omistuksensa yli 75 %:iin (liitteet 6 ja 12).

Huhtikuussa 2020 Uniperin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja neljä jäsentä jättivät tehtävänsä ja Düsseldorfin oikeusistuini nimitti viisi uutta hallintoneuvoston jäsentä. Fortumin johtoryhmän jäsenet Sirpa-Helena Sormunen ja Tiina Tuomela sekä Fortumin hallituksen jäsen Klaus-Dieter Maubach liittyivät Uniperin hallintoneuvostoon, jonka jäseneksi oli jo aiemmin nimitetty Fortumin toimitusjohtaja Markus Rauramo. Uniperin hallintoneuvosto valitsi Klaus-Dieter Maubachin uudeksi puheenjohtajakseen.

Lisätietoja on Uniperin vuoden 2020 kolmannen neljänneksen osavuositarkastuksessa, joka julkaistiin 10.11.2020..

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutoksiin neljänneksen, puolivuotiskauden ja 12 viime kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä olivat 582 (183) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 355 (162) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Fortum suunnittelee ottavansa tai on alkanut ottaa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Typpi	Sähköntuotanto- kapasiteetti, MW	Lämmöntuotanto- kapasiteetti, MW	Toimitus alkoi/alkaa	Viimeisin tiedote
Generation					
Sørfjord, Norja*	Tuuli	97		26.10.2020	20.12.2019
Russia					
Aurinkovoima**	Aurinko	116		2021-2022	17.6.2019
City Solutions					
Kivenlahti, Suomi	Bio HOB***		58	touko/2020	24.9.2019
Suomenoja, Suomi	Lämpö- pumppu		20	2021	24.9.2019
Rajasthan, Intia	Aurinko	250		II/2021	4.3.2019
Uniper					
Datteln IV, Saksa	Kivihili	1 052	380	30.5.2020	30.5.2020
Berezovskaya 3, Venäjä	Ruskohiili	754		I-II/2021	11.8.2020
Irsching 6, Saksa	Kaasu	300		loka/2022	9.1.2019
Scholven, Saksa	Kaasu	137	125	IV/2022	6.2.2020
Killingholme ja Grain, UK	Taajuus- reservi			huhti/2021	6.2.2020
Surgutskaya 1, Venäjä	Kaasu	20		I/2022	12.11.2019
Surgutskaya 4, Venäjä	Kaasu	20		IV/2025	12.11.2019
Surgutskaya 6, Venäjä	Kaasu	20		III/2024	12.11.2019

* Sørfjordin tuulivoimapuisto kuuluu Fortumin ja Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin hallintoimien rahastojen väliseen kauppaan, ja 80 %:n osuuden myynnin odotetaan toteutuvan vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä.

** Edellyttää erillistä investointipäätöstä.

*** Biopolttoainekäyttöinen lämpökattila (heat-only boiler, HOB).

Generation

Joulukuussa 2019 Fortum allekirjoitti sopimuksen pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 %:n osuuden myynnistä Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin (CSEIP) hallinnoimille rahastoille. Fortum säilytti 20 %:n vähemmistöosakkuuden sekä vastaa edelleen laitosten rakentamisesta ja jatkaa tuulivoimasalkun pitkäaikaisena varainhoitajana. Järjestely saatiin päätökseen 14.5.2020 (liite 6). Sørfjordin tuulivoimapuisto, joka otettiin käyttöön 26.10.2020, kuuluu Fortumin ja CSEIP:n hallinnoimien rahastojen väliseen kauppaan, ja 80 %:n osuuden myynnin odotetaan toteutuvan vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä.

Russia

Fortumin ja Rusnanon sijoitusrahasto voitti CSA-huutokaupoissa oikeuden rakentaa 1 823 MW tuulivoimakapasiteettia vuosina 2017 ja 2018. Tuulipuistoille maksetaan CSA-takuuhintaa 15 vuoden ajan. Kapasiteetista 350 MW on toiminnassa, 745 MW rakenteilla ja 728 MW kehitysvaiheessa. Vuosina 2018 ja 2019 Fortum voitti CSA-huutokaupoissa oikeuden rakentaa yhteensä 116 megawattia aurinkovoimakapasiteettia.

Fortumin sekä Fortumin ja Rusnanon tuulivoiman sijoitusrahaston Venäjän CSA-huutokaupoissa vuosina 2017, 2018 ja 2019 voittamiin aurinko- ja tuulivoiman kapasiteetteihin liittyvät investointipäätökset tehdään tapauskohtaisesti. Fortumin sijoittama oma pääoma on enintään 15 miljardia ruplaa.

City Solutions

Fortum päätti 6.2.2020 arvioida Puolassa, Virossa, Liettuassa, Latviassa ja Järvenpäässä sijaitsevien kaukolämpöliiketoimintojensa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä. Alustavien arviointien perusteella kyseisiä kaukolämpöliiketoimintoja pidetään sellaisina, että ne voisivat tuoda lisää kasvua ja arvonnousua omistusrakennetta muuttamalla. Fortum ilmoitti 3.7.2020 sopineensa Järvenpään kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä noin 375 miljoonalla eurolla. Fortum sai kaupan päätökseen elokuussa ja kirjasi City Solutions -segmentin vuoden 2020

kolmannen neljänneksen tulokseen 291 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Heinäkuussa Fortum kasvatti omistuksensa 100 %:iin Tarton kaukolämpöliiketoiminnassa mahdollisten tulevaisuuden järjestelyjen joustavoittamiseksi Viron kaukolämpöliiketoiminnoissa. Arvioinnit Puolassa ja Baltian maissa etenevät suunnitelmien mukaan. Fortum ilmoitti 31.7.2020 harkitsevansa strategisia vaihtoehtoja, myös mahdollista myyntiä, 50 %:n omistukselleen Stockholm Exergissä.

Toiminta- ja sääntely-ympäristö

Euroopan sähkömarkkinat

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 81 (82) TWh vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Sähkönkysyntä laski hieman Pohjoismaissa, kun lämpötilat olivat jonkin verran pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella ja lähellä vuoden 2019 kolmannen neljänneksen tasoa. Teollinen kysyntä pysyi jokseenkin ennallaan Suomessa ja Ruotsissa. Kysyntä laski pääasiassa paperintuotannossa mutta nousi jossain määrin muilla toimialoilla, mikä tasoitti laskun vaikutusta.

Toimenpiteet COVID-19-pandemian leviämisen estämiseksi vaikuttivat sähkönkysyntään eri Euroopan maissa vuoden 2020 toisella neljänneksellä, kun kysyntä laski 9 % edellisvuodesta keskisessä Länsi-Euroopassa (Saksassa, Ranskassa, Itävallassa, Sveitsissä, Belgiassa ja Alankomaissa). Kolmannella neljänneksellä sähkönkysyntä Euroopassa elpyi kuitenkin merkittävästi ja nousi lähelle vuoden 2019 tasoa.

Alustavien tilastotietojen mukaan keskisessä Länsi-Euroopassa kulutettiin sähköä 284 (286) TWh vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä.

Sähkön osuuden energian kokonaiskulutuksesta odotetaan kasvavan edelleen pitkällä aikavälillä. Kasvuvauhti määräytyy kuitenkin pitkälti Euroopan ja Pohjoismaiden makrotaloudellisen kehityksen perusteella. Pidemmällä aikavälillä teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen sähköistymisen kehitys on keskeinen sähkönkulutuksen kasvua määräävä tekijä.

Vuoden 2020 alussa Pohjoismaiden vesivarannot olivat 79 TWh eli 5 TWh pitkän ajan keskiarvoa pienemmät ja 5 TWh suuremmat kuin vuotta aikaisemmin. Sateinen ja leuto talvi kasvatti Pohjoismaiden vesivarantoja nopeasti ensimmäisellä neljänneksellä. Kevät oli melko kylmä, ja kevään tulovirtaukset viivästyivät merkittävästi. Kun erittäin suuri lumikertymä alkoi sulaa, kevään tulovirtaukset nostivat vedenkorkeuden lähelle historiallisia enimmäismääriä useimmissa Pohjoismaiden vesivarannoissa. Vuoden 2020 kolmannen neljänneksen lopussa vesivarannot olivat 114 TWh eli 13 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat ja 12 TWh edellisvuotta suuremmat.

Vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 8,9 (34,7) euroa/MWh. Suomen ja Ruotsin aluehinnat laskivat selvästi vähemmän kuin pohjoismainen systeemihinta. Keskimääräinen aluehinta oli 32,8 (47,8) euroa/MWh Suomessa, 25,3 (35,6) euroa/MWh SE3-alueella Ruotsissa (Tukholma) ja 18,6 (35,3) euroa/MWh SE2-alueella Ruotsissa (Sundsvall). Tammi–syyskuussa 2020 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 10,0 (39,0) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli 26,4 (44,2) euroa/MWh Suomessa, 19,7 (38,3) euroa/MWh SE3-alueella Ruotsissa (Tukholma) ja 14,1 (38,1) euroa/MWh SE2-alueella Ruotsissa (Sundsvall). Vesivarojen erittäin suuri ylijäämä ja tulvimisen riski monissa vesivarannoissa ovat olleet Pohjoismaiden alhaisten spot-hintojen pääsyyt vuonna 2020.

Saksassa sähkön spot-hinta elpyi voimakkaasti edelliseen neljännekseen verrattuna. Keskimääräinen spot-hinta kolmannella neljänneksellä oli lähellä vuoden 2019 kolmannen neljänneksen tasoa ja oli 36,1 (37,4) euroa/MWh. Saksan spot-hinnan elpymistä tukivat sähkönkysynnän elpyminen ja hiilidioksidin ja kaasun hintojen suotuisa kehitys sekä Ranskan ydinvoimat tuotannon jatkuminen alhaisena. Tammi–syyskuussa 2020 keskimääräinen spot-hinta Saksassa oli 27,7 (38,0) euroa/MWh.

Marraskuun 2020 puolivälissä Pohjoismainen sähkön termiinihintana Nasdaq Commodities -markkinapaikalla oli noin 10 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 15 euroa/MWh vuodelle 2021. Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 18 TWh pitkän ajan keskiarvon yläpuolella ja 22 TWh vertailukautta suuremmat. Saksassa sähkön termiinihintana oli noin 34 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 39 euroa/MWh vuodelle 2021.

Hyödykemarkkinat

Kaasun kysyntä keskisessä Länsi-Euroopassa oli 347 (338) TWh vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Keski- Länsi-Euroopan kaasun varastotasot kasvoivat neljänneksen alusta (500 TWh) neljänneksen loppuun (565 TWh), jolloin ne olivat 18 TWh pienemmät kuin vuotta aiemmin ja 38 TWh suuremmat kuin viiden vuoden keskiarvo (2015–2019).

Kaasun keskimääräinen spot-hinta (TTF) kolmannella neljänneksellä oli 7,8 (10,2) euroa/MWh. Vuoden 2021 termiinhinta nousi ja oli 13,6 euroa/MWh neljänneksen lopussa (12,4 euroa/MWh neljänneksen alussa).

Euroopan päästöoikeuksien (EUA) hinnat olivat 25–30 euroa/tonni kolmannella neljänneksellä. Hinta laski neljänneksen aikana ja oli 26,9 euroa/tonni neljänneksen lopussa (27,7 euroa/tonni neljänneksen alussa) eli 2,0 euroa/tonni korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Hiilen termiinhinta (ICE Rotterdam) vuodelle 2021 nousi neljänneksen alusta (57,7 dollaria/tonni) neljänneksen loppuun (60,4 dollaria/tonni), jolloin se oli 5,8 dollaria/tonni alhaisempi kuin vuotta aiemmin.

Marraskuun 2020 puolivälissä kaasun TTF-termiinhinta oli 14 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja 14 euroa/MWh vuodelle 2021. EUA-termiinhinta vuodelle 2020 oli tasolla 26 euroa/tonni. Hiilen termiinhinta (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2020 oli 54 dollaria/tonni.

Venäjän markkinat

Fortumin Russia-segmentti toimii Länsi-Siperiassa pääasiassa Tjumenin ja Hanti-Mansian alueilla, joilla teollinen tuotanto on keskittynyt öljyyn ja kaasuun, sekä Uralilla metalliteollisuuteen keskittyneellä Tšeljabinskin alueella. Uniperin venäläinen tytäryhtiö Unipro PJSC toimii Smolenskin, Moskovan, Sverdlovskin ja Krasnojarskin alueilla sekä Hanti-Mansian autonomisessa piirikunnassa.

Venäjän markkinat on jaettu kahteen hintavyöhykkeeseen. Fortumin Russia-segmentti toimii ensimmäisellä hintavyöhykkeellä (Venäjän Euroopan ja Uralin alueet), ja Uniper toimii molemmilla hintavyöhykkeillä.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjän sähkönkulutus vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä oli 233 (240) TWh. Vastaava luku ensimmäisellä hintavyöhykkeellä oli 178 (185) TWh ja toisella hintavyöhykkeellä 47 (47) TWh. Kulutuksen lasku johtui öljyntuotannon ja yleisen taloudellisen toiminnan vähenemisestä vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä.

Kolmannella neljänneksellä keskimääräinen sähkön spot-hinta (kapasiteettihinnat pois lukien) nousi 1 % ja oli 1 295 (1 280) ruplaa/MWh ensimmäisellä hintavyöhykkeellä ja nousi 25 % ja oli 856 (683) ruplaa/MWh toisella hintavyöhykkeellä. Spot-hinta Uralin alueella nousi marginaalisesti ja oli 1 109 (1 107) ruplaa/MWh.

Venäjän hallitus nosti kaasun hintaa 1,4 % heinäkuussa 2019 ja 3 % elokuussa 2020.

Venäjällä CSA-sopimuksiin perustuvat kapasiteettimaksut ovat keskeinen yhtiön tuloskasvuun vaikuttava tekijä, sillä CSA-maksut ovat huomattavasti korkeampia kuin CCS-huutokaupoista (Competitive Capacity Selection) saatavat kapasiteettimaksut. Tällä hetkellä Fortumin Russia-segmentin CSA-kapasiteetti on 2 368 MW. Vastaavasti Uniperin CSA-kapasiteetti on 2 455 MW. Helmikuussa 2020 sähkön tukkukaupan viranomaisen julkaisi tuottoasteen ja kuluttajahintaindeksin (CPI) vuodelle 2019. Näitä tietoja käytettiin CSA-maksujen määrittämiseen vuodelle 2020. CSA-maksuja tarkistettiin alaspäin vastaamaan Venäjän valtion obligaatioiden alemmaa korkoa sekä energiamarkkinoilta saatujen tuottojen kasvun vuoksi.

Lisäksi lämpövoimalat saavat selkeästi korotettuja CSA-maksuja noin kuudennesta käyttövuodesta alkaen (ks. taulukot alla). Vuonna 2020 on odotettavissa korotus CSA-maksuihin yhdelle Fortumin Uniper-segmentin yksikölle mutta ei Fortumin Russia-segmentin tuotantolaitoksille. CSA-jakson päätyttyä yksiköt voivat saada CCS-maksuja CCS-huutokaupoista.

Fortumin Russia-segmentin yksiköt	CSA alkaa	Korotettu CSA alkaa	CSA päättyy
Tyumen CHP 1, yksikkö 2	1.2.2011	1.10.2016	31.12.2020
Tšeljabinsk CHP 3, yksikkö 3	1.6.2011	1.11.2016	31.12.2020
Nyagan, yksikkö 1	1.4.2013	1.1.2018	31.12.2021
Nyagan, yksikkö 2	1.12.2013	1.8.2018	31.12.2022
Nyagan, yksikkö 3	1.1.2015	1.1.2021	31.12.2025
Tšeljabinsk CHP 4, yksikkö 1	1.12.2015	1.1.2021	31.12.2024
Tšeljabinsk CHP 4, yksikkö 2	1.3.2016	1.1.2021	31.12.2024
Ulyanovsk*	1.1.2018	n/a	30.11.2031
Bugulchansk**	marras 2016-maaliskuu 2017	n/a	marras 2030-marras 2031
Pleshanovsk**	1.3.2017	n/a	30.11.2031
Grachevsk**	1.3.2017	n/a	30.11.2031

* Tuuli CSA.

** Aurinko CSA.

Fortumin Uniper-segmentin yksiköt	CSA alkaa	Korotettu CSA alkaa	CSA päättyy
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 7	1.5.2011	1.5.2017	31.7.2021
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 8	1.6.2011	1.6.2017	31.8.2021
Shaturskaya GRES, yksikkö 7	1.10.2010	1.10.2016	31.12.2020
Yaivinskaya GRES, yksikkö 5	1.1.2011	1.1.2017	31.12.2020
Berezovskaya GRES, yksikkö 3	1.11.2014	1.11.2020	31.10.2024
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 1*	maaliskuu 2022	n/a	helmikuu 2038
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 4*	joulukuu 2025	n/a	marraskuu 2041
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 6*	syyskuu 2024	n/a	elokuu 2040

* Modernisaatio CSA.

Fortumin Russia-segmentillä on 2 560 MW tuotantokapasiteettia, joka ei saa CSA-maksuja. Tällä kapasiteetilla on oikeus osallistua CCS-huutokauppoihin. Uniperilla on 8 790 MW tuotantokapasiteettia, jolla on oikeus osallistua CCS-huutokauppaan. CCS-huutokauppa vuodelle 2026 on suunniteltu pidettäväksi vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä.

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
CCS huutokauppahinta, tRUB/MW/kk, hintavyöhyke 1*	110	115	134	168	171	182	193
CCS huutokauppahinta, tRUB/MW/kk, hintavyöhyke 2*	190	191	225	264	267	279	303
Fortumin Russia-segmentti							
valittu CCS huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 1	2 365	2 331	2 848	3 451	3 904	3 904	4 351
Fortumin Uniper-segmentti							
valittu CCS huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 1	7 190	7 190	8 829	8 035	8 035	7 225	6 427
valittu CCS huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 2	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	2 400	2 400

* Ei sisällä inflaatiota.

Kesäkuussa 2019 Fortum voitti Venäjän valtion uusiutuvan energian huutokaupassa oikeuden rakentaa 5,6 megawattia takuuhintaista aurinkovoimakapasiteettia kesäkuussa 2018 voitettun 110 megawatin lisäksi. Voimalaitosten tuotantokapasiteetille maksetaan 15 vuoden ajan takuuhintaa, joka vastaa noin 14 000 ruplaa/MWh ja 15 000 ruplaa/MWh, ja laitokset otetaan käyttöön vuosina 2021–2022.

Kesäkuussa 2018 Fortumin ja Rusnanon sijoitusrahasto (Fortumin osuus 50 %) voitti CSA-huutokaupassa oikeuden rakentaa 823 MW tuulivoimakapasiteettia. Tuulipuistot oli tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2019–2023, ja niiden tuotantokapasiteetille maksetaan 15 vuoden ajan takuuhintaa, joka vastaa noin 7 000–8 000 ruplaa megawattitunnilta.

Kesäkuussa 2017 Fortumin ja Rusnanon sijoitusrahasto voitti CSA-huutokaupassa oikeuden rakentaa 1 000 MW tuulivoimakapasiteettia. Tuulipuistot oli tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2018–2022, ja niiden tuotantokapasiteetille maksetaan 15 vuoden ajan takuuhintaa, joka vastaa noin 7 000–9 000 ruplaa/MWh.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa.

Sääntely-ympäristö

EU haluaa tiukentaa ilmastotavoitetta vuodelle 2030

Euroopan komissio julkaisi 17.9.2020 ehdotuksen vuoden 2030 uudesta ilmastotavoitteesta ja siihen liittyvän vaikutusten arvioinnin. Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 % vuodesta 1990 hiilinielut mukaan lukien. Tavoite on selvästi kunnianhimoisempi kuin nykyinen 40 %:n tavoite.

Euroopan parlamentti ehdottaa tavoitteen korottamista 60 %:iin. Tavoitetaso jakaa jäsenvaltioiden mielipiteitä, mutta Saksan EU-puheenjohtajuuden tavoitteena on päästä sopimukseen jäsenmaiden kesken vuoden loppuun mennessä. Uusi tavoite edellyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksyntää. Lopullista hyväksyntää uudelle tavoitteelle odotetaan viimeistään vuoden 2021 puoliväliin mennessä. Lakiehdotuksia uuden tavoitteen täytäntöönpanosta odotetaan vuoden 2021 puolivälissä.

Uuden tavoitteen jakaminen ETS-päästökauppajärjestelmän ja sen ulkopuolisten toimialojen kesken on keskeinen kysymys, jolla voi olla suuri vaikutus EU:n päästökauppajärjestelmään ja päästöoikeuksien hintaan. Fortumin näkemyksen mukaan ETS-toimialojen tulisi kantaa päävastuu entistä kunnianhimoisemmasta tavoitteesta. Lisäksi on tärkeää varmistaa ilmastotavoitteen ja muiden energiapolitiittisten tavoitteiden (esim. uusiutuva energia ja energiatehokkuus) yhdenmukaisuus.

Ydinvoiman rooli EU:n kestävän rahoituksen taksonomiaa koskevassa asetuksessa on edelleen ratkaisematta

EU:n kestävän rahoituksen taksonomiaa koskeva asetusta tuli voimaan kesäkuussa 2020. Euroopan komission tavoitteena on julkaista keskeisiä delegoituja säädöksiä syksyn aikana. Säädökset todennäköisesti määrittelevät kaikki uusiutuvat energialähteet taksonomian mukaisiksi, mutta maakaasu siirtymäpolttoaineena on asetettu kyseenalaiseksi, koska se ylittää kynnyksen 100 g CO₂/kWh. Ydinvoimaa ei ehdoteta osaksi näitä delegoituja säädöksiä, koska "no harm"-periaatteen mukainen ydinvoiman ympäristöarviointi on edelleen käynnissä. Komissio on ilmoittanut aikeestaan julkaista vuoden 2021 loppuun mennessä erityinen delegoitu säädös ydinvoiman sisällyttämisestä, jos ympäristöarvioinnin tulos on myönteinen. Komission on tarkoitus hyväksyä delegoitujen säädösten lopulliset versiot vuoden 2020 loppuun mennessä sidosryhmien kuulemisen jälkeen.

Fortum on vaatinut EU:n kestävälle rahoitukselle hyvin suunniteltua lainsäädäntöä, jossa ei syrjitä mitään ilmastovaikutuksiltaan neutraaleja energialähteitä (uusiutuvasta energiasta ydinvoimaan, varastointiin, puhtaisiin kaasuihin ja hiilnegatiivisiin teknologioihin). Fortum arvioi delegoidut säädökset huolellisesti ja arvioi, antavatko ne aidosti tasapuoliset lähtökohdat kestävään rahoitukseen.

Pohjoismaiden vuoden 2021 talousarvioesitykset keskittyvät vihreään elvytykseen

Suomen valtion 16.9.2020 julkistettu talousarvioesitys sisältää monia energiasektorin ja sähköistymisen kannalta myönteisiä elementtejä. Energiaintensiivisen teollisuuden sähkövero alennetaan EU:n minimitasolle (0,5 euroa/MWh) nykyisestä tasosta (7,0 euroa/MWh) vuodesta 2021 alkaen. Kaukolämpöverkkoon kytketyt lämpöpumput sekä pienet palvelinkeskukset siirretään teollisuuden sähköveroluokkaan. Lämmityspolttoaineiden verotusta korotetaan 105 miljoonalla eurolla vuodesta 2021 alkaen. Tämä lisää kaukolämmön kustannuksia ja vaarantaa siten kaukolämmön kilpailukyvyn vaihtoehtoisin lämmitysmuotoihin verrattuna.

Ruotsissa 21.9.2020 julkistettu talousarvioesitys tukee sähköistymistä, vetyä, negatiivisia päästöjä ja kiertotaloutta. Vuodelle 2021 ehdotetut talouspolitiittiset elvytystoimet ja uudistukset ovat arvoltaan yhteensä yli 105 miljardia kruunua. Lisäksi yrityksille ja kunnille myönnetään vuosittain 260 miljoonan kruunun tuet aurinkoenergialle. Talousarvioesityksessä on nähtävissä kuitenkin myös kielteisiä vaikutuksia voimalaitosluokan sähköntuotannolle. Esimerkiksi itse kulutetun aurinkoenergian verovapautuksen raja kaksinkertaistetaan 500 kilowattiin. Talousarvioesitys sisältää 10 miljardia kruunua teknologianeutraaleille ympäristöluottovakuuksille, jotka on tarkoitettu ilmastotavoitetta tukeville suurille

teollisuushankkeille. Vuosille 2022 ja 2023 ehdotetaan yhteensä 250 miljoonaa kruunua biopohjaisen hiilen talteenoton ja varastoinnin käänteiseen huutokauppaan, jolla edistetään negatiivisten päästöjen kehitystä. Tämä on mahdollisuus Stockholm Exergille, sillä yhtiö arvioi parhaillaan hiilidioksidin talteenottohanketta biopohjaiselle sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokselleen.

Norjan valtion 7.10.2020 julkistettu talousarvioesitys sisältää ylimääräisen kustannusrasitteen jätteenpoltoille: hiilidioksidiveron, jonka suuruus on 149 kruunua jätetonna kohti. Fortum vastustaa tätä veroa, koska se ei tuo ilmastohyötyjä. Aiemmin syyskuussa osana hiilen talteenotto- ja varastointihankkeiden rahoitusesitystä hallitus ehdotti 3 miljardin kruunun avustusta Fortum Oslo Varmen hankkeelle sillä ehdolla, että lisärahoitusta saadaan muista lähteistä. Fortum on tyytyväinen ehdotettuun avustukseen mutta huomauttaa, että lisärahoituksen varmistamismahdollisuudet ovat rajalliset eikä avustus sellaisenaan tee hankkeesta taloudellisesti toteutuskelpoista. Fortum Oslo Varme tutkii parhaillaan eri rahoitusvaihtoehtoja ja jätti lokakuussa 2020 hakemuksen EU:n innovaatorahastolle. Lisäksi Fortum jatkaa Norjan valtion edustajien kanssa keskusteluja mahdollisuuksista projektin toteuttamiseksi.

EU:n elpymis- ja palautumistukiväline alkaa hahmottua

Euroopan neuvosto sopi 9.10.2020 yhteensä 673 miljardin euron elpymis- ja palautumistukivälineestä, jolla edistetään jäsenvaltioiden julkisia investointeja ja uudistuksia COVID-19-kriisistä toipumiseksi. EU-johtajat pääsivät heinäkuussa 2020 sopimukseen tästä tukivälineestä, joka muodostaa suurimman osan 750 miljardin euron Next Generation EU -suunnitelmasta. Se koostuu jäsenvaltioille myönnettävistä avustuksista (313 miljardia euroa) ja lainoista (360 miljardia euroa) ja on luonteeltaan lyhyen aikavälin väline, jossa kaikki rahoitus on käytettävä vuoteen 2026 mennessä.

Väline tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia energiasektorille esimerkiksi uusiutuvaan energiaan ja energiainfrastruktuuriin liittyvien hankkeiden rahoitukseen. Suomessa Fortumilla on hankkeita, jotka voivat täyttää elpymisrahoituksen ehdot.

Vetystrategioita kehitetään EU:ssa

EU:n komissio esitteli 8.7.2020 vetystrategiansa, joka luo perustan vedyn hyödyntämiselle kaikkialla EU:ssa. Poliittisena tavoitteena on asentaa vähitellen 6 GW elektrolyysilaitteita vuoteen 2024 mennessä ja 40 GW vuoteen 2030 mennessä. Niillä voidaan vastaavasti tuottaa 1 miljoona tonnia ja 10 miljoonaa tonnia uusiutuvaa vetyä. Lisäksi strategian mukaan vedyn tuonnilla EU:n ulkopuolisista maista saadaan 40 GW lisäkapasiteettia. Strategia keskittyy vahvasti uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan vetyyn, mutta myös vety, joka tuotetaan fossiilisista polttoaineista hiilen talteenotolla ja varastoinnilla tai hyödyntämisteknologioilla varustettuna tunnustetaan tärkeäksi mahdollistajaksi teollisuuden päästöjen vähentämisessä. Komissio suhtautuu luottavaisesti EU:n vihreän elpymisen rahoitukseen ja hiilidioksidipäästöjen hinnoitteluun vetytalouden edistämisen päävälineinä.

Neuvoston päätelmät strategiasta on tarkoitus laatia Saksan EU-puheenjohtajuuden aikana joulukuussa. Strategian täytäntöönpanoa koskevia lakiehdotuksia, kuten EU:n kaasun sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön ja uusiutuvan energian direktiivin tarkistamista, odotetaan vuoden 2021 puoliväliin mennessä. Komissio julkistaa vuoden 2020 aikana myös merellä tuotettua uusiutuvaa energiaa koskevan strategian, jota pidetään tärkeänä vedyn hyödyntämisen mahdollistajana. Lisäksi komissio on perustanut Euroopan puhtaan vedyn allianssin. Se on avoin alusta kaikille uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn parissa toimiville tahoille, jotka ovat valmiita osallistumaan vetyteknologioiden kehittämiseen vuoteen 2030 mennessä.

Useat EU:n jäsenvaltiot ovat myös laatineet kansallisia vetystrategioita tavoitteineen. Strategioita on laadittu esimerkiksi Saksassa, Ranskassa, Alankomaissa, Portugalissa ja Espanjassa. Näiden viiden maan tavoitteet tuovat vuoteen 2030 mennessä yhteensä 22 GW kapasiteettia, mikä on puolet EU:n tavoitteesta. Strategioita valmistellaan parhaillaan Isossa-Britanniassa ja Pohjoismaissa.

Fortum on tyytyväinen EU:n vetystrategiaan EU:n talouden hiilestä irtautumisen olennaisena mahdollistajana Euroopan Green Deal -ohjelman mukaisesti. On tärkeää varmistaa, että kaikki hiilidioksiditon sähkö – sekä uusista että nykyisistä voimaloista, myös ydinvoimaloista – edistää puhtaan vedyn tuotantoa. Lisäksi maakaasun reformoinnin pitäisi tuottaa puhdasta vetyä edellyttäen, että hiilidioksidi otetaan talteen. Vetymarkkinoiden kehittämisen tulisi perustua CO₂-päästörajaan ja EU:n laajuiseen sertifiointiin sen sijaan, että määritetään erilaisia vedyn värikoodeja. Fortum on sekä Hydrogen Europe -järjestön ja Euroopan puhtaan vedyn allianssin jäsen.

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos altistuu useille taloudellisille, operatiivisille, strategisille ja vastuullisuuteen liittyville riskeille. Fortum altistuu näille riskeille sekä suoraan että epäsuorasti tytäryhtiöidensä ja osakkuus- ja yhteisyritystensä kautta. Fortumin pääasialliset osakkuus- ja yhteisyritykset ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO), Forsmarks Kraftgrupp AB, Kemijoki Oy, TGC-1 ja Stockholm Exergi AB. Lisätietoja riskeille altistumisesta on kunkin yhtiön vuosikertomuksessa.

Fortumista tuli Uniperin enemmistöomistaja 26.3.2020. Fortum on yhdistelty Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniper kuitenkin pysyy erillisenä yhtiönä, joka on listattu pörssiin Saksassa, ja siksi sillä on omat riskienhallinnan järjestelmänsä ja kehyksensä. Uniper myös tiedottaa itsenäisesti olennaisista riskeistään ja epävarmuustekijöistään. Uniperin riskien määrittelyn ja arvioinnin menetelmät ja mallit poikkeavat Fortumin vastaavista menetelmistä ja malleista osittain siksi, että paikallisten säännösten vaatimuksissa on eroja. Fortum ja Uniper ovat aloittaneet keskustelut riskienhallinnan järjestelmistä ja kehyksistä varmistaakseen hallintakoodien, asiaankuuluvien tiedonantovaatimusten ja säännösten jatkuvan noudattamisen.

Uniperin liiketoiminta altistuu pääasiassa neljään riskiluokkaan kuuluville riskeille: markkinariski, luottoriski, operatiivinen riski ja taloudellinen riski. Markkinariski sisältää markkinoiden hintamuutoksista (hyödykkeet, korot ja valuuttakurssit) ja markkinaympäristöstä aiheutuvia riskejä. Operatiivinen riski sisältää riskejä, jotka aiheutuvat Uniperin tuotanto-omaisuuteen liittyvistä toiminnoista ja hankkeista, tietojärjestelmistä, poliittisesta ja sääntely-ympäristöstä, oikeudenkäynneistä sekä ihmisistä ja prosesseista. Taloudellisia riskejä ovat vakuusmarginaaliriskit ja veroriskit sekä riskit, jotka aiheutuvat ennalta-arvaamattomista epäsäännöllisistä taloudellisista tuloksista. Vuoden 2020 kolmannen neljänneksen lopussa Uniperin taloudellisen tuloksen suurimmat epävarmuuden lähteet ovat luottoriski, markkinariski, oikeudellinen riski ja taloudellinen riski sekä tuotanto-omaisuutta koskeviin hankkeisiin liittyvä riski. Lisätietoja riskeille altistumisesta on Uniperin vuosikertomuksessa ja vuoden 2020 kolmannen neljänneksen osavuositarkastuksissa.

Sähkön tukkuhinnat Pohjoismaissa ovat Fortumin liiketoiminnan tuloksen kannalta tärkeimpiä tekijöitä. Tukkuhinnan lyhyen aikavälin kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat hyödykkeiden hinnat, kuten hiilen ja kaasun hinnat, ja sähkön tukkuhinnat Euroopassa, CO₂-päästöoikeuksien hinnat, hydrologinen tilanne, lämpötilat ja tuuli sekä sähkön tuonnin ja viennin tasapaino. Pitkällä aikavälillä maailmantalouden kasvu sekä energiapolitiikan ja -säännösten muutokset vaikuttavat hyödykkeiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintoihin, jotka puolestaan vaikuttavat sähkön tukkuhintoihin Pohjoismaissa. Lisäksi valuuttakurssivaihtelujen kasvulla on muunto- ja transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen etenkin Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun osalta.

Epäonnistuneista sisäisistä prosesseista ja järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista aiheutuvat operatiiviset riskit voivat heikentää Fortumin tulosta. Polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyyden vaikuttavat kannattavuuteen kaikilla alueilla.

Sääntely- ja taloudellisen ympäristön muutokset luovat riskejä ja mahdollisuuksia energia- ja ympäristöhuoltoliiketoiminnassa sekä kuluttajaliiketoiminnassa. Suurin strateginen riski on sääntely- ja markkinaympäristön kehittyminen suuntaan, jota emme ole ennakoineet ja johon emme ole valmistautuneet. Fortum varautuu näihin epävarmuustekijöihin analysoimalla ja arvioimalla lukuisia markkinoiden ja sääntelyn tulevaisuuden kehityskulkuja ja niiden vaikutuksia eri tuotantomuotoihin ja teknologioihin strategiansa kehittämisessä.

Fortumin Venäjän liiketoiminnan kannalta keskeisiä tekijöitä ovat talouskasvu, ruplan kurssi, lämmöntuotannon sääntely sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys. Saadut takuuhintaiset kapasiteettimaksut uudelle (CSA) ja vanhalle (CCS) kapasiteetille ovat keskeisiä kannattavuustekijöitä. Suurin osa Fortumin vuoden 2007 jälkeen rakennetusta kapasiteetista kuuluu CSA-järjestelmän piiriin. Jokaiselle takuuhinnan piirissä olevalle uudelle laitokselle maksetaan Venäjän valtion takaamaa takuuhintaa noin 10 vuoden ajan käyttöönotosta lähtien (uusiutuvalle energiantuotannolle noin 15 vuoden ajan). Saadut kapasiteettimaksut vaihtelevat voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös kausivaihtelut ja käytettävyyden vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. CSA-maksuihin vaikuttavat muun muassa valtion obligaatioiden tuotto, tuottoaste, kuluttajahintaindeksi (CPI) sekä yhtiöiden sähkön spot-markkinoilta saamat tuotot (tuottoja tarkastellaan kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta). Lisäksi lämpövoimalat saavat selkeästi korotettuja CSA-maksuja noin kuudennesta käyttövuodesta alkaen.

Altistuminen riskeille ja epävarmuustekijöille on kasvanut kaikissa riskiluokissa COVID-19-pandemian seurauksena vuoden lopun tilanteeseen verrattuna. Vaikka hinnat vakautuivat ja elpyivät jonkin verran toisella ja kolmannella neljänneksellä, pohjoismaisen sähkön markkinahinnat ovat edelleen alhaisemmat kuin vuoden alussa. Tämä johtuu hyödykkeiden hintojen ja Euroopan kysynnän laskusta sekä Pohjoismaiden erittäin kosteasta, lämpimästä ja tuulisesta

talvesta ensimmäisellä neljänneksellä. Fortumin suojaukset etenkin loppuvuodelle 2020 ja vuodelle 2021 tuovat jonkin verran suojaa Pohjoismaiden sähkön ja muiden hyödykkeiden markkinahintojen lyhyen aikavälin vaihtelua vastaan. Jos COVID-19-pandemia kuitenkin jatkuu odotettua kauemmin tai johtaa ennakoitua vakavampaan laskusuhdanteeseen, tilanne vaikuttaa negatiivisesti tulokseen, koska suojaustaso tuleville vuosille on alhaisempi.

Lisäksi luottojen maksuhäiriöriski on tavallista suurempi, koska yhteiskunnan monia osia on suljettu äkillisesti eri puolilla maailmaa. Fortum suojaa suurimman osan Pohjoismaiden sähkötuotannostaan käyttämällä sopimusten selvittämiseen selvitysyhtiöitä (esim. Nasdaq Clearing AB), mikä rajoittaa altistumista luottoriskille. Fortumilla on kuitenkin myös sähkön ja lämmön vähittäismyyntiä yrityksille ja kotitalouksille pääasiassa Pohjoismaissa, Puolassa ja Venäjällä. Lisäksi yhtiö altistuu riskeille kierrätys- ja jätehuoltoratkaisuihin liittyvän liiketoiminnan asiakkaiden kautta. Luottojen maksuhäiriöillä ei ole ollut vielä merkittävää vaikutusta, mutta jos pandemia jatkuu odotettua kauemmin eikä sen vaikutuksista kärsiville yrityksille ole tehokkaita tukiohjelmia, odotamme asiakkaiden maksuhäiriöiden ja maksuviivästysten lisääntyvän etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta korkean riskin toimialoilla. Fortum soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia kirjatessaan tappioita koskevia vähennyseriä, jotka liittyvät rahoitusvarojen odotettavissa oleviin luottotappioihin ja johdannaissopimuksista johtuvien vastuiden käyvän arvon oikaisuihin. Mallin tietoja on tarkistettu COVID-19-pandemian vaikutusten mukaisesti. COVID-19-tilanne ei ole aiheuttanut merkittävää lisäystä luottotappioihin, mutta odotettavissa olevien luottotappioiden mallissa käytetty maksuhäiriöiden todennäköisyys on yleisesti kasvanut, minkä vuoksi luottotappiot ja luoton arvon oikaisut ovat hieman aiempaa suurempia.

Pandemia on lisännyt myös toiminnallisia riskejä. Matkustusrajoitukset ja avainhenkilöiden pitkittyneiden poissaolojen riski sekä vaikeudet keskeisten materiaalien, varaosien ja resurssien hankinnassa toimittajiltamme lisäävät toiminnan häiriöiden tai pitkittyneiden huoltojaksojen riskiä. Tähän mennessä riskejä on pienennetty ottamalla käyttöön liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmia sekä arvioimalla kunnossapitotöiden ajoitusta ja priorisointia. COVID-19-pandemia ei ole aiheuttanut tapahtumia, joilla olisi ollut merkittävä vaikutus Fortumin toimintaan, mutta mitä kauemmin pandemia jatkuu, sitä enemmän tällaisten tapahtumien riski kasvaa tulevaisuudessa.

Fortum on perustanut työryhmän, joka seuraa tarkasti pandemian kehitystä ja sen vaikutusta toimintaamme, jotta voimme reagoida nopeasti muutoksiin ja varmistaa sähkön, lämmön ja niihin liittyvien palvelujen turvallisen ja luotettavan toimituksen.

Fortumin riskeistä on lisätietoja yhtiön vuosikertomuksessa 2019.

Näkymät

Suojaukset

Syyskuun 2020 lopussa noin 85 % Generation-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 34 euroa/MWh loppuvuodelle 2020, noin 75 % hintaan 33 euroa/MWh vuodelle 2021 (65 % hintaan 33 euroa/MWh vuoden 2020 toisen neljänneksen lopussa) ja noin 40 % hintaan 32 euroa/KWh vuodelle 2022.

Syyskuun 2020 lopussa noin 90 % Uniper-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 29 euroa/MWh loppuvuodelle 2020 ja noin 85 % hintaan 28 euroa/MWh vuodelle 2021 (80 % hintaan 27 euroa/MWh vuoden 2020 toisen neljänneksen lopussa) ja noin 55 % hintaan 24 euroa/KWh vuodelle 2022 (40 % hintaan 24 euroa/MWh vuoden 2020 toisen neljänneksen lopussa).

Raportoidut suojausasteet perustuvat Generation-segmentin suojauksiin ja sähköntuotannon ennusteisiin sekä Uniperin tuotantoon Pohjoismaissa. Tuotanto-omaisuudessa ja suojausten määritelmässä on jonkin verran eroja, eivätkä ne siksi ole täysin vertailukelpoisia.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin ja Uniperin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannaissopimuksilla, joista suurin osa on Nasdaq Commodities -termiinejä.

Investoinnit

Fortum on päivittänyt investointinäkömäänsä vuodelle 2020. Tällä hetkellä Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 600 miljoonaa euroa (aiemmin noin 700 miljoonaa euroa) vuonna 2020. Arvio sisältää vuosittaiset

kunnossapitoinvestoinnit. Luku sisältää noin 200 miljoonaa euroa aurinko- ja tuulivoimainvestointeja pääoman kierrätyksen liiketoimintamallin mukaisesti. Kunnossapitoinvestointien arvioidaan olevan noin 300 miljoonaa euroa vuonna 2020 eli selkeästi alle poistojen tason. Ohjaus ei sisällä Uniper-segmentin investointeja.

Fortum ja Uniper ovat yksimielisiä luottoluokituksen tärkeydestä ja ottavat luottoluokituksen huomioon tehdessään uusia investointipäätöksiä.

Generation

Generation-segmentin saavutettuun sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinnat, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti segmentin saavuttamassa sähkön tukkumyyntihinnassa Pohjoismaissa tarkoittaisi noin 45 miljoonan euron muutosta Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Segmentin saavuttama sähkön tukkumyyntihinta sisältää myös lisäarvon, joka saavutetaan vesivoima- ja ydinvoimatuotannon optimoinnilla sekä kaupankäynnin hyödykemarkkinoilla.

Vesivoiman kiinteistövero laski Ruotsissa 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin tammikuussa 2020. Vero oli 40 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja sen odotetaan olevan noin 25 miljoonaa euroa vuonna 2020.

City Solutions

Fortum Oslo Varmen liiketoimintojen kehittämisen arvioidaan edellyttävän toiminnan integrointiin liittyviä kertaluonteisia kuluja sekä lisäinvestointeja tulevina vuosina. Kustannushyödyt toteutuivat vähitellen vuoden 2019 aikana, ja 5–10 miljoonan euron vuosittainen täysimääräinen hyöty saavutettaneen vuoden 2020 loppuun mennessä.

Uniperin ohjeistus

Uniperin osalta viitataan ohjeistukseen, jonka yhtiö julkaisee neljännesvuosittain.

Verotus

Fortumin vertailukelpoisen efektiivisen veroasteen odotetaan olevan vuonna 2020 tasolla 20–25 %, kun Uniper yhdistellään Fortumin tulokseen ensimmäisen neljänneksen lopusta alkaen. Laajempi vaihteluväli johtuu pääasiassa epävakaudesta Uniperin toimintojen verotuksessa.

Kesäkuussa 2018 Ruotsin hallitus päätti alentaa yhteisöveroä kahdessa vaiheessa: nykyisestä 22,0 prosentista 21,4 prosenttiin tammikuusta 2019 alkaen ja 20,6 prosenttiin tammikuusta 2021 alkaen.

Oikeudenkäynnit

Meneillään olevissa oikeudenkäynneissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia neljänneksen aikana. Oikeudenkäynneistä on lisätietoa liitteessä 20. Oikeudenkäynneistä on lisätietoa liitteessä 20.

Kestävä kehitys

Osana Fortumin ja Uniperin yhteistä strategiaprosessia päämäärämme on muodostaa myös yhteinen näkemys päästöjen vähentämisestä ja muista kestävä kehityksen osa-alueista. Kestävä kehityksen tavoitteita, politiikkoja ja raportointia koskeva tarkastelu on aloitettu ja jatkuu vuoden 2020 aikana. Fortumin tavoitteena on julkaista konsernin uudet kestävä kehityksen tavoitteet viimeistään koko vuoden 2020 taloudellisen raportoinnin yhteydessä.

Uniperin enemmistöomistajana Fortum konsolidoi Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Tämä saattaa aiheuttaa muutoksia muun muassa Fortumin kestävä kehityksen politiikkoihin ja joidenkin avaintunnuslukujen määritelmiin. Muutokset toteutetaan vaiheittain tilivuoden 2020 aikana. Vaikka Uniper onkin nyt Fortumin tytäryhtiö, jatkaa se kuitenkin

erillisenä, Saksassa listattuna pörssiyhtiönä ja noudattaa siksi edelleen omia kestävän kehityksen prosesseja ja menettelytapoja, ja raportoi kestävästä kehityksestä erillisenä yhtiönä.

Tässä osavuositarkastuksessa Fortum raportoi valikoituja kestävän kehityksen tunnuslukuja, jotka sisältävät Uniperin. Historiallisia lukuja ei ole oikaistu. Tunnusluvut, joilla on samat laskentaperiaatteet, on konsolidoitu, ja vain yksi, koko konsernia kuvaava luku esitetään. Niiden tunnuslukujen osalta, joiden laskentaperiaatteet tällä hetkellä poikkeavat toisistaan, esitetään kaksi lukua: Fortum ilman Uniperia ja Uniper omana yhtiönään.

Päästöjen vähentäminen ja ilmastomuutoksen hillitseminen on erittäin tärkeää sekä Fortumille että Uniperille. Samaan aikaan kannamme vastuuta luotettavan ja kohtuuhintaisen energian saatavuudesta. Tavoitteena on myös parantaa energiatehokkuutta ja edistää kiertotaloutta sekä huomioida yhtiön toiminnan vaikutukset henkilöstöön ja yhteiskuntaan.

Edellä esitettyihin periaatteisiin perustuen konsernin kestävän kehityksen painopistealueet ovat:

	Ilmasto ja resurssit	Henkilöstö ja yhteiskunta
Ilmastonmuutos ja kasvihuonekaasupäästöt	Liiketoiminnan eettisyys ja määräystenmukaisuus	Henkilöstön hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
Toimitusvarmuus	Ihmisoikeudet	Työelämän oikeudet
Energiatehokkuus	Asiakkaan oikeudet ja asiakastyytyväisyys	Innovaatiot ja digitalisaatio
Kiertotalous	Hallinnointi	Taloudellisen arvon luonti
Päästöt ilmaan, maahan ja veteen	Sidosryhmäyhteistyö	Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet
Vedenkäyttö		

Konsernin kestävän kehityksen tunnuslukuja seurataan neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Fortum julkaisee vuosittain Kestävän kehityksen raportin, jossa on lisätietoja yhtiön kestävän kehityksen toiminnasta.

Konsernin kestävän kehityksen tunnusluvut 2020

	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019
Ilmasto ja resurssit					
Energian kokonaistuotannon CO ₂ – ominaispäästöt*, gCO ₂ /kWh	319	205	273	194	189
CHP-laitosten energiakäytettävyys**, %	87,0	95,5	90,6	96,7	95,9
Uniperin sähköntuotantolaitosten käytettävyys***, %	74,7	-	77	-	-
Henkilöstö ja yhteiskunta					
Poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus (LWIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat*	1,3	1,6	1,2	1,8	1,7
Vakavat työtapaturmat*, kpl	1	0	1	0	1

Fortum konsolidoi Uniperin tulokset tuloslaskelmaansa vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen. Vuoden 2020 kaksi ensimmäistä neljänneksestä eivät sisällä Uniperin ensimmäistä neljänneksestä. Toisen neljänneksen 2019, kahden ensimmäisen neljänneksen 2019 ja koko vuoden 2019 luvut eivät sisällä Uniperia.

* 2020 luvut sisältävät Uniperin toisesta neljänneksestä 2020 alkaen.

** Ei sisällä Uniperia

*** Luku sisältää vain Uniperin sähköntuotannon kaasu- ja hiilivoimalaitoksilla toisella neljänneksellä 2020.

Muut kestävän kehityksen tunnusluvut 2020*

	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019
Ilmasto ja resurssit					
Merkittävät EHS-poikkeamat, kpl	1	3	13	9	11
Henkilöstö ja yhteiskunta					
Työtapaturmien, vakavien EHS-poikkeamien ja läheltä piti -tapausten tutkinnan laatu	Taso 4,0	Taso 4,0	Taso 4,0	Taso 3,0	Taso 3,0
GAP-indeksi, EHS-minimivaatimusten käyttöönotto	Taso 3,0	Taso 3,0	Taso 3,0	Taso 3,0	Taso 3,0
Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista mittaava indeksi	Taso 4,0	Taso 2,0	Taso 3,0	Level 2,0**	Taso 2,0**
Sairauspoissaolot, %	2,4	2,5	2,6	2,9	2,9***

* Kaikki luvut ilman Uniperia

** Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista mittaavan indeksin raportointi alkoi vuoden 2019 toisella neljänneksellä.

*** Luku on tarkentunut Tilinpäätöstiedotteessa 2019 ja Taloudelliset tiedot 2019 -raportissa esitetystä (3,0).

Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum on saanut luokituksen B vuoden 2019 CDP Climate Change -arvioinnissa ja Uniper luokituksen B-. Vuoden 2020 MSCI EGS Ratings -arvioinnissa Fortumin luokitus, ilman Uniperia, on "BBB" ja Uniperin "BB". Molemmat yhtiöt ovat myös osallistuneet vuoden 2020 ISS ESG Corporate Rating -arvointiin, jossa Fortum luokiteltiin ilman Uniperia luokkaan Prime Status (B-) ja Uniper luokkaan Medium C. Tämän lisäksi Fortum on ilman Uniperia listattuna Nasdaq Helsingissä sekä mukana STOXX Global ESG Leaders, OMX Sustainability Finland, ECPi®, Euronext Vigeo Eurozone 120, Euronext Vigeo Europe 120 sekä FTSE4Good ja Equileap Gender Equality -indekseissä.

Ilmasto ja resurssit

Fortumin tunnusluvut ilmaston ja resurssien osalta liittyvät hiilidioksidipäästöihin, toimitusvarmuuteen, energiatehokkuuteen sekä merkittävien ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspoikkeamien (EHS-poikkeamat) hallintaan. Tuotantotoiminnot noudattavat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmästandardia, ja 99,3 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti on ISO 14001 -sertifioitu. Luku sisältää myös Uniperin ISO 14001 -sertifioidun sähkön- ja lämmöntuotannon. Fortumin energiantuotanto (ilman Uniperia) perustuu pääosin hiilidioksidipäästöttömään vesi- ja ydinvoimaan ja energiatehokkaaseen lämmön ja sähkön yhteistuotantoon (CHP). Fortum myös investoi aurinko- ja tuulivoimaan tavoitteenaan saavuttaa usean gigawatin portfolio hyödyntämällä pääoman kierrätyksen liiketoimintamallia. Uniperin sähköntuotanto perustuu vesi- ja ydinvoimaan, sekä kaasun- ja hiilivoimaan. Euroopassa hiilen käyttö loppuu vaiheittain kansallisten aikataulujen puitteissa. Uniperilla on myös laajaa raaka-aineiden kaupan liittyvää liiketoimintaa ja maakaasuvarastoja, joilla on merkittävä rooli varman ja joustavan kaasun toimituksen varmistamisessa.

Molemmat yhtiöt tarjoavat asiantuntijapalveluita, jotka auttavat asiakkaita parantamaan toimintaansa ja pienentämään toimintojensa ympäristövaikutuksia. Lisäksi Fortum pyrkii edistämään resurssitehokkuutta esimerkiksi kierrätys- ja jäteliiketoimintansa avulla ja siirtymällä kohti kattavampaa kiertotaloutta.

Fortum ja Uniper haluavat mahdollistaa energijärjestelmän muutoksen tarjoamalla luotettavaa ja kohtuuhintaista vähäpäästöistä energiaa. Tulevaisuuden energijärjestelmä perustuu uusiutuvaan energiaan, yhä puhtaampaan kaasuun (kuten vetyyn) ja ydinvoimaan siellä, missä se on yhteiskunnallisesti hyväksyttyä. Yhteinen strategia, jonka on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä, perustuu näihin lähtökohtiin ja vastaa myös tarpeeseen vähentää konsernin ilmastovaikutuksia.

Tammi-syyskuussa 2020 Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt Uniper mukaan luettuna olivat 31,2 Mt. EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piirissä oli 10,4 Mt kokonaishiilidioksidipäästöistä. Arvio Fortumille myönnettävistä ilmaisista päästöoikeuksista vuonna 2020 Uniper mukaan luettuna on 0,8 Mt.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt* (miljoonaa tonnia, Mt)	III/20	III/2019	I- III/2020	I- III/2019	2019	Edelliset 12 kk
Kokonaispäästöt	12,9	3,9	31,2	13,9	19,1	36,4
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	5,5	0,3	10,4	1,5	2,1	11,0
Myönnetyt ilmaiset päästöoikeudet	-	-	-	-	0,7	-
Päästökauppajärjestelmään kuulumattomat päästöt Euroopassa	0,2	0,2	0,5	0,5	0,7	0,7
Päästöt Venäjällä	7,3	3,4	20,3	11,9	16,3	24,8

*Fortum konsolidoi Uniperin tulokset tuloslaskelmaansa vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen. Vuoden 2020 ensimmäinen-kolmas neljännes ei sisällä Uniperin ensimmäistä neljänneistä. Kolmannen neljänneksen 2019, ensimmäisen-kolmannen neljänneksen 2019 ja koko vuoden 2019 luvut eivät sisällä Uniperia. Edellisen 12 kk luvut sisältävät Uniperin vuoden 2020 toisen ja kolmannen neljänneksen.

Tammi-syyskuussa 2020 Fortumin energian kokonaistuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 273 gCO₂/kWh Uniper mukaan luettuna.

Yhteiskunnan toiminta edellyttää häiriötöntä ja luotettavaa energiansaantia. Fortumin ja Uniperin määritelmät laitosten käytettävyydelle poikkeavat toisistaan. Fortumin CHP-laitosten energiakäytettävyydessä (ilman Uniperia) ei huomioida suunniteltuja kunnossapitoseisokkeja, mutta Uniperin voimalaitosten käytettävyydessä huomioidaan suunnitellut seisokit suunnitteleamattoman teknisen epäkäytettävyyden lisäksi. Tammi-syyskuussa 2020 Fortumin CHP-laitosten energiakäytettävyys ilman Uniperia oli keskimäärin 90,6 % ja Uniperin kaasua ja hiiltä polttavien voimalaitosten käytettävyys oli keskimäärin 77 %. Uniperin luku (77 %) sisältää vuoden 2020 toisen ja kolmannen neljänneksen.

Merkittäviä EHS-poikkeamia seurataan, raportoidaan, tutkitaan ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Tammi-kesäkuussa 2020 Fortumin toiminnoissa, ilman Uniperia, tapahtui 13 merkittävää EHS-poikkeamaa. Merkittäviin EHS-poikkeamiin sisältyi viisi tulipaloa, seitsemän vuotoa ympäristöön ja yksi INES 1 -tason tapahtuma. EHS-poikkeamista ei aiheutunut merkittäviä ympäristövaikutuksia, lukuunottamatta Suomessa Inkoon öljyvarastolla tapahtunutta öljyvahinkoa, jonka puhdistustoimet on nyt saatu päätökseen. Fortumin ja Uniperin merkittävien EHS-poikkeamien määritelmät eroavat toisistaan ja siksi raportointi ei sisällä toistaiseksi Uniperin EHS-poikkeamia.

Henkilöstö ja yhteiskunta

Fortumin tunnusluvut henkilöstön ja yhteiskunnan osalta liittyvät laitos- ja työturvallisuuteen sekä henkilöstön hyvinvointiin. Fortumille hyvä turvallisuus on liiketoiminnan perusta sekä tehokkaan ja häiriöttömän toiminnan ehdoton edellytys. Fortumin tavoitteena on olla turvallinen työpaikka sekä omille työntekijöille että yritykselle töitä tekeville urakoitsijoille ja palveluntoimittajille. OHSAS 18001 tai ISO 45001 -sertifioitu turvallisuusjohtamisjärjestelmä kattaa 98,8 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti. Luku sisältää myös Uniperin ISO 45001 -sertifioidun sähkön- ja lämmöntuotannon.

Tammi-syyskuussa 2020 Fortumin oman henkilöstön ja urakoitsijoiden poissaoloon johtaneiden työtaturmien taajuus (LWIF) oli 1,2, sisältäen Uniperin. Fortumin ja Uniperin tavoitteena on nolla vakavaa työtaturmaa. Tammi-syyskuussa 2020 tapahtui yksi vakava työtaturma yhtiön toiminnoissa. Syyskuussa 2020 Uniperin työntekijä kuoli sähköiskuun, kun hän työskenteli kytkinaseman kunnostushankkeessa asiakkaan tiloissa Saksassa. Tapahtumatutkinta on käynnissä tapahtuman olosuhteiden ja juurisyyden selvittämiseksi.

Fortum mittaa kolmen sisäisen kontrollin avulla konsernin EHS-prosessien toimivuutta. Nämä kontrollit eivät koske Uniperin EHS-prosesseja. Fortumin sisäisiin kontroleihin kuuluvat seuraavat mittarit: Työtaturmien, vakavien EHS-poikkeamien ja läheltä piti -tapausten tutkinnan laatu, GAP-indeksi sekä urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista mittaava indeksi.

Tammi-syyskuussa 2020 työtaturmien, vakavien EHS-poikkeamien ja läheltä piti -tapausten tutkinnan laatu oli erittäin hyvällä tasolla 4,0.

Tammi-syyskuussa 2020 GAP-indeksi oli tavoitellulla tasolla 3,0. GAP-indeksi mittaa, kuinka hyvin konsernin EHS-minimivaatimukset toteutuvat voimalaitostasolla.

Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista kuvaava indeksi oli tavoitellulla tasolla 3,0 tammi-syyskuussa 2020. Urakoitsijoiden turvallisuuden parantamista kuvaava indeksi mittaa, kuinka hyvin Fortum on onnistunut ottamaan käyttöön urakoitsijaturvallisuuden parantamiseksi kohdennetut toimenpiteet.

Fortumin työhyvinvointitoiminnan tarkoituksena on edistää työntekijöidemme terveyttä, työturvallisuutta ja työyhteisön toimivuutta. Tammi-syyskuussa 2020 sairauspoissaoloprosentti ilman Uniperia oli 2,6.

Fortum (ilman Uniperia) edellyttää liiketoimintakumppaneidensa toimivan vastuullisesti ja noudattavan Fortumin Toimintaohjetta (Code of Conduct) sekä Fortumin Toimintaohjetta palvelun- ja tavarantoimittajille. Vastaavasti Uniper toteuttaa vaatimuksia, jotka on esitetty yhtiön Toimintaohjeessa ja Toimintaohjeessa palvelun- ja tavarantoimittajille. Fortum (ilman Uniperia) arvioi liiketoimintakumppaneidensa toiminnan tasoa toimittajien kvaalifoinnin ja toimittaja-auditointien avulla. Tammi-syyskuussa 2020 Fortum teki yhteensä kolme toimittaja-auditointia Intiassa, Indonesiassa ja Suomessa. Covid-19 pandemiasta ja matkustusrajoituksista johtuen mahdollisuudet laitostason auditointien tekemiseen ovat olleet rajoitetut maaliskuusta 2020 alkaen. Tammi-syyskuussa 2020 Fortum teki tämän vuoksi kaksi etäauditointia; yhden suomalaiselle ja yhden hollantilaiselle toimittajalle. Uniperillä on käytössä omat prosessinsa ESG-huolellisuusvelvoitteen täyttämisen ja vastapuolen tunnistamisen osalta. Molemmat yhtiöt ovat Bettercoal-hankkeen jäseniä ja käyttävät Bettercoalin työkaluja hiilen hankintaketjun vastuullisuuden parantamiseen.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortumin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi-syyskuu 2020	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä euroa	Korkein euroa	Alin euroa	Keskihinta euroa*	Viimeisin euroa
FORTUM	515 135 336	8 747 804 112	23,46	12,25	16,98	17,28

* Kaupankäyntimäärällä painotettu.

	30.9.2020	30.9.2019
Markkina-arvo, milj. euroa	15 345	19 267
Osakkeenomistajia	197 125	127 921
Suomen valtion omistusosuus, %	50,8	50,8
Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten omistajien osuus, %	24,6	29,8
Kotitalouksien omistusosuus, %	12,9	9,5
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten omistusosuus, %	2,2	1,7
Muiden kotimaisten sijoittajien osuus, %	9,6	8,3

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, kuten Boat-, Cboe- ja Turquoise-markkinoilla sekä OTC-markkinoilla. Tammi-syyskuussa 2020 noin 69 % Fortumin osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä (lähde: Bloomberg).

Fortum Oyj:n osakepääoma 30.9.2020 oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 294 465 kappaletta. Fortum Oyj:n hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

Konsernin henkilöstö

Fortum-konsernin toiminnot keskittyvät pääasiassa Pohjoismaihin, Keski-Eurooppaan, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Henkilöstömäärä syyskuun 2020 lopussa oli 19 983 (8 191 vuoden 2019 lopussa ja 20 179 kesäkuun 2020 lopussa).

Syyskuun 2020 lopussa Generation-segmentissä oli 1 222 työntekijää (1 109 vuoden 2019 lopussa), Russia-segmentissä oli 2 964 työntekijää (2 955 vuoden 2019 lopussa), City Solutions -segmentissä oli 2 084 työntekijää (1 970 vuoden 2019 lopussa), Consumer Solutions -segmentissä oli 1 105 työntekijää (1 327 vuoden 2019 lopussa), Uniperissa oli 11 644 työntekijää (ei yhdistelty vuoden 2019 lopussa ja 11 591 kesäkuun 2020 lopussa) ja Muut toiminnot -segmentissä oli 964 työntekijää (830 vuoden 2019 lopussa).

Muutokset konsernin johdossa

Fortumin talousjohtaja Markus Rauramo aloitti työnsä Fortumin toimitusjohtajana 1.7.2020 ja Fortumin entinen talousjohtaja (2014–2017) aloitti työnsä Fortumin väliaikaisena talousjohtajana. Uuden talousjohtajan hakuprosessi on käynnissä.

Hallituksen valtuutukset

Fortumin vuoden 2020 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta eli noin 2,25 % prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutukset ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 500 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Valtuutuksia ei ollut käytetty 17.11.2020 mennessä.

Muut merkittävät tapahtumat katsauskaudella

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Fortumin osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan nimettiin 11.9.2020 seuraavat jäsenet: osastopäällikkö Kimmo Viertola, Valtioneuvoston kanslia, omistajaohjausosasto (puheenjohtaja); toimitusjohtaja Jouko Pölönen, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen; ja toimitusjohtaja Risto Murto, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma. Lisäksi Fortumin hallituksen puheenjohtaja Matti Lievonon on nimitystoimikunnan jäsen.

Henkilöstön osakesäästöohjelma

Fortumin hallitus päätti 30.9.2020 käynnistää vuoden 2021 säästökauden henkilöstön osakesäästöohjelmansa puitteissa. Henkilöstön osakesäästöohjelma perustettiin lokakuussa 2019, ja Fortumin hallitus päättää vuosittain ohjelman puitteissa käynnistettävistä säästökausista.

Päävastuullisen tilintarkastajan vaihdos

Syyskuussa 2020 Deloitte Oy:n Jukka Vattulainen nimitettiin Fortumin päävastuulliseksi tilintarkastajaksi.

Fortumin pitkän aikavälin taloudellisten tavoitteiden tarkistus

Uniperin yhdistelyn jälkeen Fortumin liiketoimintaprofiili on muuttunut, eivätkä nykyiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet yhtiön mukaan enää ilmennä asianmukaisesti konsernin nykyistä liiketoimintaprofiilia. Fortumin hallitus päätti 15.5.2020 poistaa seuraavat taloudelliset tavoitteet vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien: sijoitetun pääoman tuotto vähintään 10 % ja vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhde noin 2,5x. Fortumin tavoitteena on asettaa uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä.

Fortumin osinkopolitiikka pysyy kuitenkin ennallaan:

- Fortumin osinkopolitiikkana on maksaa vakaata, kestäväää ja ajan myötä kasvavaa osinkoa, joka 50–80 % osakekohtaisesta tuloksesta ilman kertaluonteisia eriää.

Fortumin tavoitteena on vähintään BBB-tason investment grade -luottoluokitus, jotta yhtiö voi ylläpitää taloudellista vahvuuttaan sekä varmistaa taloudellisen joustavuuden ja pääoman hyvän saatavuuden laajentuneelle konsernille.

Fortum ja Uniper hallitsevat huolellisesti taseitaan ja keskittyvät kannattavuuteen, rahavirran optimointiin ja investointien tiukkaan priorisointiin nykyisillä markkinoilla ja nykyisessä liiketoimintaympäristössä.

Yksi taloudellisista mittareista on, että Fortum seuraa tarkasti vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhdetta, jotta se pysyy vähintään BBB-luottoluokituksen varmistavalla tasolla. Vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhteelle ei ole toistaiseksi määritetty erityistä tavoitetta. Fortum on päivittänyt Uniperin yhdistelyn jälkeen nettovelan määritelmänsä ja käyttää vastaisuudessa raportoinnissaan nettorahoitusvelkaa ja oikaistua nettovelkaa (liite 14).

Tavoitteena on luoda Uniperin kanssa yhteinen näkemys ja linjata yhtiöiden strategiat samansuuntaisiksi vuoden 2020 aikana. Fortumin tavoitteena on asettaa viimeistään vuoden loppuun mennessä uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet laajentuneelle konsernille sekä kunnianhimoiset tavoitteet hiilestä irtautumiselle yhdistetyissä toiminnoissa.

Espoo, 16.11.2020

Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Sijoittajasuhteet ja talousviestintä: Ingela Ulfves, puh. 040 515 1531, Måns Holmberg, puh. 044 518 1518, Rauno Tiihonen, puh. 010 453 6150, Pirjo Lifländer, puh. 040 643 3317, ja investors@fortum.com

Media Pauliina Vuosio, puh. 050 453 2383

Tämä lyhennetty osavuositiedote on laadittu EU:ssa hyväksytyin IAS 34 *Osavuositiedot*-standardin mukaisesti. Osavuositiedot ovat tilintarkastamattomia.

Fortumin pääomamarkkinapäivä

Fortumin vuoden 2020 pääomamarkkinapäivä järjestetään webcast-lähetyksenä 3.12.2020. Lisätietoa on osoitteessa www.fortum.com/cmd.

Tapahtumakalenteri 2021

Fortumin tilinpäätöstiedote vuodelta 2020 julkaistaan 12.3.2021 noin klo 9.

Fortum julkaisee kolme osavuositiedot vuonna 2021:

- tammi–maaliskuun osavuositiedote 12.5.2021 noin klo 9
- tammi–kesäkuun osavuositiedote 17.8.2021 noin klo 9
- tammi–syyskuun osavuositiedote 12.11.2021 noin klo 9

Fortumin tilinpäätös ja hallituksen toimintakertomus vuodelta 2020 julkaistaan viimeistään viikolla 11.

Fortumin vuoden 2021 yhtiökokous on määrä pitää 28.4.2021, ja mahdolliseen osinkoon liittyvät päivämäärät ovat seuraavat:

- osingon irtoamispäivä 29.4.2021
- osingon täsmäytyspäivä 30.4.2021
- osingon maksupäivä 7.5.2021

Uniper julkaisee vuoden 2020 vuosikertomuksensa 4.3.2021.

Uniper julkaisee osavuositiedotensa vuonna 2021 seuraavasti:

- tammi–maaliskuun 2021 tulos 6.5.2021
- tammi–kesäkuun 2021 tulos 10.8.2021
- tammi–syyskuun 2021 tulos 5.11.2021

Jakelu:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.com/fi

Osavuositarkastukseen liittyvää lisätietoa (mukaan lukien vuosineljänneksitaulukot) on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa www.fortum.com/sijoittajat.

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liikevaihto	3	14 049	1 060	27 736	3 894	5 447	29 289
Muut tuotot		1 386	20	3 542	65	110	3 587
Materiaalit ja palvelut		-13 170	-533	-25 171	-1 976	-2 721	-25 916
Henkilöstökulut		-337	-110	-814	-355	-480	-939
Poistot	3	-307	-143	-763	-421	-575	-917
Muut kulut		-1 795	-142	-4 107	-415	-591	-4 283
Vertailukelpoinen liikevoitto	3	-176	153	424	793	1 191	822
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	236	-29	763	-127	-81	809
Liikevoitto	3	60	124	1 186	666	1 110	1 630
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3, 12	23	106	540	678	744	606
Korkokulut		-44	-40	-137	-128	-167	-176
Korkotuotot		33	6	80	23	28	85
Muut rahoituserät - netto		35	2	21	35	14	0
Rahoituskulut - netto	7	23	-32	-36	-70	-125	-91
Voitto ennen tuloveroja		106	198	1 690	1 274	1 728	2 144
Tuloverot	8	37	-25	-229	-134	-221	-316
Kauden voitto		144	173	1 461	1 140	1 507	1 828
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		205	178	1 448	1 126	1 482	1 804
Määräysvallattomille omistajille		-60	-5	13	14	25	24
		144	173	1 461	1 140	1 507	1 828
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta konsernin voitosta laskettu osakekohtainen tulos (euroa per osake)							
Laimentamaton		0,23	0,20	1,63	1,27	1,67	2,03

Laimennetut osakekohtaiset tulokset ovat samat kuin normaalit osakekohtaiset tulokset yllä, koska Fortumilla ei tällä hetkellä ole ulkona olevia laimentavia instrumentteja.

milj. euroa	Liite	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto		-176	153	424	793	1 191	822
Arvonalentumiset ja peruutukset		-1	-6	70	-8	-8	70
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	299	3	781	9	7	779
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus		-	-	-222	-	-	-222
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-242	-27	-70	-77	-72	-65
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	15	7	0	-8	-51	-9	34
Muut		173	-	211	-	-	211
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	236	-29	763	-127	-81	809
Liikevoitto		60	124	1 186	666	1 110	1 630

Katso liitetieto 23 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Kauden voitto		144	173	1 461	1 140	1 507	1 828
Muut laajan tuloksen erät							
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:							
Kassavirran suojaukset							
Kauden käyvän arvon muutokset ¹⁾		-184	-152	113	22	82	173
Siirrot tuloslaskelmaan		-7	121	6	497	635	145
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin		2	-2	1	-3	-4	0
Laskennalliset verot		38	6	-26	-112	-151	-65
Nettosijoitusten suojaus							
Kauden käyvän arvon muutokset		35	-1	51	-16	-24	43
Laskennalliset verot		-7	0	-8	3	5	-6
Muuntoerot ²⁾		-623	-42	-838	135	259	-714
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä		-11	42	-263	57	72	-247
Yrityshankinnan kirjanpidollisen vaikutuksen siirrot tuloslaskelmaan	4	-	-	222	-	-	222
Muut muutokset		-21	-	-62	4	5	-61
		-778	-29	-803	587	877	-513
Erät, joita ei myöhemmin tulla siirtämään tulosvaikutteisiksi:							
Sijoitusten uudelleenarvostus		-12	-	-14	-	-	-14
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuus pohjaisista järjestelyistä		-145	-34	-226	-33	-21	-214
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuus pohjaisista järjestelyistä osakkuus- ja yhteisyrityksissä		0	-91	69	-130	-208	-9
		-158	-125	-171	-163	-229	-237
Muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen		-936	-154	-973	424	649	-748
Laaja tulos yhteensä		-792	19	488	1 564	2 155	1 079
Laajan tuloksen jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		-600	28	583	1 541	2 120	1 162
Määräysvallattomille omistajille		-192	-8	-95	23	36	-82
		-792	19	488	1 564	2 155	1 079

- 1) Kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutokset liittyvät lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termiinen, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien transaktioiden sähkön hintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun sähkön hinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).
- 2) Ulkomaisten tytäryritysten muuntoerot, pääosin Venäjän rupla ja Ruotsin kruunu.

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	30.9.2020	31.12.2019
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	10	1 917	1 143
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	11	18 779	10 123
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	2 808	6 435
Osuudet ydinjätehuoltorahastoista	15	3 120	813
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		490	151
Laskennalliset verosaamiset		1 038	77
Johdannaisinstrumentit	5	3 816	180
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	13	2 347	651
Pitkäaikaiset varat yhteensä		34 316	19 571
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		1 822	230
Johdannaisinstrumentit	5	6 487	131
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	13	645	384
Tuloverosaamiset		205	133
Vakuussaaminen	14	573	177
Myyntisaamiset ja muut saamiset		7 124	999
Likvidit varat	14	2 474	1 433
Lyhytaikaiset varat yhteensä		19 329	3 486
Myytäväinä olevat omaisuuserät	6	-	307
Varat yhteensä		53 645	23 364
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73
Kertyneet voittovarat		9 510	9 982
Muut oman pääoman erät		-107	-118
Yhteensä		12 522	12 982
Määräysvallattomat omistajat		2 724	252
Oma pääoma yhteensä		15 246	13 235
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	14	8 634	6 118
Johdannaisinstrumentit	5	3 617	137
Laskennalliset verovelat		1 088	865
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	15	3 373	813
Muut varaukset	16	3 199	87
Eläkeveloitteet, netto	17	1 465	125
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		415	167
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		21 790	8 311
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	14	1 536	570
Johdannaisinstrumentit	5	5 742	252
Muut varaukset	16	527	13
Vakuusvelka	14	525	32
Ostovelat ja muu vieras pääoma		8 277	898
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		16 608	1 766
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	6	-	52
Vieras pääoma yhteensä		38 399	10 129
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		53 645	23 364

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- Ylikurssi- Liitepääoma rahasto		Kertyneet voittovarot		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassavirta- suojauskset	Muut laajan osakkuus- tuloksen ja yhteis- erätyrityksissä	Muut laajan tuloksen erät			
Oma pääoma 1.1.2020	3 046	73	12 441	-2 459	-70	60	-108	12 982	252	13 235
Kauden tulos			1 448					1 448	13	1 461
Muuntoerot				-793	2	-1	1	-791	-46	-838
Muut laajan tuloksen erät					94	-197	29	-74	-62	-135
Kauden laaja tulos yhteensä			1 448	-793	96	-198	30	583	-95	488
Osingonjako			-977					-977	-145	-1 122
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä	6							-	2 959	2 959
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	4		-84				84	-		-
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-88					-88	-249	-337
Muut			21					21	2	23
Oma pääoma 30.9.2020	3 046	73	12 761	-3 252	26	-138	6	12 522	2 724	15 246
Oma pääoma 1.1.2019	3 046	73	11 937	-2 705	-638	99	30	11 841	236	12 077
Kauden tulos			1 126					1 126	14	1 140
Muuntoerot				116	15	2	-2	131	5	135
Muut laajan tuloksen erät					404	-46	-73	285	4	289
Kauden laaja tulos yhteensä			1 126	116	419	-44	-75	1 541	23	1 564
Osingonjako			-977					-977	-23	-1 000
Muut			-4					-4	2	-2
Oma pääoma 30.9.2019	3 046	73	12 082	-2 589	-219	55	-46	12 401	238	12 639
Oma pääoma 1.1.2019	3 046	73	11 937	-2 705	-638	99	30	11 841	236	12 077
Kauden tulos			1 482					1 482	25	1 507
Muuntoerot				247	7	-	-1	253	6	259
Muut laajan tuloksen erät					561	-40	-136	385	5	390
Kauden laaja tulos yhteensä			1 482	247	568	-40	-137	2 120	36	2 156
Osingonjako			-977					-977	-23	-1 000
Muut			-2					-2	4	2
Oma pääoma 31.12.2019	3 046	73	12 441	-2 459	-70	60	-108	12 982	252	13 235

Muuntoerot

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskikurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Kurssieroa syntyy pääosin Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun vaikutuksesta. Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedossa 1.7 Osavuositarkastuksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit.

Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus

Osakkuusyhtiön yhdistämiseen kuuluu konsernin osuuden kirjaaminen osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä. Jos osakkuusyhtiö myydään tai siitä tulee tytäryhtiö, IFRS-standardien mukaan nämä aiemmin kirjatut laajan tuloksen erät uudelleenluokitellaan oman pääoman sisällä luonteensa mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin, joko konsernin tuloslaskelman kautta tai suoraan. Tällä uudelleenluokittelulla ei ole vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Tästä vaatimuksesta johtuen -84 miljoonaa euroa on uudelleenluokiteltu oman pääoman sisällä laajan tuloksen eristä kertyneisiin voittovaroihin. Katso liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista liittyy lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termiinien, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien transaktioiden sähkön hintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun sähkön hinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).

Osingonjako

Vuoden 2019 osingonjaosta päätettiin yhtiökokouksessa 23.4.2020 ja osinko maksettiin 5.5.2020. Lisätietoja liitetiedossa 9 Osakekohtainen osinko.

Määräysvallattomat omistajat

Määräysvallattomien omistajien osuus kasvoi 2 959 miljoonaa euroa 31.3.2020 Uniper-hankinnan myötä. Tähän erään sisältyy 416 miljoonaa euroa Uniperin erillistaseelta ja 2 543 miljoonaa euroa edustaen 26,6 prosentin määräysvallattomien omistajien osuutta, joka on syntynyt Uniperin yhdistämisestä Fortum -konserniin tytäryhtiönä. Katso myös liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Liite	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Liiketoiminnan rahavirta							
Kauden voitto		144	173	1 461	1 140	1 507	1 828
Oikaisuerät:							
Tuloverot		-37	25	229	134	221	316
Rahoituskulut - netto		-23	32	36	70	125	91
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-23	-106	-540	-678	-744	-606
Poistot	3	307	143	763	421	575	917
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		367	267	1 949	1 087	1 685	2 547
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	-236	29	-763	127	81	-809
Vertailukelpoinen käyttökate		132	295	1 187	1 213	1 766	1 740
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		202	-5	401	1	0	400
Saadut korot		15	5	32	23	29	38
Maksetut korot		-47	-39	-157	-153	-177	-181
Saadut osingot		38	10	92	239	239	92
Maksetut tuloverot		-44	-46	-234	-114	-165	-285
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		295	221	1 321	1 210	1 691	1 802
Käyttöpääoman muutos		525	15	519	201	-33	285
Liiketoiminnan rahavirta ennen nettovakuusvelan muutosta ¹⁾		820	236	1 840	1 411	1 658	2 087
Nettovakuusvelan muutos		-457	26	-416	342	356	-402
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		363	262	1 424	1 753	2 015	1 686
Investointien rahavirta							
Investoinnit käyttöomaisuuteen	3	-331	-160	-682	-529	-695	-848
Hankitut osakkeet	6	-225	-21	-1 643	-37	-107	-1 713
Käyttöomaisuuden myynnit		4	29	11	34	35	12
Myydyt osakkeet ja pääoman palautukset	6	440	20	1 223	51	53	1 225
Osakaslainat osakkuusyrityksille ja yhteisyrityksille	13	-7	12	-40	-22	9	-9
Muutos muissa korollisissa saamisissa	13	-2	5	24	341	336	19
Investointien rahavirta yhteensä		-122	-116	-1 109	-162	-369	-1 316
Rahavirta ennen rahoitusta		241	146	316	1 591	1 646	371
Rahoituksen rahavirta							
Pitkäaikaisten lainojen nostot	14	-2	-4	2 475	2 805	2 805	2 475
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	14	-53	-3	-467	-2 549	-2 567	-485
Lyhytaikaisten lainojen muutos	14	-82	-3	-111	-42	-78	-147
Osingonjako emoyhtiön omistajille	9	0	-	-977	-977	-977	-977
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		0	-	-147	-23	-23	-147
Muut rahoituserät		-2	2	2	2	1	1
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-139	-8	776	-783	-839	720
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos		102	138	1 092	808	806	1 090
Likvidit varat kauden alussa	14	2 403	1 297	1 435	584	584	1 430
Valuuttakurssierot likvideissä varoissa		-32	-5	-54	37	44	-47
Likvidit varat kauden lopussa ²⁾	14	2 474	1 430	2 474	1 430	1 435	2 474

1) Uusi välisumma on lisätty vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä. Vakuussaamiset ja -velat sisältyvät Rahoitusnettovelkaan. Katso liitetieto 1.4 Pääomariskeen hallinta.

2) Sisältäen 2 miljoonaa euroa rahavaroja liittyen 31.12.2019 myytävänä oleviin omaisuuseriin. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-1 483	42	705	396	63	372
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	262	2	5	-9	4	18
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	1 746	-28	-191	-186	-100	-105
Yhteensä	525	15	519	201	-33	285

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Käyttöomaisuusinvestoinnit	355	162	675	516	713	872
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	-9	0	38	19	-9	10
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-16	-2	-31	-7	-9	-33
Yhteensä	331	160	682	529	695	848

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuoden 2020 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana 1 643 miljoonaa euroa (I-III/2019: 37). Osakehankinnat sisältävät pääasiassa osakehankinnat Uniper SE:ssä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	368	12	1 146	15	15	1 146
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet ja pääoman palautukset	47	8	49	32	33	50
Myydyt muut sijoitukset	26	0	28	4	4	28
Yhteensä	440	20	1 223	51	53	1 225

Fortum sai vuoden 2020 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana päätökseen Järvenpään ja Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnin, pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 prosentin osuuden myynnin sekä pohjoismaisen sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattorin 60 prosentin osuuden myynnin. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.2 Yritysmyyntit.

Nettovelan muutokset

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Katso lisätietoja liitetiedossa 13 Korollinen nettovelka.

milj. euroa	Liite	I-III/2020
Nettovelka kauden alussa		5 260
Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit		-281
Nettovakuusvelka		-145
Rahoitusnettovelka kauden alussa		4 833
Vertailukelpoinen käyttökate		1 187
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		401
Maksetut nettorahoituskulut ja saadut osingot		-33
Maksetut tuloverot		-234
Käyttöpääoman muutos		519
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-682
Yrityshankinnat		-1 643
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit		1 234
Muutos korollisissa saamisissa		-16
Osingonjako emoyhtiön omistajille		-977
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		-147
Muut rahoitustoiminnot		2
Nettorahavirta		-390
Rahoitusvelka yrityshankinnoista		1 849
Muuntoerot ja muut muutokset		57
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	13	7 130

Tunnusluvut

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on muuttanut esittämiään tunnuslukuja ja päivittänyt nettovelan määritelmänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Katso lisätietoja liitetiedoissa 14 Korollinen nettovelka ja 23 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Fortumin liiketoimintaprofiili on muuttunut Uniperin yhdistelyn seurauksena ja yhtiön tavoite on asettaa uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet viimeistään vuoden loppuun mennessä. Nykyiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet, sijoitetun pääoman tuotto sekä vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA), eivät enää vastaa konsernin rakennetta ja on siksi poistettu. Katso liitetieto 1.4 Pääomarisien hallinta.

	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	1 187	1 213	1 766	1 740
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	1,63	1,27	1,67	2,03
Rahoitusnettovelka, milj. euroa	7 130	-	4 833	
Oikaistu nettovelka, milj. euroa	9 640	-	4 978	
Korollinen nettovelka, milj. euroa	-	5 367	5 260	
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	4 168	552	819	4 435
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	675	516	713	872
Oma pääoma/osake, euroa	14,10	13,96	14,61	
Henkilöstön lukumäärä	19 983	8 191	8 191	
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita, 1 000 osaketta	888 294	888 294	888 294	

Konsernin lyhennetyin osavuositarkastuksen liitetiedot

1. Merkittävät laadintaperiaatteet

1.1 Laadintaperusta

Konsernin tilintarkastamaton lyhennetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa käyttöönotettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastusta tulee lukea yhdessä vuoden 2019 konsernitiilinpäätöksen kanssa.

Osavuositarkastuksessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Fortumin liiketoiminnasta osa on kausiluonteista, mistä johtuen vertailukelpoinen liikevoitto on yleensä suurempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. Taulukoiden otsikoissa "Edelliset 12 kk" kuvaa raportointihetkeä edeltäviä 12 kuukauden lukuja. Fortum on yhdistellyt Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa toisesta neljänneksestä alkaen. Uniperin yhdistely on pääsyy muutokseen neljänneksen, kumulatiivisten ja edeltävien 12 kuukauden luvuissa edellisvuoteen verrattuna. Katso lisätietoja liitetiedossa 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositarkastukseen.

COVID-19-pandemian vaikutukset konsernitiilinpäätökseen

Fortum on tarkastellut COVID-19-pandemian mahdollisia vaikutuksia liiketoimintaansa, eikä pandemialla ollut yhtiön mukaan merkittävää vaikutusta tilinpäätökseen.

Fortum on arvioinut, onko olemassa viitteitä arvonalentumisista. Arviointi tehtiin sisäisten ja ulkoisten tietolähteiden perusteella, ja siinä otettiin huomioon esimerkiksi COVID-19-pandemian vaikutukset. Fortumin tämänhetkisen näkemyksen mukaan COVID-19-pandemialla ei ole sellaisia pitkäaikaisia seurauksia, jotka vaikuttaisivat yhtiön pitkäaikaisten varojen (kuten aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden) yleiseen arvoon. Tässä epävarmassa taloudellisessa ympäristössä Fortum seuraa edelleen tiiviisti tilannetta tulevina vuosineljänneksinä ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Uniper-segmentin vuoden 2020 toisen neljänneksen tulos sisälsi aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumisia, jotka liittyvät Venäjän voimalaitoksiin, pääasiassa Berezovskayan voimalayksikköön 3, koska COVID-19-tilanne on viivästyttänyt hanketta jatkuvasti. Hankintamenolaskelman yhteydessä Fortum arvostaa hankitun nettovarallisuuden käypään arvoon ja arvioi myös näiden arvonalentumisten ja niihin liittyvien erien olosuhteet. Lisätietoja on liitteessä 6.1 Yrityshankinnat.

Fortum soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia kirjatessaan tappioita koskevia vähennyseriä, jotka liittyvät rahoitusvarojen odotettavissa oleviin luottotappioihin ja johdannaisoimuksista johtuvien vastuiden käyvän arvon oikaisuihin. Mallin tietoja on tarkistettu COVID-19-pandemian vaikutusten mukaisesti. COVID-19-tilanne ei ole aiheuttanut merkittävää lisäystä luottotappioihin, mutta odotettavissa olevien luottotappioiden mallissa käytetty maksuhäiriöiden todennäköisyys on yleisesti kasvanut, minkä vuoksi luottotappiot ja käyvän arvon oikaisut ovat hieman aiempaa suurempia.

Suurimpien eläkejärjestelyjen diskonttorot päivitettiin korkojen laskun mukaisesti, mikä johti eläkevarausten vastaavaan kasvuun vuoden 2020 aikana.

1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedot

Uniperin yhdistely tytäryhtiönä 31.3.2020

Fortum sopi 8.10.2019 ostavansa kaikki Elliott Management Corporation ja sen tytäryhtiöiden ("Elliott") sekä Knight Vinke Energy Advisors Limited ja sen tytäryhtiöiden ("Knight Vinke") hallinnoimat Uniperin osakkeet. Hankinta toteutettiin kahdessa erässä. Määräysvalta Uniperista saavutettiin 26.3.2020, kun kaupan ensimmäinen, 19,6 prosentin osake-erä saatiin päätökseen. Hankintapäivänä kirjattiin myös velka kaupan toisesta 3,8 prosentin osake-erästä enimmäismääräisenä. Kaupat toisesta osake-erästä enimmäismääräisenä saatiin päätökseen 8.5.2020.

Fortumin kokonaisuus Uniperista oli 73,4 prosenttia 31.3.2020 mukaan lukien kaupan toisessa erässä hankitut osakkeet. Maaliskuun 2020 lopussa Fortum yhdisteli vain Uniperin taseen. Hankintapäivän 26.3.2020 ja raportointipäivän 31.3.2020 välinen tulosvaikutus ei ollut merkittävä. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat. Elokuussa 2020 Fortumin omistus Uniperista ylitti 75 prosenttia.

Uniperin tuloslaskelman yhdistely 1.4.2020 alkaen

Vuoden 2020 toisesta neljänneksestä lähtien Fortum yhdisteli Uniperin tuloksen konsernin tuloslaskelmaan. Uniperin erillinen tuloslaskelma ei välttämättä ole täysin yhtenevä tässä osavuositiedotuksessa esitettyyn tuloslaskelmaan, sillä tuloslaskelman erät on luokiteltu Fortumin luokkien mukaisesti. Lisäksi Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhtiön lukuihin tehdyt oikaisut. Katso alla oleva kappale. Muita oikaisuja ei ole tehty Uniperin erillistuloslaskelmaan vuoden 2020 toisella ja kolmannella neljänneksellä. Hankintamenolaskelman yhteydessä Fortumin tulee kuitenkin arvostaa hankittu nettovarallisuus käypään arvoon ja arvioida Uniper-segmentin yhden vuoden sisällä hankintahetkestä kirjaamien arvonalentumisten ja arvonalentumisten peruutusten, sekä muiden erien olosuhteet. Jos uutta tietoa hankinta-ajankohtana vallinneista olosuhteista tulee ilmi, tulee Fortumin huomioda ne hankintahetken 31.3.2020 avaavassa taseessa. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Yrityshankinnan kertaluontoinen kirjanpidollinen vaikutus

Osakkuusyhtiön yhdistelyyn kuuluu konsernin osuuden kirjaaminen osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä. Jos osakkuusyhtiö myydään tai siitä tulee tytäryhtiö, IFRS-standardien mukaan nämä aiemmin kirjatut laajan tuloksen erät uudelleenluokitellaan oman pääoman sisällä luonteensa mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin, joko konsernin tuloslaskelman kautta tai suoraan. Tällä uudelleenluokittelulla ei ole vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Tästä uudelleenluokittelusta johtuen Fortum kirjasi -222 miljoonan euron kertaluontoisen erän konsernin tuloslaskelmaan, kun Uniperista tuli Fortumin tytäryhtiö 31.3.2020. Tämä edustaa Fortumin osuutta Uniperin laajan tuloksen eristä siltä ajanjaksolta jolloin Uniper oli osakkuusyhtiö ja aiheutuu pääasiassa Uniperin kirjaamista muuntoeroista. Kirjauksella ei ollut vaikutusta konsernin kassavirtaan eikä omaan pääomaan. Katso liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Fortum on aiemmin käsitellyt Uniperin osakkuusyhtiönä kolmen kuukauden aikaviiveellä, koska Fortum on julkaissut osavuositiedotuksensa ennen kuin Uniperin taloudellisia tietoja oli saatavilla. Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on muuttanut julkaisuaikatauluaan ja julkaisee nyt osavuositiedotuksen Uniperin jälkeen. Tästä johtuen Fortumin ensimmäisen neljänneksen tulos sisälsi Fortumin osuuden Uniperin tuloksesta 1.10.2019 – 31.3.2020. Katso liitetieto 12 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Segmenttiraportointi

Uniper yhdisteltiin tytäryhtiönä 31.3.2020 lähtien ja tästä johtuen Fortum on muuttanut raportoitavia segmenttejään raportoiden Uniperin erillisenä segmenttinä. Fortumin osuus Uniperin tuloksesta 31.3.2020 asti on esitetty Muissa toiminnoissa. Katso liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin.

Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhteisyrityksen lukuihin tehty oikaisu. Katso alla oleva kappale.

Yhteisomistus OKG AB:ssa, ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä

Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG Aktiebolag:ssa (OKG AB). OKG AB on yhdistetty Uniper -konserniin tytäryhtiönä 45,5 prosentin vähemmistöosuudella, joka edustaa Fortumin omistusosuutta OKG AB:ssa. Fortum käsitteli OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen.

Fortum on oikaissut Uniperin erillistuloslaskelman ja -taseen lukuja OKG AB:ssa omistamansa osuuden mukaisesti, sekä oikaissut Generation -segmentin liikevoittoa, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta ja nettovaroja. Nämä oikaisu johtavat siihen, että OKG AB on jaettu omistusosuuksien mukaan kahteen eri segmenttiin. Tästä johtuen Uniperin osavuositiedot julkaisemat tuloslaskelmat ja taseet eivät ole täysin verrattavissa Uniperin tuloslaskelmaan ja taseeseen, joka on yhdistetty Fortum -konserniin. Uniperin erillistaseeseen tehty oikaisu vaikuttaa pääasiassa korollisiin velkoihin, osuuteen ydinvoimarahastosta, ydinvoimaan liittyviin varauksiin ja Uniperin raportoitua määrävallattomien omistajien osuuteen. Katso liitetiedot 6.1 Yrityshankinnat ja 14 Korollinen nettovelka.

Laadintaperiaatteiden yhtenäistäminen

Uniper laatii taloudelliset tietonsa kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Uniperin hankinnan myötä Fortum käy läpi Uniperin laadintaperiaatteita, jotta mahdolliset merkittävät eroavaisuudet Fortumin laadintaperiaatteisiin tunnistetaan. Arviointia mahdollisista vaikutuksista konsernitilinpäätökseen vielä jatketaan.

Hankinnan kirjanpito-käsittely

Uniper-hankinnan hankintamenolaskelma on aloitettu ja se tullaan saattamaan päätökseen yhden vuoden sisällä hankintahetkestä. Hankintamenolaskelman laatiminen perustuu johdon arvioihin hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvistä arvoista. Alustavaa hankintamenolaskelmaa tarkennetaan lisäanalyysien ja lisätietojen perusteella. Oikaisu hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypiin arvoihin tulevat vaikuttamaan alustavaan arvioon liikearvosta. Nämä oikaisu voivat olla olennaisia. Fortum odottaa tekevänsä lisäanalyysia määrittäessään muun muassa aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, varausten, ehdollisten velkojen ja pitkäaikaisten ostovelvoitteiden käyviä arvoja. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

1.3 Vaihtoehtoiset tunnusluvut

ESMAN vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden (ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures) mukaan vaihtoehtoisena tunnuslukuna (APM) pidetään taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.

Fortum käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM) tukemaan liiketoiminnan läpinäkyvyyttä, kuten Vertailukelpoinen liikevoitto ja Vertailukelpoinen käyttökate taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, segmenttien ja konsernin tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia. Liiketoimintojen tulosta ei voi vertailla eri raportointikausien välillä huomioimatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja siksi nämä erät eivät sisälly vertailukelpoiseen liikevoittoon eivätkä vertailukelpoiseen käyttökatteeseen (EBITDA).

Vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä lähtien, Uniper tuloslaskelman yhdistämisen seurauksena, Fortum on päivittänyt Vertailukelpoisen liikevoiton ja Vertailukelpoisen käyttökateen määritelmiään yhdenmukaisiksi Uniperin vaihtoehtoinen tulos ennen korkoja ja veroja (Adjusted EBIT) kanssa. Päivityksen seurauksena joitain muutoksia on tehty olemassa oleviin määritelmiin ja yksi uusi luokka (Muut) on lisätty muita ei-operatiivisia eriä varten.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on nyt luokiteltu seuraavasti:

- Arvon alentumiset ja peruutukset (aiemmin kirjattujen arvon alentumisten peruutukset on lisätty)
- Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät
- Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus
- Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset
- Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu
- Muut (mukaan lukien uudelleenjärjestely- ja kulujen hallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät)

Katso liitetiedot 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja 23 Tunnuslukujen laskentakaavat.

1.4 Pääomariskien hallinta

Uniperin yhdistelyn jälkeen Fortumin liiketoimintaprofiili on muuttunut, eivätkä aiemmat pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet yhtiön mukaan enää ilmennä asianmukaisesti konsernin nykyistä liiketoimintaprofiilia. Fortumin hallitus päätti 15.5.2020 poistaa seuraavat taloudelliset tavoitteet vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien: sijoitetun pääoman tuotto vähintään 10 % ja vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhde noin 2,5x. Fortumin tavoitteena on asettaa uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä.

Fortumin osinkopolitiikka pysyy kuitenkin ennallaan:

- Fortumin osinkopolitiikkana on maksaa vakaata, kestävää ja ajan myötä kasvavaa osinkoa, joka on 50–80 % osakekohtaisesta tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä.

Fortumin tavoitteena on vähintään BBB-tason investment grade -luottoluokitus, jotta yhtiö voi ylläpitää taloudellista vahvuuttaan sekä varmistaa taloudellisen joustavuuden ja pääoman hyvän saatavuuden laajentuneelle konsernille. Fortum ja Uniper hallitsevat huolellisesti taseitaan ja keskittyvät kannattavuuteen, rahavirran optimointiin ja investointien tiukkaan priorisointiin nykyisillä markkinoilla ja nykyisessä liiketoimintaympäristössä.

Yksi taloudellisista mittareista on, että Fortum seuraa tarkasti vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhdetta, jotta se pysyy vähintään BBB-luottoluokituksen varmistavalla tasolla. Vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökateen suhteelle ei ole toistaiseksi määritetty erityistä tavoitetta.

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmäänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Fortum käyttää jatkossa rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa. Aiemmin käytetty nettovelka sisälsi korolliset lainat, vuokrasopimusvelat ja likvidit varat. Rahoitusnettovelkaan sisällytetään myös vakuussaamiset ja -velat (selvitetyt futuurit). Tähän asti hyödykkeiden hintamuutokset ovat aiheuttaneet epäsymmetrisen vaikutuksen nettovelkaan, kun futuureista ennakkoon saadut tai maksetut rahat on käsitelty käyttöpääoman muutoksena. Katso liitetieto 14 Korollinen nettovelka.

1.5 Yhdistelyperiaatteet

Uniperin tiettyihin tytäri- ja osakkuusyhtiöihin, joita ei ole konsolidoitu konsernitilinpäätökseen olennaisuuden periaatteella, ei sovelleta IFRS 9:ää, vaan ne arvostetaan hankintahintaan oikaistuna mahdollisilla alaskirjauksilla.

1.6 Laadintaperiaatteet

Tässä osavuositarkastuksessa noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2019 noudatettujen periaatteiden kanssa. 1.1.2020 voimaan tulleilla standardimuutoksilla ja tulkinnoilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Fortumin konsernitilinpäätökseen.

1.7 Osavuositarkastuksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi lasketaan Euroopan keskuspankin päivittäisten loppukurssien keskiarvona. Vuoteen 2019 asti keskimääräinen valuuttakurssi laskettiin kunkin kuukauden lopun kurssien keskiarvona.

Keskeisimmät osavuositarkastuksessa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-9/2020	1-6/2020	1-3/2020	1-12/2019	1-9/2019	1-6/2019	1-3/2019
Iso-Britannia (GBP)	0,8851	0,8746	0,8623	0,8773	0,8841	0,8761	0,8717
Norja (NOK)	10,7115	10,7324	10,4652	9,8524	9,7861	9,7356	9,7491
Puola (PLN)	4,4220	4,4120	4,3241	4,2992	4,3056	4,2865	4,2961
Venäjä (RUB)	79,9599	76,6692	73,8205	72,7949	73,4459	74,2121	75,6930
Ruotsi (SEK)	10,5582	10,6599	10,6689	10,5572	10,5547	10,4782	10,3776
Yhdysvallat (USD)	1,1250	1,1020	1,1027	1,1214	1,1241	1,1334	1,1397

Kauden lopun valuuttakurssi	30.9.2020	30.6.2020	31.3.2020	31.12.2019	30.9.2019	30.6.2019	31.3.2019
Iso-Britannia (GBP)	0,9124	0,9124	0,8864	0,8508	0,8857	0,8966	0,8583
Norja (NOK)	11,1008	10,9120	11,5100	9,8638	9,8953	9,6938	9,6590
Puola (PLN)	4,5462	4,4560	4,5506	4,2568	4,3782	4,2496	4,3006
Venäjä (RUB)	91,7763	79,6300	85,9486	69,9563	70,7557	71,5975	72,8564
Ruotsi (SEK)	10,5713	10,4948	11,0613	10,4468	10,6958	10,5633	10,3980
Yhdysvallat (USD)	1,1708	1,1198	1,0956	1,1234	1,0889	1,1380	1,1235

2. Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulojen määriin. Toteutuneet erät saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2019, paitsi kuten tässä on kerrottu. Lisäksi Covid-19 vaikutuksesta konsernin osavuositarkastukseen on kerrottu liitetiedossa 1.1 Laadintaperusta. Uniperin yhdistämisen myötä yhtiön varat ja velat yhdisteltiin Fortumin konsernitaseeseen 31.3.2020. Uniperin varoihin ja velkoihin liittyy kriittisiä tilinpäätösarvioita ja -harkintoja eritoten laskennallisten verosaamisten, eläkevelvoitteiden ja muiden varausten määrittämisessä ja kirjaamisessa. Lisäksi harkintaa on käytetty arvonalentumistestauksessa, tiettyjen rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämisessä ja pitkäaikaisiin sopimuksiin liittyvien hinnantarkistusehtojen huomioimisessa. Katso lisätietoja Uniperin taseesta 31.3.2020 liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

3. Tiedot segmenteittäin

Fortumin IFRS:n mukaiset raportoitavat segmentit ovat Generation, Russia, City Solutions, Consumer Solutions ja Uniper. Muut toiminnot sisältää konsernitoiminnot, T&K-toiminnot ja teknologian kehitysprojektit.

Uniper on johtava kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Sen liiketoimintaa ovat varma energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut. Uniperin päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti.

Uniper yhdisteltiin tytäryhtiönä 31.3.2020 lähtien ja tästä johtuen Fortum on muuttanut raportoitavia segmenttejään raportoiden Uniperin erillisenä segmenttinä. Fortumin ensimmäisen neljänneksen Muiden toimintojen tulos sisälsi Fortumin osuuden Uniperin tuloksesta 1.10.2019–31.3.2020, koska Fortum oli käsitellyt Uniperin osakkuusyhtiönä ja sisällyttänyt Uniperin tuloksen kolmen kuukauden viiveellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 12 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Uniper- ja Generation-segmenttien raportointiin vaikuttivat myös OKG AB:n, ruotsalaisen ydinvoimayhteisyrityksen lukuihin tehdyt oikaisut. Katso myös liitetieto 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedon liitetiedon.

Vuosineljännes

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper		Muut toiminnot		Yhteensä	
		III/2020	III/2019	III/2020	III/2019	III/2020	III/2019	III/2020	III/2019	III/2020	III/2019	III/2020	III/2019	III/2020	III/2019
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾		421	435	159	211	22	28	187	272	5 489	-	0	-	6 277	945
Lämmönmyynti		-	-	12	18	58	63	-	-	52	-	-	-	123	81
Kaasunmyynti ²⁾		11	13	-	-	0	0	22	22	6 996	-	-	-	7 030	35
Jätteiden käsittelyn myynti		-	-	-	-	57	59	-	-	-	-	-	-	57	59
Muu myynti		9	10	1	1	47	51	26	17	622	-	34	29	739	107
Liikevaihto		441	458	172	229	184	200	235	311	13 159	-	34	29	14 225	1 227
Eliminoinnit		-61	-35	0	0	-13	-9	-1	-2	0	-	-27	-21	-102	-67
Nord Pool -netotus ³⁾														-74	-100
Ulkoinen liikevaihto		380	423	172	229	172	192	234	309	13 159	-	7	8	14 049	1 060
Vertailukelpoinen käyttökate		181	176	73	91	10	11	33	31	-147	-	-19	-14	132	295
Poistot		-44	-36	-33	-38	-47	-47	-15	-15	-159	-	-8	-7	-307	-143
Vertailukelpoinen liikevoitto		136	140	40	53	-36	-36	18	16	-307	-	-27	-21	-176	153
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-	-	-6	-1	-6
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	0	0	0	1	292	0	0	0	6	-	0	2	299	3
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		0	-29	0	-	-1	-2	8	5	-249	-	-	-	-242	-27
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	15	7	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	0
Muut		-	-	-	-	-	-	-	-	173	-	-	-	173	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	7	-29	0	1	292	-2	8	5	-71	-	0	-3	236	-29
Liikevoitto		143	111	40	54	255	-38	26	20	-377	-	-27	-24	60	124
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	7	6	5	15	1	-1	-	-	11	-	0	86	23	106
Rahoituskulut - netto	7													23	-32
Tuloverot	8													37	-25
Kauden voitto														144	173
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	0	7	9	3	106	1	-	-	-1	-	114	10	227	21
Investoinnit käyttöomaisuuteen		46	74	13	13	42	52	15	13	234	-	6	10	355	162
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	0	8	0	-	368	0	0	-	53	-	0	12	420	20

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Kaasunmyynti Generation, City Solutions ja Consumer Solutions -segmenteissä on esitetty aiemmin erässä Muu myynti.
- 3) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuotona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Vuoden alusta

milj. euroa	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper		Muut toiminnot		Yhteensä		
	Liite I-III/2020	I-III/2019	I-III/2020	I-III/2019	I-III/2020	I-III/2019	I-III/2020	I-III/2019	I-III/2020	I-III/2019	I-III/2020	I-III/2019	I-III/2020	I-III/2019	
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾	1 372	1 465	603	676	79	108	727	1 175	10 427	-	0	-	13 208	3 425	
Lämmönmyynti	-	-	86	88	352	414	-	-	110	-	-	-	548	502	
Kaasunmyynti ²⁾	55	63	-	-	0	2	96	94	12 748	-	-	-	12 900	160	
Jätteiden käsittelyn myynti	-	-	-	-	183	180	-	-	-	-	-	-	183	180	
Muu myynti	37	30	2	2	123	129	73	57	1 239	-	102	83	1 577	300	
Liikevaihto	1 465	1 558	691	765	738	834	896	1 326	24 524	-	102	83	28 416	4 567	
Eliminoinnit	-335	-198	-1	-	-44	-30	-8	9	0	-	-80	-63	-468	-282	
Nord Pool -netotus ³⁾													-212	-390	
Ulkoinen liikevaihto	1 130	1 360	690	765	694	804	889	1 335	24 524	-	22	20	27 736	3 894	
Vertailukelpoinen käyttökate	666	660	286	333	148	179	116	106	37	-	-66	-64	1 187	1 213	
Poistot	-121	-105	-111	-111	-142	-138	-47	-46	-316	-	-26	-20	-763	-421	
Vertailukelpoinen liikevoitto	545	555	175	222	6	41	69	60	-279	-	-92	-84	424	793	
Arvon alentumiset ja peruutukset	-	-3	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-6	70	-8	
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	0	3	1	1	723	4	0	4	-	53	1	781	9	
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-222	-	-222	-	
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		6	-41	0	-	2	1	12	-36	-89	-	-	-70	-77	
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	15	-8	-51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-8	-51	
Muut	-	-	-	-	-	-	-	-	211	-	-	-	211	-	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-1	-92	1	1	725	5	12	-36	196	-	-170	-5	763	-127	
Liikevoitto	543	463	176	223	731	46	81	24	-83	-	-262	-89	1 186	666	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-17	45	31	59	38	41	-	16	-	471	534	540	678	
Rahoituskulut - netto	7												-36	-70	
Tuloverot	8												-229	-134	
Kauden voitto													1 461	1 140	
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	7	13	49	4	112	6	0	0	-	3 325	14	3 493	36	
Investoinnit käyttöomaisuuteen		106	171	23	31	105	256	43	39	377	-	21	20	675	516
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	171	12	0	-	895	2	0	56	-	81	16	1 202	30	

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Kaasunmyynti Generation, City Solutions ja Consumer Solutions -segmenteissä on esitetty aiemmin erässä Muu myynti.
- 3) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Segmenttitiedot edelliseltä 12 kk:lta

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper ²⁾		Muut toiminnot		Yhteensä	
		Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019	Edell. 12kk	2019
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾		1 913	2 006	851	924	124	153	1 182	1 630	10 427	-	0	-	14 497	4 714
Lämmönmyynti		-	-	143	145	553	615	-	-	110	-	-	-	806	760
Kaasunmyynti ³⁾		83	91	-	-	1	3	135	132	12 748	-	-	-	12 966	226
Jätteiden käsittelyn myynti		-	-	-	-	253	250	-	-	-	-	-	-	253	250
Muu myynti		52	44	2	2	173	178	90	74	1 239	-	134	115	1 690	413
Liikevaihto		2 048	2 141	997	1 071	1 104	1 200	1 405	1 835	24 524	-	134	115	30 212	6 363
Eliminoinnit		-396	-259	-1	0	-59	-45	-14	3	0	-	-103	-86	-573	-387
Nord Pool -netotus ⁴⁾														-351	-529
Ulkoinen liikevaihto		1 653	1 883	996	1 071	1 045	1 155	1 393	1 839	24 524	-	31	29	29 289	5 447
Vertailukelpoinen käyttökate		945	939	422	469	278	309	151	141	37	-	-93	-91	1 740	1 766
Poistot		-161	-145	-153	-153	-192	-188	-63	-62	-316	-	-34	-28	-917	-575
Vertailukelpoinen liikevoitto		784	794	269	316	86	121	88	79	-279	-	-127	-119	822	1 191
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-3	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-6	70	-8
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	0	3	1	1	724	5	0	-	4	-	50	-2	779	7
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-222	-	-222	-
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		32	-15	0	-	3	2	-11	-59	-89	-	-	-	-65	-72
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	15	34	-9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	-9
Muut		-	-	-	-	-	-	-	-	211	-	-	-	211	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	68	-23	1	1	727	7	-11	-59	196	-	-173	-8	809	-81
Liikevoitto		851	771	270	317	812	127	77	20	-83	-	-300	-127	1 630	1 110
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-52	10	31	59	34	37	-	-	16	-	575	638	606	744
Rahoituskulut - netto	7													-91	-125
Tuloverot	8													-316	-221
Kauden voitto														1 828	1 507
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	7	13	111	66	115	9	0	-	0	-	3 329	18	3 563	106
Investoinnit käyttöomaisuuteen		182	247	59	67	162	313	59	55	377	-	32	31	872	713
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	171	12	0	-	895	2	0	-	56	-	81	16	1 202	30

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Uniper -segmentin edelliset 12kk sisältää luvut 1.4.2020 alkaen.
- 3) Kaasunmyynti Generation, City Solutions ja Consumer Solutions -segmenteissä on esitetty aiemmin erässä Muu myynti.
- 4) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Varat ja velat segmentteittäin

milj. euroa	Liite	Generation		Russia		City Solutions		Consumer Solutions		Uniper		Muut toiminnot		Yhteensä	
		30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019
Korottomat varat		6 936	6 433	1 909	2 630	3 288	3 728	688	942	20 229	-	241	192	33 290	13 924
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	834	838	557	681	565	584	-	-	818	-	34	4 331	2 808	6 435
Eliminoinnit														-45	-107
Segmenttien varat yhteensä		7 770	7 271	2 465	3 311	3 853	4 312	688	942	21 047	-	275	4 523	36 054	20 252
Korolliset saamiset	13													2 992	1 035
Laskennalliset verosaamiset														1 038	77
Muut varat														11 087	567
Likvidit varat														2 474	1 435
Varat yhteensä														53 645	23 364
Segmenttien velat		1 998	1 124	68	107	333	419	155	302	14 428	-	138	167	17 120	2 119
Eliminoinnit														-45	-107
Segmenttien velat yhteensä														17 075	2 012
Laskennalliset verovelat														1 088	885
Muu vieras pääoma														10 065	537
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma														28 228	3 435
Korollinen vieras pääoma	14													10 171	6 694
Oma pääoma														15 246	13 235
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä														53 645	23 364
Henkilöstön lukumäärä		1 222	1 109	2 964	2 955	2 084	1 970	1 105	1 327	11 644	-	964	830	19 983	8 191

Segmenttien varat ja velat sisältävät myytävänä olevat omaisuuserät. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sekä Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto

milj. euroa	Liite	Generation		Russia		City Solutions		Consumer Solutions		Uniper ²⁾	
		Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019	Edell. 12kk	31.12. 2019
Vertailukelpoinen liikevoitto		784	794	269	316	86	121	88	79	-279	-
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-52	10	31	59	34	37	-	-	16	-
Oikaisu erään Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-5	-13	0	-	22	22	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		728	791	301	375	143	179	88	79	-263	-
Segmenttien varat kauden lopussa		7 770	7 271	2 465	3 311	3 853	4 312	688	942	21 047	-
Segmenttien velat kauden lopussa		1 998	1 124	68	107	333	419	155	302	14 428	-
Vertailukelpoinen sidottu pääoma		5 772	6 147	2 398	3 205	3 520	3 892	533	640	6 618	-
Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin ¹⁾		5 794	6 190	2 823	3 041	3 671	3 823	569	602	N/A	-
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %		12,6	12,8	10,7	12,3	3,9	4,7	15,5	13,2	N/A	-

1) Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttäen vuoden alun ja jokaisen vuosineljänneksen lopun arvoja.

2) Uniper -segmentin edelliset 12kk sisältää luvut 1.4.2020 alkaen. Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto tullaan esittämään Uniper-segmentille vuoden 2021 ensimmäisestä vuosineljänneksestä lähtien sitten kun 12 kuukauden tiedot on saatavilla.

Segmenttien varat ja velat sisältävät myytävänä olevat omaisuuserät. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

4. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	Liite	III/2020		I-III/2020		Edelliset 12kk	
		III/2019	I-III/2019	2019	12kk		
Vertailukelpoinen liikevoitto		-176	153	424	793	1 191	822
Arvonalentumiset ja peruutukset		-1	-6	70	-8	-8	70
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	299	3	781	9	7	779
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus		-	-	-222	-	-	-222
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-242	-27	-70	-77	-72	-65
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	15	7	0	-8	-51	-9	34
Muut		173	-	211	-	-	211
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		236	-29	763	-127	-81	809
Liikevoitto		60	124	1 186	666	1 110	1 630

Arvonalentumiset ja peruutukset

Uniper-segmentin vuoden 2020 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen tulos sisältää 67 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka johtuvat pääasiassa Venäjän Berezovskayan voimalayksikköön 3 liittyvän hankkeen jatkuvista viiveistä, sekä 138 miljoonaa euroa arvonalentumisten peruutuksia, pääasiassa liittyen kahteen saksalaiseen kaasuvoimalaitokseen, jotka on tarkoitus palauttaa markkinoille.

Fortum tulee arvostamaan hankitut nettovarat käypään arvoon hankintamenolaskelman laatimisen yhteydessä ja tulee myös arvioimaan näiden arvonalentumisten ja niihin liittyvien erien olosuhteet. Katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat.

Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät

Vuoden 2020 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisältää 72 miljoonan euron myyntivoiton Fortum Recharge AS:n myynnistä, 431 miljoonan euron myyntivoiton Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä ja 291 miljoonan euron myyntivoiton Järvenpään kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä (katso liitetieto 6.2 Yritysmynnit), sekä 20 miljoonaa euroa Uniperin hankinnasta aiheutuneita kuluja (katso liitetieto 6.1 Yrityshankinnat).

Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus

Osakkuusyhtiön yhdistämiseen kuuluu konsernin osuuden kirjaaminen osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä. IFRS-standardien mukaan nämä aiemmin kirjatut laajan tuloksen erät uudelleenluokitellaan oman pääoman sisällä luonteensa mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin, joko konsernin tuloslaskelman kautta tai suoraan, jos osakkuusyhtiö myydään tai siitä tulee tytäryhtiö. Tällä uudelleenluokittelulla ei ole vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Tästä uudelleenluokittelusta johtuen Fortum kirjasi -222 miljoonan euron kertaluontoisen erän konsernin tuloslaskelmaan, kun Uniperista tuli Fortumin tytäryhtiö 31.3.2020. Tämä edusti Fortumin osuutta Uniperin laajan tuloksen eristä siltä ajanjaksolta, jolloin Uniper oli osakkuusyhtiö ja aiheutui pääasiassa Uniperin kirjaamista muuntoeroista. Kirjauksella ei ollut vaikutusta konsernin kassavirtaan eikä omaan pääomaan. Fortumin osuus niistä Uniperin laajan tuloksen eristä, joita ei siirretä tuloslaskelmaan, -84 miljoonaa euroa, on uudelleenluokiteltu oman pääoman sisällä kertyneisiin voittovaroihin. Katso myös Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.

Muut

Erä Muut sisältää Uniper -segmentin uudelleenjärjestelykuluja, varausten muutoksia ja lyhytaikaisten varojen väliaikaisten vähennysten palautuksia. Lyhytaikaisten varojen väliaikaiset vähennykset vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä sisältyivät Osuuteen Uniperin tuloksesta.

5. Rahoitusriskien hallinta

Fortum jatkaa keskusteluja Uniperin kanssa selvityksistä riskienhallinnan järjestelmistä ja periaatteista koko konsernin osalta. Riskienhallinnan nykyiset tavoitteet ja periaatteet on esitetty vuoden 2019 konsernitilinpäätöksessä.

Uniperin 2020 ensimmäisellä neljänneksellä tehdyn ensikonsolidoinnin vaikutus rahoitusvaroihin Käypien arvojen hierarkiatasot-taulukossa oli 22 210 miljoonaa euroa (Taso 1: 7 752 miljoonaa euroa, Taso 2: 14 295 miljoonaa euroa ja Taso 3: 162 miljoonaa euroa) ja rahoitusvelkoihin 21 129 miljoonaa euroa (Taso 1: 7 591 miljoonaa euroa, Taso 2: 13 491 miljoonaa euroa, Taso 3: 46 miljoonaa euroa) johtuen pääsääntöisesti hyödykejohdannaisista. Uniperin vaikutuksista laskentaperiaatteisiin katso lisätietoja liitetiedosta 1 Merkittävät laadintaperiaatteet ja Uniperin yhdistelyn vaikutuksista katso lisätietoja liitetiedosta 6.1 Yrityshankinnat.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut tiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat tiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei havainnoitavissa olevat tiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2019 liitetiedossa 16 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon.

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019
Pitkäaikaisissa varoissa										
Muut sijoitukset ²⁾	75		43		100	75			218	75
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			103	9			-11	-8	91	1
Ei sovelleta suojauslaskentaa	1 294	10	2 212	27	80		-75	-16	3 511	21
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			172	154					172	154
Ei sovelleta suojauslaskentaa			42	2					42	2
Korolliset saamiset	89				16	23			106	23
Yhteensä pitkäaikaisissa varoissa	1 458	10	2 572	192	196	98	-86	-24	4 140	278
Lyhytaikaisissa varoissa										
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			201	101			-40	-59	161	42
Ei sovelleta suojauslaskentaa	3 015	315	3 528	306	3		-436	-547	6 110	74
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			24	9					24	9
Ei sovelleta suojauslaskentaa			192	7					192	7
Korolliset saamiset	628	281	45		10	34			683	315
Yhteensä lyhytaikaisissa varoissa	3 643	596	3 990	423	13	34	-476	-606	7 169	446
Yhteensä rahoitusvaroissa	5 101	606	6 562	615	209	132	-562	-630	11 310	724

- 1) Kun sähkö- ja muiden hyödykepörssiin kanssa tehdyillä standardijohdannaissopimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan, paitsi saamiset ja velat Uniperin hankinnan osalta
- 2) Muut sijoitukset ovat muita kuin osakkuus- ja yhteisyritysosakkeita ja koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista, arvoltaan 218 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 75). Nämä sisältävät myös Fortumin omistuksen Fennovoimassa, 39 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 33).

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019	30.9.2020	31.12.2019
Pitkäaikaisissa veloissa										
Korolliset velat ²⁾			2 176	2 293					2 176	2 293
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			69	38			-11	-8	58	30
Ei sovelleta suojauslaskentaa	1 002	11	2 326	37	228		-75	-16	3 481	32
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			50	72					50	72
Ei sovelleta suojauslaskentaa			28	3					28	3
Yhteensä pitkäaikaisissa veloissa	1 002	11	4 649	2 443	228	-	-86	-24	5 793	2 430
Lyhytaikaisissa veloissa										
Korolliset velat			489	281					489	281
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			185	143			-40	-59	145	84
Ei sovelleta suojauslaskentaa	2 553	334	3 313	328	111		-436	-547	5 542	115
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			10	4					10	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa			45	49					45	49
Yhteensä lyhytaikaisissa veloissa	2 553	334	4 043	805	111	-	-476	-606	6 232	533
Yhteensä rahoitusveloissa	3 555	345	8 692	3 248	339	-	-562	-630	12 025	2 963

- 1) Kun sähkö- ja muiden hyödykepörssiin kanssa tehdyillä standardijohdannaissopimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan, paitsi saamiset ja velat Uniperin hankinnan osalta
- 2) Osuus joukkovelkakirjalainoista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Korko- ja valuuttajohdannaisten käypä arvo on nettona 296 miljoonaa euroa, josta varoja 430 miljoonaa euroa ja velkoja 134 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen vakuussopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Syyskuun 2020 lopussa Fortum oli saanut 202 miljoonaa euroa näistä vakuussopimuksista. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Vuoden 2020 aikana uudelleenluokitteluja hierarkiatasojen 1 ja 2 välillä ei tehty. Jokaisella raportointikaudella Fortum arvioi olemassa olevia perusteita uudelleenluokittelulle hierarkiatasojen välillä. Johdannaisinstrumentteja ei siirretty tasoon 3, eikä niitä siirretty tasosta 3 tasoon 2.

Lisätietoja korollisista saamisista ja veloista on liitetiedoissa 13 Korolliset saamiset ja 14 Korollinen nettovelka sekä liitetiedossa 19 Pantatut varat ja vastuut.

6. Yrityshankinnat ja -myynnit ja myytävänä olevat omaisuuserät

6.1 Yrityshankinnat

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset
						12kk
Hankitut tytäryhtiöosakkeet (brutto)	199	6	3 413	13	13	3 413
Hankitut osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	10	3	53	8	73	118
Hankitut muut osakkeet (brutto)	18	11	27	16	20	31
Yhteensä	227	21	3 493	36	106	3 563

Uniperin hankinta maaliskuussa 2020

Fortum sopi 8.10.2019 ostavansa kaikki Elliott Management Corporation ja sen tytäryhtiöiden ("Elliott") sekä Knight Vinke Energy Advisors Limited ja sen tytäryhtiöiden ("Knight Vinke") hallinnoimien rahastojen omistamat Uniperin osakkeet. Hankinta toteutettiin kahdessa erässä. Määräysvalta Uniperista saavutettiin 26.3.2020, kun kaupan ensimmäinen, 19,6 prosentin osake-erä saatiin päätökseen. Hankintapäivänä kirjattiin myös velka kaupan toisesta 3,8 prosentin osake-erästä enimmäismääräisenä. Kaupat toisesta osake-erästä enimmäismääräisenä saatiin päätökseen 8.5.2020.

Fortumin kokonaisosuus Uniperista oli 73,4 prosenttia 31.3.2020. Hankinnan kokonaisarvo oli yhteensä 2,6 miljardia euroa, mikä kasvatti Fortumin investoinnin kokonaisarvoa 6,5 miljardiin euroon.

milj. euroa	Uniper
Hankintahinta	2 587
Likvidit varat hankituissa yhtiöissä	-1 328
Maksamaton hankintahinta ¹⁾	-428
Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa	831
Korollinen velka maksamattomasta vastikkeesta ¹⁾	428
Korollinen velka hankituissa yhtiöissä	1 414
Muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät hankituissa yhtiöissä	435
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	3 108

1) Maksettu toukokuussa 2020.

Hankinnan kirjanpito käsittely

Uniper -hankinnan hankintamenolaskelma on aloitettu ja se tullaan saattamaan päätökseen yhden vuoden sisällä hankintahetkestä.

Hankintamenolaskelman laatiminen vaatii johdon arvioita hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvistä arvoista. Alustavaa hankintamenolaskelmaa tarkennetaan lisäanalyysien ja lisätietojen perusteella. Oikaisu hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypiin arvoihin tulevat vaikuttamaan alustavaan arvioon liikearvosta. Nämä oikaisu voi olla olennaisia. Fortum odottaa tekevänsä lisäanalyysia määrittäessään muun muassa aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, varausten, ehdollisten velkojen ja pitkäaikaisten ostovelvoitteiden käypiä arvoja.

Fortum päätti arvostaa määräysvallattomien omistajien osuuden Uniperissa määräysvallattomien omistajien suhteellisella osuudella hankituista nettovaroista. Oikaisu hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypiin arvoihin tulevat vaikuttamaan määräysvallattomien omistajien osuuden arvoon.

Hankitut nettovarot on esitetty alla olevassa taulukossa. Hankintahinnan ja Uniperin taseen nettovarojen ylijäämä on esitetty alustavana liikearvona.

milj. euroa

VARAT	
Liikearvo	1 779
Muut aineettomat hyödykkeet	980
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	9 068
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	881
Johdannaisinstrumentit	21 958
Korolliset saamiset	1 840
Osuudet ydinjätehuoltorahastoista	1 602
Vakuussaaminen	413
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7 189
Laskennalliset verosaamiset ja tuloverosaamiset	1 021
Vaihto-omaisuus	1 565
Likvidit varat	1 328
Varat yhteensä	49 623
VIERAS PÄÄOMA	
Johdannaisinstrumentit	21 084
Korollinen vieras pääoma	1 414
Eläkevelvoitteet	953
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	1 746
Muut varaukset	3 445
Laskennalliset verovelat ja tuloverovelat	452
Vakuusvelka	924
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma	7 852
Velat yhteensä	37 868
Nettovarot Uniperin taseessa	11 755
Vähennetään Uniperin taseessa oleva liikearvo ¹⁾	-1 779
Uniperin nettovarot ilman liikearvoa	9 976
Hankintahinta	2 587
Aiemmin omistetun osuuden arvo	4 613
Hankinnan kokonaisarvo	7 201
Määräysvallattomien osuus Uniperin taseessa	-416
Määräysvallattomien osuus Uniperin hankinnasta	-2 543
Määräysvallattomien osuus yhteensä	-2 959
Alustava liikearvo	184

1) Uniperin taseessa oleva liikearvo vähennetään, koska se ei ole IFRS-standardien mukainen yksilöitävissä oleva omaisuuserä Fortumin näkökulmasta.

Hankitut nettovarot perustuvat Uniperin ensimmäisessä osavuositiedossa 7.5.2020 julkaistuun taseeseen. Uniperin erillinen tase ei välttämättä ole täysin yhtenevä tässä esitettyyn taseeseen, sillä taseen erät on luokiteltu Fortumin taseluokkien mukaisesti. Lisäksi Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG AB:ssa. OKG AB on yhdistetty Uniper -konserniin tytäryhtiönä 45,5 prosentin vähemmistöosuudella, joka edustaa Fortumin

omistusosuutta OKG AB:ssa. Fortum käsitteli OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum - konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen.

Fortum on oikaissut Uniperin erillistaseen 31.3.2020 lukuja OKG AB:ssa omistamansa osuuden mukaisesti, sekä oikaissut Generation -segmentin nettovaroja. Nämä oikaisut johtavat siihen, että OKG AB on jaettu omistusosuuksien mukaan kahteen eri segmenttiin. Tästä johtuen Uniperin ensimmäisessä osavuositiedossa julkaisema 31.3.2020 tase ei ole täysin verrattavissa Uniperin taseeseen, joka on yhdistelty Fortum-konserniin. Uniperin erillistaseeseen tehdyt oikaisut vaikuttavat pääasiassa korollisiin velkoihin, osuuteen ydinvoimarahastosta, ydinvoimaan liittyviin varauksiin ja Uniperin raportoimaan määräysvallattomien omistajien osuuteen. Katso liitetieto 14 Korollinen nettovelka.

Muita oikaisuja ei ole tehty Uniperin erillistaseeseen vuoden 2020 toisella neljänneksellä, sillä hankintamenolaskelman laatiminen on vielä kesken.

Uniperin osakkeiden hankinta on toteutunut vaiheittain, sillä Fortum omisti 49,99 prosenttia Uniperin osakkeista ennen 26.3.2020 tapahtunutta hankintaa. IFRS-standardien mukaan aiemmin omistettu osakkuusyhtiöosuus arvostetaan käypään arvoon, kun kontrolli on saavutettu. Taseen kirjanpitoarvon ja omistetun osuuden käyvän arvon ero kirjataan konsernin tuloslaskelmaan. Fortumin aiemmin omistaman oman pääoman ehtoisen osuuden käypä arvo oli 4 613 miljoonaa euroa. Käypä arvo perustui Uniperin osakkeen hintaan 26.3.2020, jota on hieman oikaistu merkittävä vaikutusvaltaa heijastavalla preemiolla. Arvostuksessa ei ole käytetty merkittävässä määrin muita kuin havainnoitavissa olevia lähtötietoja (markkinaehtoinen menetelmä, joka luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa tasolle 2). Fortumin aiemmin omistaman oman pääoman ehtoisen osuuden arvostamisesta ei syntynyt tulosvaikutusta, sillä käypä arvo oli verrattavissa kirjanpitoarvoon.

Hankinnasta aiheutuneet kulut, 20 miljoonaa euroa, on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin konsernin tuloslaskelmalle. Katso liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Katso liitetiedosta 3 Tiedot segmenteittäin lisätietoa Uniperin tulosvaikutuksesta Fortumin konsernin tuloslaskelmaan.

Yrityshankinnat vuoden 2019 aikana

Toukokuussa 2019 Fortum ilmoitti, että Fortum ja Skellefteå Kraft järjestävät uudelleen Ruotsissa sijaitsevien Solbergin ja Blaikenin tuulipuistojensa yhteisomistuksen. Järjestelyn myötä Solbergin 76 megawatin tuulipuisto siirtyi kokonaan Fortumin omistukseen ja Blaikenin 248 megawatin tuulipuisto Skellefteå Kraftin omistukseen. Investoinnit Solbergiin ja Blaikenin divestointi sisältävät sekä osakkeita että käyttöomaisuutta. Järjestely saatiin päätökseen elokuussa 2019, ja sillä oli vain vähäinen vaikutus Fortumin rahavirtaan ja tulokseen.

Vuoden 2019 aikana Fortum investoi RUSNANOn kanssa 50/50 omistettuun venäläiseen tuulivoimasijoitusrahastoon 66 miljoonaa euroa.

6.2 Yritysmyyntit

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	Edelliset	
					2019	12kk
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto)	368	12	1 146	15	15	1 146
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	27	8	28	10	10	28
Myydyt muut sijoitukset (brutto)	26	0	28	4	4	28
Yhteensä	420	20	1 202	30	30	1 202

Yritysmyyntit vuoden 2020 aikana

Joulukuussa 2019 Fortum sopi Joensuun kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Savon Voima Oyj:lle. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 530 miljoonaa euroa. Kauppa saatiin päätökseen 10.1.2020, ja Fortum kirjasi City Solutions - segmentin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tulokseen 431 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Joulukuussa 2019 Fortum allekirjoitti sopimuksen pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 prosentin osuuden myynnistä Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin (CSEIP) hallinnoimille rahastoille. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 170 miljoonaa euroa. Kauppa saatiin päätökseen 14.5.2020 lukuun ottamatta Sør fjordin tuulipuistoa, jonka rakentaminen on vielä kesken.

Fortum allekirjoitti 27.4.2020 sopimuksen pohjoismaisen sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattorinsa Fortum Recharge AS:n 60 prosentin osuuden myynnistä Infracapitalille. Kauppa saatiin päätökseen 29.5.2020, ja Fortum kirjasi Muut toiminnot -segmentin vuoden 2020 toisen neljänneksen tulokseen 72 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Kokonaiskauppahinta oli 87 miljoonaa euroa.

Fortum sopi 3.7.2020 Järvenpään kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Vantaan Energiasta, Infranodesta ja Kevasta koostuvalle konsortiolle. Kaupan velaton kokonaisarvo on 375 miljoonaa euroa. Kauppa saatiin päätökseen 19.8.2020, ja Fortum kirjasi City Solutions -segmentin vuoden 2020 kolmannen neljänneksen tulokseen 291 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Yritysmyyntit vuoden 2019 aikana

Elokuussa 2019 Solbergin ja Blaikenin tuulipuistojen yhteisomistuksen uudelleenjärjestely Skellefteå Kraftin kanssa saatiin päätökseen. Katso lisätietoa liitetiedosta 6.1 Yrityshankinnat.

6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät

Myytävänä olevat omaisuuserät sisälsivät 31.12.2019 sekä Fortumin pohjoismaisen tuulivoimasalkun (lukuun ottamatta Sør fjordin tuulipuistoa, jonka rakentaminen on vielä kesken) (Generation -segmentti) että Joensuun kaukolämpöliiketoiminnan (City Solutions -segmentti). Nämä kaupat saatiin päätökseen 14.5.2020 ja 10.1.2020.

milj. euroa	31.12.2019
Myytävänä olevat omaisuuserät	
Aineettomat hyödykkeet sekä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	290
Muut pitkä- ja lyhytaikaiset varat	15
Likvidit varat	2
Yhteensä	307
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	
Vuokrasopimusvelat	6
Laskennalliset verovelat	20
Muut velat ja varaukset	26
Yhteensä	52

7. Rahoituskulut - netto

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019 Edelliset 12kk	
Korkokulut						
Lainat	-48	-42	-143	-133	-171	-181
Vuokrasopimusvelkojen korot ja muut korkokulut	-12	-1	-25	-2	-4	-27
Aktivoidut korkokulut	16	2	31	7	9	33
Yhteensä	-44	-40	-137	-128	-167	-176
Korkotuotot						
Lainasaamiset ja talletukset	27	5	69	21	25	73
Vuokrasopimussaamisten korot ja muut korkotuotot	5	1	12	2	3	13
Yhteensä	33	6	80	23	28	85
Ydinjätehuoltorahaston tuotto ja diskonttauksen purkaminen	19	-7	1	19	3	-15
Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot, toteutunut ja arvioitu luottotappio	12	6	18	6	8	20
Muut rahoituskulut ja -tuotot nettona	4	3	2	10	3	-5
Yhteensä	35	2	21	35	14	0
Rahoituskulut - netto	23	-32	-36	-70	-125	-91

Lainojen korkokulut vuoden 2020 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 143 miljoonaa euroa (I-III/2019: 133) sisältäen velan korkoja 121 miljoonaa euroa (I-III/2019: 106) ja 22 miljoonaa euroa (I-III/2019: 27) korkokuluja lainasalkkua suojaavista johdannaisista. Vuokrasopimusvelkojen korkokulut olivat 24 miljoonaa euroa (I-III/2019: 2).

Lainasaamisten korkotulot vuoden 2020 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 69 miljoonaa euroa (I-III/2019: 133) sisältäen osakaslainasaamisten ja muiden lainasaamisten korkoja 63 miljoonaa euroa (I-III/2019: 106) ja 6 miljoonaa euroa (I-III/2019: 11) talletusten korkotuottoa. Vuokrasopimussaamisten korkotulot olivat 9 miljoonaa euroa (I-III/2019: 0).

Ydinjätehuoltorahastojen tuotot sisältävät korkotuloja Suomen ydinjätehuoltorahastolta ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastolta markkina-arvojen muutoksia. Diskonttausten purkaminen liittyvät ydinjätehuoltorahaston, eläkerahaston ja muiden rahastojen purkuun.

8. Tuloverot

Tuloverot vuoden 2020 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 229 miljoonaa euroa (I-III/2019: 134). Efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli 13,6 % (I-III/2019: 10,5 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, ilman osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, verokantojen muutoksia sekä muita merkittäviä kertaluontoisia tuloveroeriä, oli 23,9 % (I-III/2019: 21,4 %).

Vertailukelpoisen efektiivisen tuloverokannan määritelmää muutettiin vuoden 2020 toisella neljänneksellä niin että kaikkien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutus on vähennetty. Aiemman määritelmän mukaan vähennettiin vain myyntivoittojen ja -tappioiden verovaikutus. Katso liitetieto 23 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Fortum on aikaisempina vuosina maksanut veroja liittyen käynnissä oleviin verokiistoihin. Valitusprosessit ovat kesken ja lainopillisten arvioiden sekä niitä tukevien lausuntojen perusteella maksut on kirjattu saamiseksi, 114 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 114), sisältyen verosaamisiin. Katso lisätietoja liitetiedossa 20 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt.

9. Osakekohtainen osinko

Vuoden 2019 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti, yhteensä 977 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 23.4.2020. Osinko maksettiin 5.5.2020.

Vuoden 2018 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti, yhteensä 977 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 26.3.2019. Osinko maksettiin 4.4.2019.

10. Aineettomat hyödykkeet

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Liikearvo	724	612
Muut aineettomat hyödykkeet	1 193	531
Yhteensä	1 917	1 143

Liikearvo sisältää Uniper-hankinnasta syntyneitä alustavaa liikearvoa 184 miljoonaa euroa ja se ei sisällä Uniperin taseessa 31.3.2020 olevaa liikearvoa 1 779 miljoonaa euroa, jonka ei katsota olevan IFRS-standardien mukainen yksilöitävissä oleva omaisuuserä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa muuntoeroihin.

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät 980 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita hyödykkeitä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa päästöoikeuksien palautuksiin.

11. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät olivat 18 779 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 10 123). Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät sisältävät 9 068 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita hyödykkeitä. Nämä hyödykkeet ovat pääasiassa koneita ja kalustoa, sekä rakennuksia ja rakennelmia. Uniperin hankinnan myötä tullut tase-erä sisälsi 640 miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuseriä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa poistoihin, myynteihin ja muuntoeroihin, joiden vaikutusta hankinnat osittain tasoittivat.

12. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä

12.1 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Uniper SE	-	4 306
Muut osakkuus- ja yhteisyritykset	2 808	2 128
Yhteensä	2 808	6 435

Fortum yhdisti Uniperin tytäryhtiönä 31.3.2020, joten Uniper SE ei sisälly enää osuuksiin osakkuus- ja yhteisyrityksistä Fortumin taseessa. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä sisältävät 881 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita osuuksia.

Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG AB:ssa. Fortum käsitteli OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Katso myös liitetieto 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedot.

Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Kirjanpitoarvo 1.1.	6 435	5 978
Yrityshankinnat	881	-
Hankinnat	53	73
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	540	744
Saadut osingot	-86	-239
Myyntit ja pääoman palautukset	-44	-27
Uudelleenryhmittelyt	-4 653	-16
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	-195	-137
Muuntoerot ja muut muutokset	-122	59
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 808	6 435

Uudelleenryhmittelyt liittyvät pääasiassa Uniperin yhdistelyyn tytäryhtiönä 31.3.2020.

12.2 Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Uniper SE	-	86	469	534	632	567
TGC-1	8	14	26	47	54	33
Stockholm Exergi AB	-1	-4	29	30	24	23
Muut osakkuus- ja yhteisyritykset	17	10	15	67	34	-18
Yhteensä	23	106	540	678	744	606

Uniper

Fortum on aiemmin käsitellyt Uniperin osakkuusyhtiönä kolmen kuukauden aikaviiveellä, koska Fortum on julkaissut osavuositiedot ennen kuin Uniperin taloudellisia tietoja oli saatavilla. Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on muuttanut julkaisuajankaluaan ja julkaisee nyt osavuositiedot Uniperin jälkeen. Tästä johtuen Fortumin ensimmäisen neljänneksen tulos sisälsi Fortumin osuuden Uniperin tuloksesta 1.10.2019 – 31.3.2020.

Fortumin osuus Uniperin vuoden 2019 neljännen neljänneksen tuloksesta, 162 miljoonaa euroa, sisälsi Fortumin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä tekemän oikaisun peruutuksen, liittyen Yhdistyneen kuningaskunnan kapasiteettimarkkinan uudelleenkäyttöön oton vaikutukseen. Fortum teki myös 389 miljoonan euron (verojen jälkeen) peruutuksen liittyen Uniperin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä tekemiin arvonalennuksiin.

Fortumin osuus Uniperin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tuloksesta, 307 miljoonaa euroa, sisälsi 61 miljoonan euron (verojen jälkeen) peruutuksen liittyen Uniperin vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä tekemiin arvonalennuksiin.

Uniperin osakkeiden 49,99 prosentin hankintaan liittyvässä hankintamenolaskelmassa kirjattu käyvän arvon oikaisu, 613 miljoonaa euroa verojen jälkeen, liittyy poliittisiin riskeihin ja riskeihin sääntely-ympäristössä koskien Uniperin energiantuotannossa käytettäviä omaisuuseriä. Jos Uniper raportoi negatiivisia tulovaikutuksia näihin omaisuuseriin liittyen, Fortum arvioi, täytyykö tämä negatiivinen tulovaikutus peruuttaa käyvän arvon oikaisua käyttäen. Tekemänsä

arvion perusteella Fortum on päättänyt peruuttamaan käyvän arvon oikaisua käyttäen pääosan Uniperin vuoden 2019 neljännellä ja vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä tekemistä arvonalentumisista.

Uniperin osakkeiden 49,99 prosentin hankintaan liittyvän hankintamenolaskelman jäljellä oleva käyvän arvon oikaisu lakkasi olemasta 31.3.2020, koska Uniper yhdistellään tytäryhtiönä 31.3.2020 lähtien ja Fortum tekee uuden hankintamenolaskelman. Hankintamenolaskelma tullaan saattamaan päätökseen yhden vuoden sisällä hankintahetkestä.

13. Korolliset saamiset

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Korolliset saamiset	2 798	1 035
Vuokrasopimussaamiset	194	-
Yhteensä	2 992	1 035

milj. euroa	30.9.2020		31.12.2019	
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	1 103	1 169	625	668
Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset	89	89	-	-
Muut pitkäaikaiset korolliset saamiset	972	972	26	27
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	2 164	2 230	651	695
Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit	429	429	281	281
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	204	204	103	103
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	634	634	384	384
Yhteensä	2 798	2 863	1 035	1 079

Pitkäaikaiset korolliset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä, 1 103 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 625) sisältävät 962 miljoonaa euroa saamisia ruotsalaisilta ydinvoimaosakkuusyrityksiltä Forsmarks Kraftgrupp AB:lta ja Ringhals AB:lta (vuoden 2019 lopussa: 558 OKG AB:lta ja Forsmarks Kraftgrupp AB:lta), joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakaslainoilla osakkaiden omistusosuuksien suhteessa.

Korolliset saamiset sisältävät 1 634 miljoonaa euroa ja vuokrasopimussaamiset 206 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita saamisia. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

14. Korollinen nettovelka

Rahoitusnettovelka ja oikaistu nettovelka

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
+ Korollinen vieras pääoma ¹⁾	10 171	6 694
- Likvidit varat	2 474	1 435
- Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset	89	-
- Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit	429	281
- Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit	519	281
- Vakuussaaminen	573	177
+ Vakuusvelka	525	32
+ Nettovakuusvelka	-48	-145
Rahoitusnettovelka	7 130	4 833
+ Eläkevelvoitteet	1 465	125
+ Muut käytöstäpoistamisvaraukset	792	20
- Osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastoista	3 120	813
+ Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 373	813
+ Ydinvoimaan liittyvät varaukset vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa	253	-
+ Varaukset yhteensä vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa	2 510	145
Oikaistu nettovelka	9 640	4 978

1) Sisältää 6 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkoja liittyen joulukuun 2019 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin.

Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmäänsä yhdenmukaiseksi Uniperin kanssa. Fortum käyttää jatkossa rahoitusnettovelkaa ja oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa. Aiemmin käytetty nettovelka sisälsi korolliset lainat, vuokrasopimusvelat ja likvidit varat.

Rahoitusnettovelkaan sisällytetään myös vakuussaamiset ja -velat (selvitetyt futuurit). Tähän asti hyödykkeiden hintamuutokset ovat aiheuttaneet epäsymmetrisen vaikutuksen nettovelkaan, kun futuureista ennakkoon saadut tai maksetut rahat on käsitelty käyttöpääoman muutoksena.

Vuonna 2019 Fortum solmi vakuusjärjestelyn, jolla vapautettiin käteisvaroja pohjoismaisesta sähköpörssistä. Tämä järjestely esitetään samansuuruisena lyhytaikaisena korollisena velkana ja korollisena saamisena. Aikaisemmin ainoastaan järjestelystä johtuva velka sisällytettiin nettovelkaan, mutta nyt myös vakuusjärjestelyyn liittyvät arvopaperit korollisissa saamisissa on huomioitu rahoitusnettovelan laskennassa.

Oikaistuun nettovelkaan on sisällytetty alirahastoidut eläkevastuut ja käytöstäpoistamisvaraukset vähennettynä osuuksilla ydinjätehuoltorahastojen varoista.

Nettovelka 31.12.2019

milj. euroa	Luokiteltu myytävänä oleviin		Tase 31.12.2019
	Nettovelka 31.12.2019	omaisuuseriin ¹⁾	
Korolliset velat	6 694	-6	6 688
Likvidit varat	1 435	-2	1 433
Nettovelka	5 260	-4	5 256

1) Katso liitetieto 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Korolliset velat

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Lainat	9 247	6 580
Vuokrasopimusvelat ¹⁾	924	108
Yhteensä	10 171	6 688

1) Ei sisällä 6 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkoja liittyen joulukuun 2019 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin. Katso liitetieto 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Vuokrasopimusvelat sisältävät 857 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita velkoja.

Lainat

milj. euroa	Käypä arvo		Käypä arvo	
	Tasearvo	30.9.2020	Tasearvo	31.12.2019
Joukkovelkakirjalainat	4 259	4 479	4 251	4 478
Lainat rahoituslaitoksilta	2 511	2 583	362	378
Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuolto-rahastosta ¹⁾	1 145	1 215	1 185	1 250
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	454	500	304	346
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä ²⁾	8 369	8 777	6 102	6 452
Vakuusjärjestelysopimusvelka	429	429	281	281
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	449	449	197	197
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	878	878	478	478
Yhteensä	9 247	9 655	6 580	6 930

1) Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuolto-rahastosta sisältää Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvän osan sekä lainauksen TVO:n kautta.

2) Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden 532 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 73).

Fortum käytti Uniperin osakkeiden ensimmäisen erän hankintaan kassavaroja sekä luottolimiittejä. 24.3.2020 Fortum nosti 2 000 miljoonan euron lainan luottolimiittien puitteissa.

22.4.2020 Fortum allekirjoitti 70 miljoonan euron 10 vuoden kahdenvälisen lainasopimuksen ja 6.5.2020 Fortum nosti 300 miljoonan euron lyhytaikaisen lainan luottolimiittien puitteissa Uniperin osakkeiden hankintaa varten. Laina maksettiin ennaaikaisesti takaisin 8.6.2020.

Euromääräisistä lainoista koostuvan lainasalkun keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 0,9 % (vuoden 2019 lopussa: 0,9 %). Koko lainasalkun keskimääräinen korkokulu johdannaisineen oli kauden lopussa 1,7 % (vuoden 2019 lopussa: 2,3 %). Osa ulkoisista lainoista, 623 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 787), on vaihdettu johdannaissopimuksilla Venäjän ruplamääräisiksi. Näiden lainojen keskimääräinen korkokulu kauden lopussa oli 6,7 % sisältäen Venäjän ruplasuojauksen kulut (vuoden 2019 lopussa: 7,8 %).

Lainojen erääntyminen

milj. euroa	30.9.2020
2020 ¹⁾	865
2021	548
2022	3 038
2023	1 105
2024	311
2025 ja myöhemmin	3 380
Yhteensä	9 247

1) Sisältäen käteisvakuuksia 202 miljoonaa euroa perustuen vakuussopimuksiin. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Diskonttaamattomien vuokrasopimusvelkojen erääntyminen

milj. euroa	30.9.2020
Vuoden sisällä erääntyvät	77
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	451
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	1 131
Yhteensä	1 659

Likvidit varat

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Talletukset ja arvopaperit, joiden maturiteetti yli 3 kuukautta	357	76
Rahat ja pankkisaamiset	2 117	1 356
Yhteensä ¹⁾	2 474	1 433

1) Ei sisällä 2 miljoonaa euroa kassavaroja liittyen vuoden 2019 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin. Katso liitetieto 6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät.

Likvideistä varoista 2 000 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 1 099) on talletettu vastapuolille, joilla on hyvä (investment grade) luottoluokitus.

Raportointikauden lopussa, konsernin likvidit varat olivat 2 474 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 1 433). Uniperin osuus likvideistä varoista on yhteensä 621 miljoonaa euroa. Likvideistä varoista Venäjän yhtiöiden rahaa pankkitileillä ja talletuksina on 214 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 201).

Luottolimiitit

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 5 000 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottoja. Nostamattomat luotot sisältävät 1 450 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy marraskuussa 2021 (sisältää option jatkaa sopimusta vuodelle), 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy kesäkuussa 2023, sekä Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka erääntyy syyskuussa 2025.

Valmiusluottolimiittien lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimiittejä, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Tammikuussa 2020 Fortum irtisanoi 3 000 miljoonan euron osuuden ja kesäkuussa 2020 1 200 miljoonan euron osuuden luottolimiiteistä sekä valmiusluottolimiitistä. Osa limiiteistä oli otettu Uniperin hankintaa varten. Elokuussa 2020 Fortum irtisanoi 350 miljoonan euron osuuden valmiusluottolimiitistä, joka erääntyy 2021.

15. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

Fortum omistaa Suomessa Loviisan ydinvoimalaitoksen ja Uniper-hankinnan myötä myös Ruotsissa sijaitsevat OKG:n (aiemmin käsitelty osakkuusyhtiönä) ja Barsebäckin ydinvoimalaitokset. Fortum ja Uniper ovat yhteisomistajia ruotsalaisessa ydinvoimayhtiössä OKG AB:ssa. Fortum käsiteli OKG AB:ta osakkuusyhtiönä 31.3.2020 asti. OKG AB on yhdistetty Fortum -konserniin tytäryhtiönä 31.3.2020 alkaen. Katso myös liitetieto 1.2 Yhteenveto Uniperin vaikutuksesta Fortumin osavuositiedon liitetiedoissa.

Fortumin konsernitaseen erät Osuus ydinjätehuoltorahastosta ja Ydinvoimaan liittyvät varaukset koskevat Loviisan, OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitoksia. Fortumilla on myös vähemmistöosuuksia ydinvoimayhtiöissä, joita ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO) Suomessa ja Forsmarks Kraftgrupp AB:ssa (Forsmark) Ruotsissa. Vähemmistöosuudet on luokiteltu osakkuus- ja yhteisyrityksiksi ja konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöt Suomessa ja Ruotsissa

toimivat omakustannusperiaatteella. Omistajat ostavat sähköä paikallisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti lasketulla tuotantokustannushinnalla.

Sekä Suomessa että Ruotsissa ydinvoimaoperaattorit ovat lakisäateisesti velvollisia huolehtimaan laitosten käytöstä poistamisesta ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta (ydinjätehuolto). Molemmista maista ydinvoimaoperaattorit ovat velvoitettuja turvaamaan ydinjätehuollon rahoittamisen suorittamalla maksuja viranomaisten hallinnoimiin ydinjäterahastoihin. Ydinvoimaoperaattoreiden pitää myös antaa vakuuksia taatakseen riittävät varat laitosten tulevista käytöstä poistoista ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

15.1 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat kokonaan omistetuissa ydinvoimalaitoksissa

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Taseeseen sisältyvät erät		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 373	813
Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastosta	3 120	813
Fortumin osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastojen nettovarojen käyvästä arvosta	3 712	1 180
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	593	316
Lyhytaikainen saaminen ydinjätehuoltorahastosta	-	51

IFRS-standardien mukainen ydinvoimaan liittyvä varaus ja rahasto-osuus

Ydinvoimaan liittyvät varaukset sisältävät käytöstä poistamista ja käytetyn polttoaineen loppusijoittamista varten tehdyt varaukset. Varaukset perustuvat kustannusarvioon, jossa tulevat kustannukset diskontataan nykyarvoon.

IAS 37:n mukaan lasketut ydinvoimaan liittyvät varaukset kasvoivat 2 560 miljoonalla eurolla vuoden 2019 lopusta ja olivat 3 373 miljoonaa euroa 30.9.2020. Varausten kasvu selittyi pääosin Uniper-hankinnalla.

Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastoista on IFRS:n näkökulmasta yllirahastoitu yhteensä 593 miljoonaa euroa, koska Fortumin osuus rahastosta 30.9.2020 oli 3 712 miljoonaa euroa ja rahaston käypä arvo taseella oli 3 120 miljoonaa euroa. Fortumin rahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllirahastoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, vaan se esitetään ydinjätehuoltorahastoon liittyvänä oikaisuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä, katso liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin ja liitetieto 4 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Loviisan ydinvoimalaitoksen lainmukainen vastuu

Työ- ja elinkeinoministeriön marraskuussa 2019 tekemään päätökseen perustuva lainmukainen vastuu 30.9.2020 oli yhteensä 1 214 miljoonaa euroa.

Lainmukainen vastuu perustuu vuosittain päivitettävään kustannusarvioon sekä joka kolmas vuosi päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Lainmukainen vastuu määritetään olettaen, että laitoksen käytöstä poisto tapahtuisi arviointivuotta seuraavan vuoden alussa, diskonttausta ei käytetä arvon määrittämisessä.

Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastossa

Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan ydinjätehuoltorahaston kautta. Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen ydinjätehuoltorahastossa samassa yhteydessä, kun lainmukaisen vastuun määrä päätetään vuosittain. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Fortum on anonut lakiperusteista ydinjätehuoltorahaston rahastotavoitteen jaksottamista laillisen vastuun muutoksen myötä. Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyi anomuksen marraskuussa 2019 ja vahvisti Fortumin rahastotavoitteeksi 1 135 miljoonaa euroa.

Takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum on käyttänyt oikeuttaan lainata rahastolta ja pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi. Lainat uusitaan vuosittain. Katso liitetieto 14 Korollinen nettovelka sekä liitetieto 19 Pantatut varat ja vastuut.

OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitokset Ruotsissa

Ydinvoimaoperaattorien omistama Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) huolehtii Ruotsissa kaikesta ydinjätehuollosta ydinvoimaoperaattorien puolesta. SKB:n toimintaa rahoittaa Ruotsin ydinjätehuoltorahasto, joka puolestaan on ydinvoimaoperaattoreiden rahoittama.

Ydinjätehuoltomaksujen ja -vastuiden tarkistus tehdään kolmen vuoden välein viranomaispäätöksellä Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM) esityksestä. Syyskuusta 2018 alkaen esityksen tekee Ruotsin valtiokonttori (Riksgälden). Esitys perustuu SKB:n ja lisenssin haltijoiden laatimaan kustannusarvioon. SKB hyväksyi ydinjätehuollon päivitetyn teknisen suunnitelman ja se luovutettiin SSM:lle vuoden 2019 kolmannen vuosineljänneksen lopussa. Joulukuussa 2017 Ruotsin hallitus päätti ydinjättemaksuista ja vastuista vuosille 2018-2020. Ydinjättemaksut perustuvat tulevaisuuden kustannusennusteisiin olettaen, että ydinvoimalan yksiköiden käyttöikä on 50 vuotta (40 vuotta aiemmassa päätöksessä). Maksu määräytyy tuotetun energian mukaan ja on yksi äyri tuotettua kWh:a kohden (1 äyri = 0,01 Ruotsin kruunua). Barsebäckin ydinvoimalaitoksen, jolla ei ole toiminnassa olevia yksiköitä, maksu määräytyy kiinteähintaisesti vuositasolle.

15.2 Ydinvoimalaitokset osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Forsmark ja TVO ovat omakustannusperiaatteella toimivia yrityksiä, joista omistajat ostavat sähköä tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan. Fortum kirjaa laskutetut kustannukset paikallisten kirjanpitosäännösten mukaisina. Laskutetun sähköntuotantokustannuksen lisäksi Fortum kirjaa IFRS-oikaisuja Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Oikaisut sisältävät myös Fortumin osuudet yhtiöiden ydinjäterahastoista ja ydinvoimaan liittyvistä varauksista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty yhtiöiden ydinjäterahastojen ja -varausten määrät (100%) sekä Fortumin osuudet näistä.

Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat osakkuusyhtiöissä (100 %)

	30.9.2020	31.12.2019
Taseen erät Fortumin käyttämien oletusten mukaisiksi oikaistuna		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 319	4 973
Osuus ydinjätehuoltorahastosta	3 125	4 403
josta Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-43	-202
Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastojen nettovarojen käyvästä arvosta	854	1 426
Saamiset IFRS:n mukaan yllärahoituksesta (alirahastoidusta) ydinjätehuoltorahastosta	72	-78
josta TVO yllähoitus	115	124

TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus rahastosta perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yllä on kuvattu Loviisan ydinvoimalan osalta.

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum käyttää oikeuttaan lainata rahastolta TVO:n kautta omistusosuutensa mukaisesti. Katso lisätietoja liitetiedosta 14 Korollinen nettovelka.

Forssmarkin ydinvoimalaitoksen varaus ja osuus ydinjätehuoltorahastosta perustuvat samoille periaatteille kuin yllä esitelty OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitoksen periaatteet.

TVO:n Olkiluoto 3 -projektin tilanne

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3) omistamiensa Teollisuuden Voima Oyj -osakkeiden (TVO) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3 EPR (OL3 EPR) on rakenteilla oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tilattu kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat Areva GmbH, Areva NP SAS ja Siemens AG. Konsortioon kuuluvat yhtiöt ovat laitostoimitussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista.

TVO allekirjoitti maaliskuussa 2018 kattavan OL3 EPR -projektin loppuunsaattamista ja projektin kiistoja koskevan sovintosopimuksen laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden sekä Ranskan valtion sataprosenttisesti omistaman Areva-yhtiöiden emoyhtiö Areva SA:n kanssa. Sopimuksessa laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt sitoutuivat siihen, että OL3 EPR -hankkeen loppuunsaattamiseen tarkoitetut varat ovat riittävät ja ne kattavat myös kaikki asianmukaiset takuukaudet. Tätä varten perustettiin Areva-yhtiöiden rahoittama rahastomekanismi turvaamaan OL3-projektin loppuunsaattamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen. Katsauskaudella rahastoa on täydennetty sopimuksen ehtojen mukaisesti.

TVO jätti 8.4.2020 Olkiluoto 3 EPR -laitosyksikön polttoaineen latauslupahakemuksen Säteilyturvakeskukselle (STUK).

TVO julkaisi 28.8.2020 pörssitiedotteen, jossa todettiin, että TVO on saanut laitostoimittaja Areva–Siemens-konsortiolta päivitetyn aikataulun OL3 EPR -laitosyksikön käyttöönotosta. Sen mukaan polttoaine ladataan reaktoriin maaliskuussa 2021, laitosyksikkö liitetään valtakunnan sähköverkkoon saman vuoden lokakuussa ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa helmikuussa 2022. Arevan kesällä 2020 nimitetty uusi johto valmistelelee taloudellista ratkaisua projektin loppuunsaattamiseksi takuuajan loppuun asti. TVO jatkaa neuvotteluita Areva–Siemens-konsortion kanssa projektin loppuunsaattamisen ehdoista.

Maaliskuussa 2018 tehdyn sovintosopimuksen ehdoissa sovitaan, että mikäli Laitostoimittaja ei saa OL3 EPR -projektia valmiiksi vuoden 2019 loppuun mennessä, se maksaa valmistumisen ajankohdasta riippuvan, enimmillään 400 miljoonan euron lisäkorvauksen TVO:lle. TVO:n johto on arvioinut, että TVO on oikeutettu kokonaissovintosopimuksen mukaiseen korvaukseen 400 miljoonaa euroa laitostoimittajalta OL3 EPR-laitosyksikön säännöllisen sähköntuotannon alkaessa helmikuussa 2022. TVO on kokonaissovintosopimuksen mukaisesti kirjannut katsauskauden loppuun mennessä kertyneen lisäkorvauksen osalta saamisen laitostoimittajalta. Lisäkorvaus vähentää TVOn taseen aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoa.

16. Muut varaukset

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Käytöstäpoistamisvaraukset	792	20
Toimittajasuhteisiin liittyvät varaukset	780	-
Sähköntuotantoon liittyvät varaukset	639	-
Kaasun jakeluun liittyvät varaukset	384	-
Ympäristöasioihin liittyvät varaukset	264	49
Muut	868	32
Yhteensä	3 726	100

Varauksiin sisältyy 3 445 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 siirtyneitä varauksia. Katso lisätietoja liitetiedosta 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset selittyvät pääosin toimittajasuhteisiin liittyvien varausten kasvulla.

17. Eläkevelvoitteet

Konserniyhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olosuhteiden ja käytäntöjen mukaisesti. Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkevelvoitteet perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin ja oletuksiin diskonttauskorosta, tulevista palkkojen ja eläkkeiden korotuksista, inflaatiosta ja elinajanodotuksesta.

Eläkevelvoitteet sisältävät 953 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita eläkevelvoitteita, jotka liittyvät pääasiassa Saksaan. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Muut muutokset vuoden 2020 aikana liittyvät pääasiassa diskonttauskorkojen muutoksiin sekä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutoksiin.

Nettomääräinen etuuspohjainen eläkevelvoite

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Etuuspohjainen velvoite	4 424	529
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	2 961	406
Nettomääräinen velvoite	1 463	123
Josta Saksa	1 311	-
Esitetty taseessa seuraavasti:		
Eläkevelvoitteet, netto	1 465	125
Etuuspohjainen omaisuuserä taseen muissa pitkäaikaisissa sijoituksissa	1	2

Diskonttauskorko

Alla olevassa taulukossa on esitetty diskonttauskorot, joita on käytetty etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvon laskemiseen:

%	30.9.2020	31.12.2019
Saksa	1,0	-
Iso-Britannia	1,7	-
Suomi	0,7	0,8
Ruotsi	0,9	1,2

18. Investointi- ja muut sitoumukset

Investointi- ja muut sitoumukset ovat sopimukseen perustuvia tai sääntelystä johtuvia sitoumuksia, joita ei ole kirjattu taseeseen eikä esitetty liitetiedoissa ehdollisina velkoina.

Investointisitoumukset

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	815	260

Sitoumukset sisältävät 670 miljoonaa euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita investointisitoumuksia.

Pitkäaikaiset ostovelvoitteet

Fortumilla on pitkäaikaisia ostovelvoitteita noin 114,0 miljardia euroa (josta 5,0 miljardia euroa eräännyy vuoden sisällä). Luku sisältää 114,4 miljardia euroa Uniperin hankinnan myötä 31.3.2020 tulleita velvoitteita. Nämä sopimukset ovat yleisesti ota tai maksa ehtoisia sopimuksia, jotka liittyvät pääasiassa maakaasun ostoon. Maakaasun hinta on yleensä sidottu markkinahintoihin, joita määrittelevät markkinaolosuhteet ja jälleenmyyntiasiakkaiden ostokäytös. Sopimusneuvotteluissa näiden pitkäaikaisten sopimusten ehdot käydään ajoittain (yleensä kolmen vuoden välein) läpi, mikä voi johtaa ehtojen muutoksiin.

Katso lisätietoja muista sitoumuksista vuoden 2019 tilinpäätöksen liitetiedossa 35 Investointi- ja muut sitoumukset.

19. Pantatut varat ja vastuut

Fortum on sekä omasta että osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta antanut välittömiä ja välillisiä vakuuksia ja takauksia, joista Fortumille voi joissain tapauksissa koitua kuluja. Ruotsin ydinvoimayhtiöille on annettu kahdenlaisia takauksia. Rahoitusmäärä (Finansieringsbelopp) annetaan ydinjätehuoltorahaston tarkasteluhetken mukaisen kattamattoman osuuden kattamiseksi olettaen, että tuotanto ei jatku eikä rahastoon suoriteta lisämaksuja. Kattamaton määrä lasketaan viranomaisten toimesta ja se perustuu ennakoitun kulun sekä velvoitteen kattamiseksi tarkoitettujen varojen erotukseen laskentahetkellä. Lisämäärä (Kompletteringsbelopp) annetaan sellaisen alijäämän kattamiseksi, joka voi muodostua ennakoimattomien tapahtumien seurauksena. Katso lisätietoja liitetiedossa 15 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Fortum on lisäksi sekä omasta että muiden puolesta pantannut varoja lainojen ja muiden sitoumuksien vakuudeksi. Pantatut varat sisältävät 105 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 2) kiinteistökiinnityksiä ydinjätehuoltorahaston vakuutena ja 269 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 269) Kemijoki Oy:n osakkeita, jotka ovat vakuutena Valtion ydinjätehuoltorahaston lainaa varten, 429 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 281) pantattuja arvopapereita, jotka on annettu sähkö- ja maakaasukaupan sekä hiilidioksidipäästöoikeuksilla käytävän kaupan vakuudeksi ja 282 miljoonaa euroa (vuoden 2019 lopussa: 137) kiinteistökiinnityksiä. Sähkö- ja maakaasukaupan sekä hiilidioksidipäästöoikeuksilla käytävän kaupan vakuudeksi pantattujen arvopapereiden kasvu vuoden 2020 aikana johtuu johdannaisten vakuusvaatimusten kasvusta. Kiinteistökiinnitysten kasvu vuoden 2020 aikana johtuu Solarliiketoiminnasta Intiassa.

Katso lisätietoja vuoden 2019 tilinpäätöksen liitetiedossa 36 Pantatut varat ja vastuut.

20. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Konserniyhtiöt ovat tällä hetkellä asianosaisina erilaisissa oikeudellisissa rutiiniasioissa, välimiesmenettelyissä sekä vero- ja sääntelytutkimuksissa ja -menettelyissä. Lisää oikeudenkäyntejä ja vaateita saatetaan laittaa vireille tulevaisuudessa. Uniperin oston myötä konserni on laajemmin alttiina oikeudellisille vaateille. Näitä ovat erityisesti sopimusmuutoksia ja hintojen muutoksia koskevat oikeustoimet ja -menettelyt, jotka johtuvat kaasu- ja sähköalan markkinamullistuksista ja muuttuneesta taloustilanteesta (myös energiamurroksen seurauksena) sekä kilpailunvastaisista käytännöistä, ja lisäksi yleisistä kaupallisista sopimuksista koskevista erimielisyyksistä.

Näihin kuuluu useita tärkeisiin asiakkaisiin ja toimittajiin liittyviä oikeus- ja välimiesmenettelyitä, joista jotkin ovat konsernin itsensä vireille panemia, ja ne koskevat sopimusmuutoksia ja hinnanmuutoksia pitkäaikaisissa toimitussopimuksissa sekä sähkön- ja kaasunhankintavaihtoehtoja. Osa oikeustoimista liittyy markkinamullistusten aiheuttamien muutosten vaikutuksista varastokapasiteettisopimuksiin, mutta jotkin tapaukset koskevat myös kulujen korvaamista. Joissakin tapauksissa sopimukseen sisältyvien hinnanmuutoslausekkeiden ja koko sopimusten voimassaolo on kiistetty. Pitkäaikaiset nesteytetyn maakaasun ja kaasun hankintasopimukset antavat yleensä tuottajille ja maahantuojille mahdollisuuden muuttaa sopimusehtoja muuttuvan markkinatilanteen mukaisesti. Tämän takia konserni on tällä hetkellä asianomaisena oikeus- ja välimiesmenettelyissä ja käy jatkuvasti neuvotteluja tuottajien kanssa laajalla rintamalla. Tulevien oikeudellisten erimielisyyksien mahdollisuutta ei voida sulkea pois. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa

näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä, erityisesti koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Menettelyjä on lisäksi vireillä lakisääteisten energia-alan maksujen suorittamisesta ja sääntelyvaatimusten selventämisestä. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä, erityisesti koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Julkisoikeudellisia riita-asioita on vireillä erityisesti liittyen Dattelmin hiilivoimalan toimilupaan. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä, erityisesti koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Verovaateet Belgiassa

Gentin valitustuomioistuimien Belgiassa antoi 16.6.2020 myönteisen päätöksen koskien Fortumin vuoden 2008 tuloverotusta Belgiassa. Päätös koskee belgialaisen rahoitusyhtiö Fortum EIF NV:n saman konsernin ruotsalaisyhtiölle myöntämiä lainoja, joilla rahoitettiin Venäjällä tehty yrityskauppa. Veroviranomaisen mukaan Fortum EIF ei olisi saanut hyötyä Belgian lakien sallimasta oman pääoman laskennallisesta korkovähennyksestä, ja oli eri mieltä Gentin tuomioistuimen päätöksestä. Syyskuussa 2020 Belgian veroviranomaiset valittivat päätöksestä korkeimpaan oikeuteen.

Vaadittujen jälkiverojen määrä on vuoden 2008 osalta 36 miljoonaa euroa. Fortumilla on vireillä vastaavat valitukset myös vuosille 2009-2012. Fortum arvioi myös näiden valitusten noudattavan nyt saatua päätöstä. Jälkiverojen yhteissumma vuosilta 2008-2012 on 114 miljoonaa euroa. Verot on maksettu ja kirjattu saataviin. Jos Gentin valitustuomioistuimen päätös jää voimaan, kiistanalaisten verojen takaisinmaksulla on 114 miljoonan euron positiivinen vaikutus Fortumin kassavirtaan.

21. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2019 konsernitilinpäätöksessä. Uniper SE luokiteltiin osakkuusyhtiöstä tytäryhtiöksi 31.3.2020. Liiketoimet Uniper -konsernin yhtiöiden kanssa on esitetty alla olevassa taulukossa 31.3.2020 asti, kun taas avoimet saldot taulukko ei enää sisällä Uniper -konsernin yhtiöiden lukuja, sillä Uniper yhdisteltiin 31.3.2020 Fortumin tytäryhtiönä. Liitetietoon on 31.3.2020 lähtien lisätty avoimet saldot sellaisten Uniper -konsernin lähipiirien kanssa, joista tuli Fortum -konsernin lähipiiriä Uniperin hankinnan myötä.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2019 lopussa oli 50,76 %. Vuonna 2020 Suomen valtion omistama osakemäärä Fortumissa ei ole muuttunut.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Myynnit	66	13	153	30	23	146
Ostot	128	89	358	275	373	456
Muut tuotot	40	-	60	-	-	60
Korkotuotot lainasaamisista	6	3	10	9	12	13

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	30.9.2020	31.12.2019
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	1 103	625
Myynti- ja muut saamiset	138	86
Pitkäaikaiset velat	293	294
Osto- ja muut velat	259	24

22. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

23. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Viittaus täsmäytyksen
Vertailukelpoinen käyttökate	Liikevoitto + poistot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoinen käyttökate edustaa koko konsernin ja segmenttien tuottamaa kassavirtaa. Käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa vertailukelpoinen nettovelka/EBITDA.	Pääomarakenne ja tunnusluvut rahavirtalaskelman jälkeen.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoista liikevoittoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Arvonalentumiset ja peruutukset + myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät + yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus + tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset + ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu + muut	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Arvonalentumiset ja peruutukset	Arvonalentumiset ja niihin liittyvät varaukset (pääasiassa käytöstä poistoon liittyvät), sekä aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset. Arvonalentumiset on oikaistu poistoista ja peruutukset muista tuotoista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	Myyntivoitot ja hankintojen transaktiokulut, sekä muut samankaltaiset erät, jotka on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista ja liiketoiminnan muista kuluista. Tehokkaaseen pääoman kierrätykseen tähtäävän liiketoimintamallin voitot raportoidaan vertailukelpoisessa liikevoitossa, koska liiketoiminnan tulokset toteutuvat osittain tai kokonaan osakkeiden myynnillä.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Yrityshankinnan kirjanpidollinen vaikutus	Kirjanpidollinen vaikutus (ilman kassavirtavaikutusta) Uniperin laajan tuloksen tuloslaskelmaan uudelleenluokiteltavasta osasta, kun Uniper yhdisteltiin tytäryhtiönä.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisinstrumentit, joihin ei voida soveltaa suojauslaskentaa tai oman käytön poikkeusta IFRS 9:n mukaisesti ja joiden käyvän arvon muutos on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista tai liikevaihtoon ja materiaaleihin ja palveluihin, kun lasketaan Fortumin vaihtoehtoisia tunnuslukuja.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Viittaus täsmäytyksen
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	IFRIC tulkin nro 5 mukainen vaikutus, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa, ja joka on oikaistu materiaaleista ja palveluista. Oikaisu sisältää myös IFRS:n mukaisesta arvostuksesta johtuvia kirjanpitovaikutuksia.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökatteen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Muut	Uudelleenjärjestely- ja kulujenhallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät, jotka on oikaistu pääasiassa materiaaleista ja palveluista tai henkilöstökuluista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökatteen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto} + \text{osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta} + \text{oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$	Vertailukelpoista sidotun pääoman tuottoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Merkittävien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien oikaisu.	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sisältyy voittokomponenttiin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa ja oikaisu tehdään perustuen vastaaviin komponentteihin kuin vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eräitä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisopimusten käypään arvoon arvostamisesta)	Vertailukelpoinen sidottu pääoma on osatekijä vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa, jossa mitataan suoraan liiketoimintoihin sijoitetun pääoman tuottoa.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka	Korollinen vieras pääoma - Likvidit varat - Korollisiin saamiin sisältyvät arvopaperit + Nettovakuusvelka	Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä. Fortum käyttää jatkossa rahoitusnettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa.	Liitetieto 14 Korollinen nettovelka
Oikaistu nettovelka	Rahoitusnettovelka + alirahastoidut eläkevastuut ja käytöstäpoistamisvaraukset vähennettynä osuuksilla ydinjätehuoltorahastojen varoista.	Vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum on päivittänyt nettovelan määritelmänsä. Fortum käyttää jatkossa oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa.	Liitetieto 14 Korollinen nettovelka

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Korollinen nettovelka	Korolliset velat - likvidit varat	Vuoden 2020 ensimmäiseen neljännekseen asti korollisia nettovelkoja käytettiin konsernin velkaisuuden, ts. pääomarakenteen, seurannassa erityisesti osatekijänä konsernin pitkän aikavälin taloudellisessa tavoitteessa vertailukelpoisessa nettovelassa/käyttökate.	Liitetieto 14 Korollinen nettovelka

Muut tunnusluvut

Osakeperusteiset tunnusluvut

Tulos/osake (EPS)	<u>Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat</u> Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana
Oma pääoma/osake	<u>Oma pääoma</u> Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa

Muut tunnusluvut

Investoinnit käyttöomaisuuteen	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassa olevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassa olevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassa olevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin sijoituksiin. Tytäryhtiöosakeinvestoinneista on vähennetty hankitun yhtiön kassa ja lisäty hankittavan yhtiön korolliset lainat ja muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät.

Verojen tunnusluvuissa käytetyt määritelmät

Efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Tuloverot</u> Voitto ennen veroja	x 100
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Tuloverot - verokannan muutosten vaikutukset - vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin liittyvät verot - merkittävät kertavaikutteiset veroerät</u> Voitto ennen veroja - osakkuus- ja yhteisyritysten voitot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	x 100
Edelliset 12 kk	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta	

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Pohjoismaat	81	82	279	285	392	386
Venäjä	233	240	750	773	1 059	1 036
Tjumen	19	22	64	69	94	89
Tseljabinsk	8	8	26	26	35	35
Venäjän Uralin alue	55	60	180	191	260	249
Venäjän Siperian alue	47	47	152	154	211	209

Keskimääräiset hinnat

	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	8,9	34,7	10,0	39,0	38,9	17,2
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	32,8	47,8	26,4	44,2	44,0	30,7
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	25,3	35,6	19,7	38,3	38,4	24,4
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	18,6	35,3	14,1	38,1	37,9	20,0
Sähkön spot-hinta Venäjän ensimmäisellä hintavyöhykkeellä, RUB/MWh ¹⁾	1 295	1 280	1 226	1 307	1 289	1 227
Sähkön spot-hinta Venäjän toisella hintavyöhykkeellä, RUB/MWh ¹⁾	856	683	888	917	892	871
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	555	571	592	604	624	615
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	245	-	245	-	-	245
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	36,1	37,4	27,7	38,0	37,7	29,9
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	4 016	3 937	3 964	3 883	3 910	3 957
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ^{2) 3)}	147	145	153	150	154	156
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	970	1 004	1 033	1 066	1 096	1 071
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ^{2) 3)}	131	-	131	-	-	131
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	899	-	900	-	-	900
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ¹⁾	1 109	1 107	1 066	1 129	1 117	1 069
CO ₂ , (ETS EUA), euroa/tonni CO ₂	27	27	24	25	25	21
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	51	57	48	63	61	50
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	43	62	43	65	64	48

1) Ilman kapasiteettitariffia.

2) Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

3) Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

Vesivarastot

TWh	30.9.2020	31.12.2019
Pohjoismaiset vesivarastot	114	79
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	101	84

Vienti / tuonti

TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-6	-3	-18	-7	-8	-19
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	1	1	2	6	8	4
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-5	-2	-16	-1	0	-15

Venäjän sähköreformi

%	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Osuus sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	76%	81%	77%	81%	80%	77%

Saavutetut sähkön myyntihinnat

	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	37,1	35,7	34,7	36,4	36,8	35,5
Uniper-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	21,9	-	25,2	-	-	25,2
Russia-segmentin saavuttama sähkönhinta, RUB/MWh	2 059	1 974	1 901	1 985	1 990	1 927
Russia-segmentin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh ¹⁾	23,1	27,5	23,8	27,0	27,3	24,9
Uniper-segmentin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, RUB/MWh	2 022	-	1 790	-	-	1 790
Uniper-segmentin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, EUR/MWh ¹⁾	22,7	-	22,4	-	-	22,4

1) Muunnettu käyttäen keskiarvoja.

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Uniperin tuotanto- ja myyntivolyymit raportoidaan osana Fortumia vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen.

Sähkötuotanto

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkötuotanto Pohjoismaissa	12,8	9,5	42,2	32,8	45,5	54,9
Sähkötuotanto muissa Euroopan maissa	9,5	0,3	16,6	1,0	1,3	16,9
Sähkötuotanto Venäjällä	14,5	6,7	37,7	21,9	29,3	45,1
Sähkötuotanto muissa maissa	0,1	0,0	0,4	0,0	0,2	0,6
Yhteensä	36,9	16,6	97,0	55,8	76,3	117,5

Lämmöntuotanto

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Lämmöntuotanto Pohjoismaissa	0,6	0,5	3,5	3,4	6,3	6,4
Lämmöntuotanto muissa Euroopan maissa	1,6	0,2	4,6	1,9	2,8	5,5
Lämmöntuotanto Venäjällä	1,8	1,7	10,7	11,3	17,3	16,7
Yhteensä	4,0	2,4	18,8	16,6	26,4	28,6

Sähkötuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.9.2020	31.12.2019
Generation ¹⁾	8 101	8 220
Russia	4 928	4 928
City Solutions	983	1 082
Uniper	36 486	-
Yhteensä	50 498	14 230

1) Kapasiteetti sisältää Meri-Porin 440 MW, joka on Energiaviraston tehoreservissä heinäkuusta 2020 kesäkuuhun 2022.

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.9.2020	31.12.2019
Russia	8 437	8 437
City Solutions	4 054	4 812
Uniper	4 473	-
Yhteensä	16 965	13 249

Sähkötuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	6,4	4,4	20,6	14,8	20,7	26,5
Ydinvoima	6,2	5,0	20,9	17,2	23,5	27,2
Lämpövoima	0,1	0,1	0,7	0,9	1,4	1,2
Yhteensä	12,8	9,5	42,2	32,8	45,5	54,9

Sähkötuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	50	45	49	45	45	48
Ydinvoima	49	52	50	52	52	50
Lämpövoima	1	3	2	3	3	2
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähköntuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	1,2	-	2,3	-	-	2,3
Ydinvoima	-	-	-	-	-	-
Lämpövoima	8,3	0,4	14,2	1,0	1,3	14,5
Yhteensä	9,5	0,4	16,6	1,0	1,3	16,9

Sähköntuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

%	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	13	-	14	-	-	14
Ydinvoima	-	-	-	-	-	-
Lämpövoima	87	100	86	100	100	86
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkönmyynti

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti Pohjoismaissa	552	556	1 692	2 078	2 877	2 491
Sähkönmyynti muissa Euroopan maissa ¹⁾	5 236	46	9 975	136	186	10 025
Sähkönmyynti Venäjällä	352	211	1 004	676	924	1 252
Sähkönmyynti muissa maissa	4	3	15	3	8	20
Yhteensä	6 144	816	12 686	2 893	3 995	13 788

1) Sisältäen hyödykekaupankäynnin.

Lämmönmyynti

milj. euroa	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Lämmönmyynti Pohjoismaissa	31	40	188	263	390	315
Lämmönmyynti muissa Euroopan maissa	77	25	258	154	228	332
Lämmönmyynti Venäjällä	14	18	91	88	145	148
Yhteensä	121	82	537	504	763	796

Sähkönmyynti alueittain

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Suomi	4,8	3,1	17,0	17,2	23,1	22,9
Ruotsi	9,8	6,6	31,5	22,5	31,5	40,5
Venäjä	16,5	7,7	46,8	25,0	33,8	55,6
Norja	2,4	2,5	9,8	10,5	15,0	14,3
Saksa ¹⁾	110,6	-	215,0	-	-	215,0
Yhdistynyt kuningaskunta	4,0	-	7,2	-	-	7,2
Alankomaat	2,2	-	4,0	-	-	4,0
Muut maat	4,2	0,6	6,0	1,8	2,5	6,7
Yhteensä	154,6	20,4	337,2	77,0	105,8	366,0

1) Sisältäen hyödykekaupankäynnin.

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Lämmönmyynti alueittain

TWh	III/2020	III/2019	I-III/2020	I-III/2019	2019	Edelliset 12kk
Venäjä	1,8	1,7	10,6	10,9	16,9	16,6
Suomi	0,3	0,5	2,1	2,6	3,8	3,3
Puola	0,2	0,2	2,2	2,2	3,3	3,3
Saksa	0,7	-	1,4	-	-	1,4
Yhdistynyt kuningaskunta	-	-	0,0	-	-	0,0
Alankomaat	0,7	-	1,3	-	-	1,3
Muut maat	0,4	0,4	2,3	2,4	3,6	3,5
Yhteensä	4,1	2,8	19,9	18,1	27,6	29,4